Μελέτη-Εμπειρογνωμοσύνη με τίτλο

«*Οδικός Χάρτης Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας*»

(ΥΠΟΕΡΓΟ 1 - ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣ ΠΡΑΞΗΣ: MIS 485416)

Αναθέτουσα Αρχή

Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Ανάδοχος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΑΡΡΑΣ ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

ΕΣΠΑ 2007-2013

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ(1):	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΙΝΣΕΤΕ)		
Ο – Η Όνομα:	ΙΩΑΝΝΗΣ	Επώνυμο:	ΨΑΡΡΑΣ ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΑΡΡΑΣ		
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΦΛΕΓΚΑ		
Ημερομηνία γέννησης(2):	ΔΥΟ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΙΑΚΟΣΙΑ ΟΓΔΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ		
Τόπος Γέννησης:	ΑΘΗΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:	Χ983654	Τηλ:	
Τόπος Κατοικίας: ΛΑΜΙΑ	Οδός: 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ	Αριθ: 2	ΤΚ: 35100
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):	

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις (3), που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

*το παραδοτέο «**Οδικός Χάρτης Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού Περιφέρειας ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**» αποτελεί πρωτότυπο έργο και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί άλλες πηγές πέραν από αυτές στις οποίες γίνεται αναφορά. Όπου υπάρχει αναπαραγωγή δεδομένων, πινάκων και παραθεμάτων, αυτό δηλώνεται ρητά*

Ημερομηνία: 23/10/2015

Ο Δηλών

ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΑΡΡΑΣ ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ [ΑΔΤ Χ983654]
υπεύθυνος του έργου

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
(2) Αναγράφεται ολογράφως.
(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.
(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

INSETE

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ | INSTITUTE SETE

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ

Οδικός Χάρτης Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

ΤΙΤΛΟΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ:

Οδικός Χάρτης Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Αναθέτουσα αρχή:

INSETE

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ | INSTITUTE SETE

Ανάδοχος – Εμπειρογνώμων:

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΨΑΡΡΑΣ-ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ

Δυνάμει της από 24-7-2015 Σύμβασης (ΚΩΔ. 2014ΣΕ03480025 – MIS: 485416)

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 1 «Σχεδιασμός, ανάπτυξη και πιλοτική εφαρμογή δικτύου προώθησης της ποιότητας και υποστήριξης των επιχειρήσεων, των επαγγελματιών και των εργαζομένων του τουριστικού τομέα – Περιφερειακά Γραφεία ΣΕΤΕ για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και των κλαδικών ενώσεων στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης» της ΠΡΑΞΗΣ «Ανάπτυξη Δικτύου προώθησης της ποιότητας και υποστήριξης των επιχειρήσεων, των επαγγελματιών και των εργαζομένων του τουριστικού τομέα στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης», ΠΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ.

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

- ✓ Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) διαθέτει πλούσιους τουριστικούς πόρους και σημαντικό δυναμικό περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης. Η πρόκληση στον τουριστικό σχεδιασμό της Στερεάς Ελλάδας αποτελεί η διεύρυνση των αγορών στόχου που προέρχονται από τον αλλοδαπό τουρισμό, προκειμένου να δημιουργηθούν συνθήκες διεθνοποίησης του κλάδου και με τον τρόπο αυτό την αύξηση της συμβολής στο περιφερειακό ΑΕΠ. Για το σκοπό αυτό, η έμφαση δίδεται στην επικέντρωση πόρων και δυνάμεων στην ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων, βασιζόμενο στα ιδιαίτερα πολιτιστικά και φυσικο-περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιφέρειας, σε συνδυασμό με το αναξιοποίητο δυναμικό του παράκτιου χώρου της Στερεάς Ελλάδας.
- ✓ Βασική αποστολή του ***ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ*** είναι να αποτελέσει ένα **στρατηγικό εργαλείο επιχειρησιακού σχεδιασμού**, που να συμβάλει στον περιφερειακό διάλογο για τη βιώσιμη και μακροχρόνια τουριστική ανάπτυξη.
- ✓ Το πλαίσιο των χρηματοδοτικών και επενδυτικών προτεραιοτήτων που εισάγονται και προτείνονται στον παρόντα **ΟΔΙΚΟ ΧΑΡΤΗ**, τεκμηριώνουν τη συμβατότητα τους με τον υφιστάμενο περιφερειακό προγραμματισμό και σχεδιασμό, όπως αυτός παρουσιάζεται μέσα από το υπό αναθεώρηση Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Στερεά Ελλάδα (ΠΠΧΣΑΑ ΣΤΕ), το Επιχειρησιακό Σχέδιο της ΠΣΤΕ 2014-2019, το εγκεκριμένο ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020, αλλά και των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων περιόδου 2014-2020
- ✓ Αξίζει να σημειωθεί ότι για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η κατανομή πόρων μέσω του ΕΣΠΑ είναι η μικρότερη ανάμεσα στις 13 Περιφέρειες, αναλογικά με το μέγεθος και τις ουσιαστικές ανάγκες επενδύσεων που αφορούν συνολικά τους παραγωγικούς τομείς και κλάδους. Σημειώνεται ότι μεταξύ των 4,6 δις ευρώ που κατανέμονται περιφερειακά, η ΣΤΕ λαμβάνει το 2,11% των πόρων, ενώ συνολικά το πρόγραμμα της ανάμεσα στα υπόλοιπα εθνικά και τομεακά, είναι το 0,49 % του συνόλου. Η παράμετρος αυτή

σημειώνεται, προκειμένου να είναι σαφές το χρηματοδοτικό πλαίσιο και οι περιορισμοί που τίθενται αναφορικά με τις προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν σε έργα και παρεμβάσεις.

- ✓ Ο Οδικός Χάρτης για τη χρηματοδότηση της τουριστικής ανάπτυξης της ΠΣΤΕ φιλοδοξεί να αποτελέσει μια - κατά το δυνατόν - αντικειμενική ματιά στις αναπτυξιακές προτεραιότητες του τουριστικού τομέα στην Περιφέρεια και, ταυτόχρονα, μια αναζήτηση τρόπων με τους οποίους τα υφιστάμενα και νέα συγκριτικά πλεονεκτήματα της θα αναδειχθούν μέσα από παρεμβάσεις και πολιτικές, αξιοποιώντας στο έπακρο τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις για την προώθηση ενός νέου κύκλου τουριστικής ανάπτυξης. Ο δεδομένος περιορισμένος όγκος συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθιστά περισσότερο από ποτέ, αναγκαίο ένα σχεδιασμό προτεραιοτήτων σε έργα και δράσεις που θα μπορέσει να δημιουργήσει συνθήκες μόχλευσης πρόσθετων ιδιωτικών και συγχρηματοδοτούμενων πόρων για την υλοποίηση αναγκαίων έργων υποδομής ή τουριστικής ανωδομής.
- ✓ Σύμφωνα με τη μελέτη, το τουριστικό σύστημα της Στερεάς Ελλάδας δύναται να κινητοποιήσει τη μόχλευση έργων, δράσεων και παρεμβάσεων που ξεπερνούν τα **317,6 εκ ευρώ** έως το 2020, μέσα από δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, σε τομείς που κατέχουν βασικό ή υποστηρικτικό χαρακτήρα για την περαιτέρω ανάπτυξη της «ατμομηχανής» της ανάπτυξης, τον τουρισμό. Οι τομείς αυτοί είναι: ιδιωτικές τουριστικές υποδομές (ίδρυση, επέκταση, αναβάθμιση), εξασφάλιση ικανού επιπέδου δημοσίων υποδομών (με έμφαση στην προσπελασιμότητα και τα δίκτυα μεταφορών), την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού μέσω «βιώσιμης» ανάπτυξης της ενδοχώρας της ΠΣΤΕ σε συμπληρωματικότητα με τα παραδοσιακά τουριστικά προϊόντα, προώθηση των νέων τεχνολογιών στη διαχείριση τουριστικών ροών και προβολής, εκπαίδευση-κατάρτιση εργαζομένων στον τουρισμό κ.α.
- ✓ Η μελέτη του οδικού χάρτη επιχειρεί να αποτελέσει ένα βασικό επιχειρησιακό σχέδιο και πλάνο για τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, αλλά και τους εμπλεκόμενους φορείς στην τουριστική οικονομία, προκειμένου να προαχθεί ο περιφερειακός διάλογος για το βέλτιστο

σχεδιασμό και διεκδίκηση πόρων για την «τουριστική βιομηχανία» της Στερεάς Ελλάδας, ώστε αυτή να συνεχίζει να προσφέρει στα εισοδήματα των κατοίκων και στη συνολική ανάπτυξη της περιοχής.

- ✓ Το χρηματοδοτικό πλάνο παρουσιάζεται μέσω Πινάκων και σχεδίων δράσης που καταλήγουν σε συγκεκριμένες χρηματοδοτήσεις και παρέχουν το πλαίσιο και την τεκμηρίωση για τη μόχλευση πόρων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ενώ η υλοποίηση του εν λόγω σχεδιασμού έχει και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.
- ✓ Τέλος, παρουσιάζονται οι βασικές κατευθύνσεις για την υλοποίηση των αναγκαίων δράσεων για τη διαμόρφωση και προώθηση των τουριστικών προϊόντων που υποδεικνύονται μέσω των αντίστοιχων μελετών του ΙΝΣΕΤΕ και με τον τρόπο αυτό, η μελέτη επιχειρεί να συμβάλει αποφασιστικά και με συγκεκριμένες προτάσεις στον περιφερειακό τουριστικό σχεδιασμό και την εξειδίκευση των αναγκαίων έργων προκειμένου να επιτευχτεί ισόρροπη τουριστική ανάπτυξη σε όλη την επικράτεια της περιφέρειας, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα όλων των περιοχών και όλων των εναλλακτικών προϊόντων που συνθέτουν το τουριστικό σύστημα της περιοχής.

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή – Πλαίσιο του ανατιθέμενου έργου 11

1.1 Η αναγκαιότητα κατάρτισης ενός Οδικού Χάρτη για την Τουριστική Ανάπτυξη στη Στερεά Ελλάδα..... 11

1.2 Η προστιθέμενη αξία του Οδικού Χάρτη εξειδίκευσης δράσεων του τουρισμού για τη Στερεά Ελλάδα..... 12

2. Οδικός Χάρτης εξειδίκευσης δράσεων τουρισμού Στερεάς Ελλάδας – Το τουριστικό σύστημα και οι «άξονες προτεραιότητας» 14

2.1 Το τουριστικό σύστημα 14

2.2 Η λογική της παρέμβασης και οι άξονες προτεραιότητας..... 24

2.3 Το πλάνο χρηματοδότησης του Οδικού Χάρτη για τον τουρισμό στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 36

2.3.1 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Σύνοψη κατανομής πόρων και πηγών..... 38

2.3.2 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΠΕΠ ΣΤΕ 2014-2020..... 39

2.3.3 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020..... 43

2.3.3 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 46

2.3.4 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ 2014-2020 48

3. Σχέδια Δράσης ανά άξονα προτεραιότητας Οδικού Χάρτη .. 49

3.1 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 1 «Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας»..... 50

3.2 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 2 «Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα» 57

3.3 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 3 «Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού» 65

3.4 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 4 «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο» 73

3.5 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 5 «Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού» 79

3.6 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 6 «Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη»..... 83

4. Σχέδιο δράσης ανά προτεινόμενο Τουριστικό Προϊόν στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 90

4.1 Τουριστικό προϊόν «ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ» 91

4.2 Τουριστικό προϊόν «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ - ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»..... 94

4.3 Τουριστικό προϊόν «ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» 96
4.4 Τουριστικό προϊόν «CITY BREAK» (ΧΑΛΚΙΔΑ, ΛΑΜΙΑ)» 96
4.5 Τουριστικό προϊόν «MICE (ΔΕΛΦΟΙ, ΧΑΛΚΙΔΑ, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ)» 97
4.6 Τουριστικό προϊόν «AGRO, ECO, GASTRO, LIFESTYLE, LUXURY, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ» ... 97
4.7 Εξειδίκευση οριζόντιας δράσης «Στρατηγική Επικοινωνίας» 99
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 100
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΚΑΤΑΝΟΜΕΣ ΠΟΡΩΝ ΕΔΕΤ ΒΑΣΕΙ 3ΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ ΥΠΑΝ 101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ... 102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV. ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 128

Κατάλογος Διαγραμμάτων – Πινάκων – Χαρτών

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 2 Η δομή του τουριστικού συστήματος 14
Διάγραμμα 3 Τα βασικά τμήματα του τουριστικού συστήματος 15
Διάγραμμα 4 Το γεωγραφικό μοντέλο για το σύστημα του τουρισμού 16
Διάγραμμα 5 Το λειτουργικό σύστημα τουρισμού και οι κύριες συνιστώσες του. 16
Διάγραμμα 6 Η οικονομία και η βιομηχανία των ταξιδιών και του τουρισμού 18
Διάγραμμα 7 Εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν το τουριστικό σύστημα 23
Διάγραμμα 8 Η «ΑΛΥΣΙΔΑ» ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ/ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΣΤΕ.... 26

ΠΣΤΕΑΚΕΣ

Πίνακας 9 Ανάλυση χρηματοδοτική συνεισφοράς των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας ανά Άξονα Προτεραιότητας Οδικού Χάρτη 39
Πίνακας 11 Ανάλυση χρηματοδοτική συνεισφοράς των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας Οδικού Χάρτη 43
Πίνακας 13 Ανάλυση χρηματοδοτική συνεισφοράς των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας Οδικού Χάρτη..... 46
Πίνακας 15 Ανάλυση χρηματοδοτικής συνεισφοράς ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ 2014-2020 ανά Άξονα, Κατηγορία Παρέμβασης και Τύπο Δράσης του Οδικού Χάρτη..... 48

1. Εισαγωγή – Πλαίσιο του ανατιθέμενου έργου

1.1 Η αναγκαιότητα κατάρτισης ενός Οδικού Χάρτη για την Τουριστική Ανάπτυξη στη Στερεά Ελλάδα

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) είναι μία από τις δεκατρείς (13) Διοικητικές Περιφέρειες της Ελλάδας και αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ) Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φωκίδος, Φθιώτιδας και Βοιωτίας. Η ΠΣΤΕ καταλαμβάνει έκταση 15.549 km² (11,78% της συνολικής έκτασης της χώρας). Το μεγαλύτερο τμήμα της ΠΣΤΕ είναι ορεινές ή ημιορεινές εκτάσεις (47,4% και 31,8% αντίστοιχα της συνολικής έκτασης), ενώ το πεδινό τμήμα καταλαμβάνει μόνο το 20,8% της συνολικής έκτασης. Ο πληθυσμός της ΠΣΤΕ μειώθηκε το 2011 κατά 2,02% σε σχέση με το 2001 (από 558.144 σε 547.390 κατοίκους), ενώ παράλληλα εμφανίζει το φαινόμενο της γήρανσης (περ. 20% του πληθυσμού είναι πάνω από 65 ετών), καθώς και χαμηλές τιμές στα ποσοστά πληθυσμού με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (περ. 9%, ενώ ο μ.ο. της χώρας είναι περ. 13%). Ο αστικός πληθυσμός της Στερεάς Ελλάδας καταλαμβάνει το 46% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας. Τα αστικά κέντρα και οι κυριότεροι οικισμοί της Περιφέρειας σύμφωνα με την απογραφή του 2001 είναι η Χαλκίδα με 53.584 κατοίκους, η Λαμία με 46.406

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) κατέχει κεντροβαρή θέση στον ελλαδικό χώρο και ενδιάμεση θέση μεταξύ των δύο μεγαλύτερων αναπτυξιακών πόλων της χώρας (Αττική, Θεσσαλονίκη). Από την περιοχή διέρχεται ο κύριος εθνικός άξονας ανάπτυξης (αναπτυξιακό S βορρά-νότου), γεγονός που δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης. Η άμεση γειτνίαση με τον ισχυρότερο πόλο ανάπτυξης της Ελλάδας, την Αττική, συνεπάγεται την αποκόμιση σημαντικών αναπτυξιακών ωφελειών, αλλά και πολλών προβλημάτων. Οι ωφέλειες αφορούν στην αύξηση της ζήτησης των παραγόμενων από την Περιφέρεια προϊόντων και υπηρεσιών, την χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, την εγγύτητα στα κέντρα λήψης αποφάσεων, τη δυνατότητα αξιοποίησης ερευνητικών φορέων και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοποίηση των μεταφορικών υποδομών της Αττικής,

κ.α. Τα προβλήματα και οι κίνδυνοι συνδέονται με την αλόγιστη χρήση φυσικών πόρων της Στερεάς Ελλάδας για κάλυψη αναγκών της Αττικής, τη μόνιμη μετακίνηση αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού προς την Αττική, τη μεταφορά ρυπογόνων δραστηριοτήτων από την Αττική προς την ΠΣΤΕ, την αδυναμία ανταγωνισμού των τοπικών αγορών κ.α.

Ο κλάδος των υπηρεσιών περιλαμβάνει ένα ευρύ πλήθος δραστηριοτήτων, όπως το λιανικό και χονδρικό εμπόριο, τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, την υγεία, τις μεταφορές, την παιδεία, τη δημόσια διοίκηση κ.α. Ο τουρισμός αποτελεί έναν κλάδο που μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας. Ωστόσο, παρά τις δυνατότητες που υπάρχουν και τα θετικά σημάδια που εμφανίζονται τα τελευταία χρόνια, ο συγκεκριμένος κλάδος δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική. Η ΠΣΤΕ περιλαμβάνει ιδιαίτερα σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα που αποτελείται από ιστορικούς χώρους και μνημεία (Δελφοί, Θερμοπύλες, Θήβα, Ερέτρια, Ορχομενός, κάστρα Άμφισσας και Λαμίας, φρούριο Χαλκίδος κ.α.), λαογραφικό πλούτο, πολιτιστικές υποδομές (μουσεία, πινακοθήκες), καθώς και ήθη, έθιμα και διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Επίσης, η περιοχή διαθέτει πλούσιους και ποικίλους φυσικούς πόρους (π.χ. βουνά, λίμνες, ποτάμια, θάλασσα).

1.2 Η προστιθέμενη αξία του Οδικού Χάρτη εξειδίκευσης δράσεων του τουρισμού για τη Στερεά Ελλάδα

Βασική αποστολή του ***ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ*** είναι να αποτελέσει ένα **στρατηγικό εργαλείο επιχειρησιακού σχεδιασμού**, που να συμβάλει στον περιφερειακό διάλογο για τη βιώσιμη και μακροχρόνια τουριστική ανάπτυξη.

Το πλαίσιο των χρηματοδοτικών και επενδυτικών προτεραιοτήτων που εισάγονται και προτείνονται στον παρόντα **ΟΔΙΚΟ ΧΑΡΤΗ**, τεκμηριώνουν τη συμβατότητα τους με τον υφιστάμενο περιφερειακό προγραμματισμό και σχεδιασμό, όπως αυτός παρουσιάζεται μέσα από το υπό αναθεώρηση Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού

Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Στερεά Ελλάδα (ΠΠΧΣΑΑ ΣΤΕ), το Επιχειρησιακό Σχέδιο της ΠΣΤΕ 2014-2019, το εγκεκριμένο ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020, αλλά και των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων περιόδου 2014-2020

Αξίζει να σημειωθεί ότι για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η κατανομή πόρων μέσω του ΕΣΠΑ είναι η μικρότερη ανάμεσα στις 13 Περιφέρειες, αναλογικά με το μέγεθος και τις ουσιαστικές ανάγκες επενδύσεων που αφορούν συνολικά τους παραγωγικούς τομείς και κλάδους. Σημειώνεται ότι μεταξύ των 4,6 δις ευρώ που κατανέμονται περιφερειακά, η ΣΤΕ λαμβάνει το 2,11% των πόρων, ενώ συνολικά το πρόγραμμα της ανάμεσα στα υπόλοιπα εθνικά και τομεακά, είναι το 0,49 % του συνόλου. Η παράμετρος αυτή σημειώνεται, προκειμένου να είναι σαφές το χρηματοδοτικό πλαίσιο και οι περιορισμοί που τίθενται αναφορικά με τις προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν σε έργα και παρεμβάσεις.

Ο Οδικός Χάρτης για τη χρηματοδότηση της τουριστικής ανάπτυξης της ΠΣΤΕ φιλοδοξεί να αποτελέσει μια - κατά το δυνατόν - αντικειμενική ματιά στις αναπτυξιακές προτεραιότητες του τουριστικού τομέα στην Περιφέρεια και, ταυτόχρονα, μια αναζήτηση τρόπων με τους οποίους τα υφιστάμενα και νέα συγκριτικά πλεονεκτήματα της θα αναδειχθούν μέσα από παρεμβάσεις και πολιτικές, αξιοποιώντας στο έπακρο τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις για την προώθηση ενός νέου κύκλου τουριστικής ανάπτυξης. Ο δεδομένος περιορισμένος όγκος συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθιστά περισσότερο από ποτέ, αναγκαίο ένα σχεδιασμό προτεραιοτήτων σε έργα και δράσεις που θα μπορέσει να δημιουργήσει συνθήκες μόχλευσης πρόσθετων ιδιωτικών και συγχρηματοδοτούμενων πόρων για την υλοποίηση αναγκαίων έργων υποδομής ή τουριστικής ανωδομής.

2. Οδικός Χάρτης εξειδίκευσης δράσεων τουρισμού Στερεάς Ελλάδας – Το τουριστικό σύστημα και οι «άξονες προτεραιότητας»

2.1 Το τουριστικό σύστημα

Ο τουρισμός είναι ένα φαινόμενο με πολλές διαστάσεις οι οποίες αναπτύσσονται ανάλογα με το χρόνο και το χώρο και κατατάσσονται σε οικονομικές, κοινωνικές, ψυχολογικές, πολιτικές, οικολογικές, θεσμικές και τεχνολογικές. Η συσχέτιση των διαστάσεων αυτών δομεί μια μορφή «συστήματος τουρισμού», όπως παρουσιάζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί. Το «**σύστημα τουρισμός**» αποτελείται από τα υποσυστήματα όπως «τουριστική περιοχή», «τουριστική επιχείρηση» και «τουριστική οργάνωση», τα οποία βρίσκονται σε διαρκή αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση. Επίσης, σημαντικό είναι ότι, το σύστημα «τουρισμός» εμφανίζει εξάρτηση από διάφορα άλλα υπερκείμενα περιβάλλοντα, από τα οποία τα σπουδαιότερα είναι: το οικονομικό, το κοινωνικό, το οικολογικό, το τεχνολογικό και το πολιτικό.

Διάγραμμα 1 Η δομή του τουριστικού συστήματος

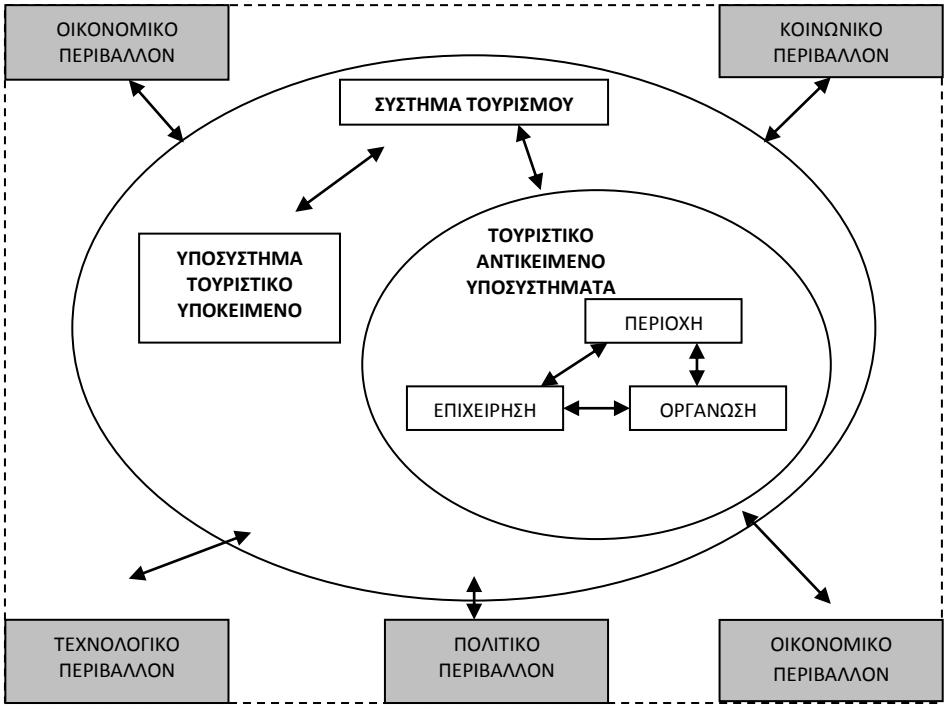

Συνεπώς, ο τουρισμός πρέπει να αναφέρεται ως σύστημα και όχι ως «βιομηχανία» ή κλάδος, εξαιτίας των αλληλεπιδράσεων των πολλών συνιστωσών του τουριστικού κυκλώματος. Το τουριστικό σύστημα τμηματοποιείται, κυρίως, σε τέσσερα μέρη: πρώτον την τουριστική αγορά, δεύτερον το τουριστικό ταξίδι, τρίτον τον τουριστικό προορισμό και τέταρτο το τουριστικό μάρκετινγκ.

Διάγραμμα 2 Τα βασικά τμήματα του τουριστικού συστήματος

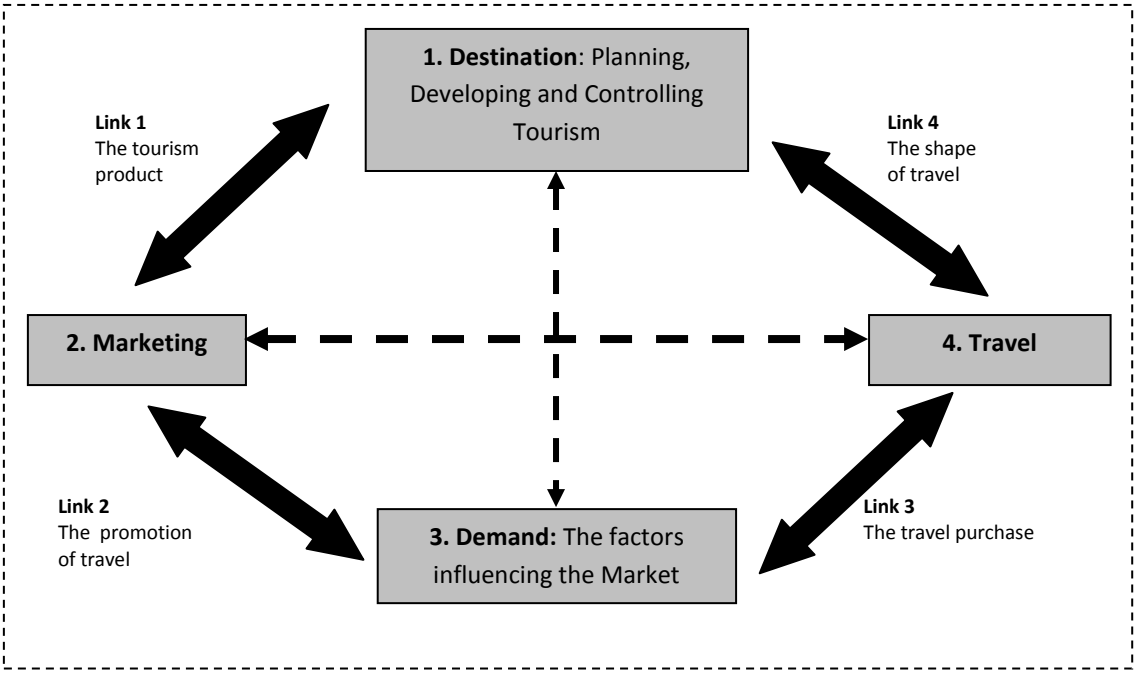

Η γεωγραφική διάσταση του τουριστικού φαινομένου δίνει έμφαση σε τρία δυναμικά μέρη του τουρισμού: τις περιοχές προέλευσης ταξιδιωτών (TGR – Traveler Generating Regions), τις ροές μετακινήσεων (TR – Transit Routes) και περιοχές προορισμού των τουριστών (TDR – Tourist Destination Regions). Το μοντέλο του Leiper (1995) απεικονίζεται σχηματικά στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3 Το γεωγραφικό μοντέλο για το σύστημα του τουρισμού

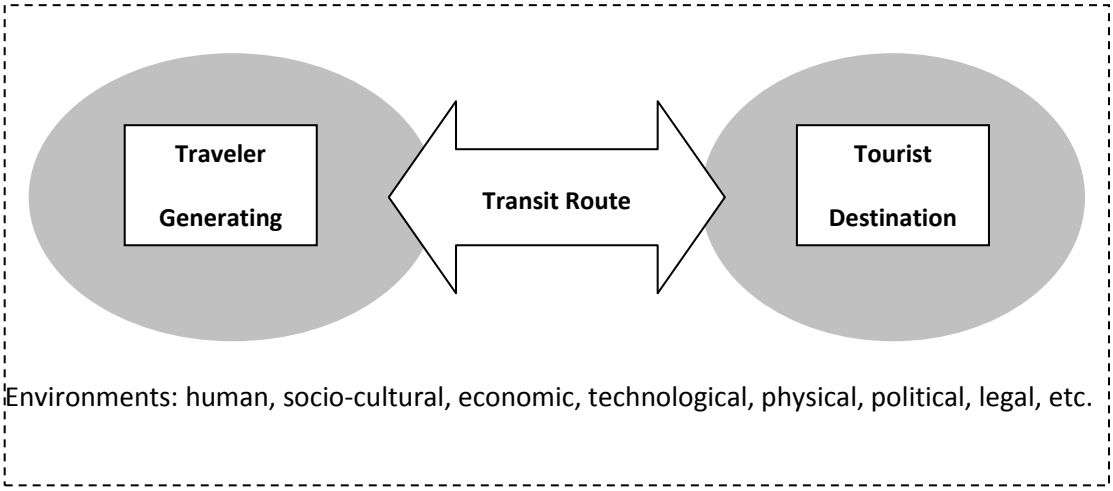

Επιπροσθέτως, ο τουρισμός είναι ένα ανοικτό σύστημα το οποίο λειτουργεί σε ένα δυναμικό, συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, σε αντίθεση με τα κλειστά συστήματα όπου καμία αλληλεπίδραση με το εξωτερικό περιβάλλον δε λαμβάνει χώρα. Από λειτουργικής απόψεως, οι βασικές συνιστώσες του τουρισμού είναι η ζήτηση και η προσφορά.

Διάγραμμα 4 Το λειτουργικό σύστημα τουρισμού και οι κύριες συνιστώσες του.

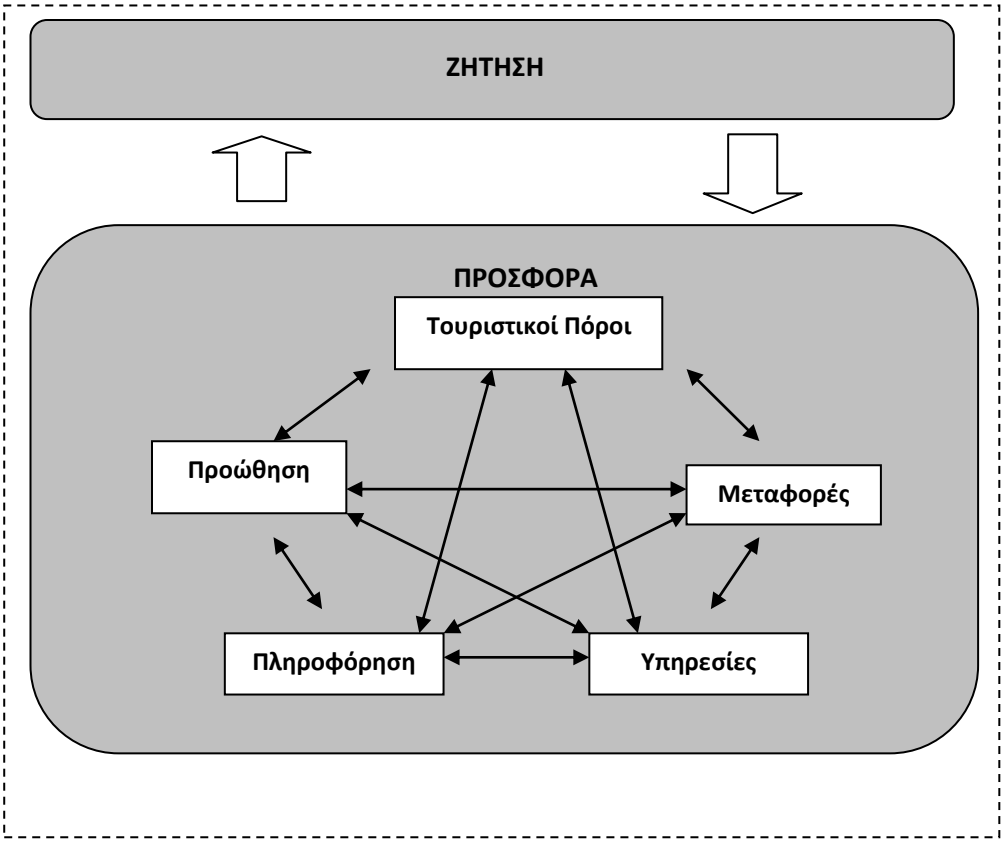

Η **τουριστική προσφορά** είναι η δεύτερη βασική συνιστώσα του τουριστικού συστήματος. Η προσφορά μπορεί να επιδράσει καθοριστικά στη ζήτηση. Το τμήμα της «προσφοράς» του τουριστικού συστήματος, περιλαμβάνει κάθε σχεδιασμό και κάθε πρόγραμμα δράσεων που επιχειρείται και κινείται προς την κάλυψη των αναγκών και των επιθυμιών των επισκεπτών – ταξιδιωτών. Στη γενικότερη μορφή της, διακρίνεται στην: πρωτογενή προσφορά, η οποία περιλαμβάνει τους φυσικούς και ανθρωπογενείς πόρους που καθορίζουν το βαθμό ελκυστικότητας και τη δυνατότητα τουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής, και στην δευτερογενή ή απορρέουσα τουριστική προσφορά, η οποία περιλαμβάνει τις διάφορες υποδομές και ανωδομές που δημιουργήθηκαν μερικά ή ολικά από τον άνθρωπο για να διευκολυνθεί η εκμετάλλευση των τουριστικών πόρων, ενεργοποιεί την τουριστική ζήτηση και προσαρμόζεται συνεχώς στις μεταβολές της. Το σύνολο των προϊόντων κάθε προορισμού που εκφράζονται μέσω της προσφοράς, οριοθετούν την έννοια του τουριστικού προϊόντος, το οποίο αποτελείται από τα αξιοθέατα που επισκέπτονται, τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν και τις εγκαταστάσεις ή τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούν οι επισκέπτες τους, καθώς και από οποιοδήποτε άλλο στοιχείο συμπληρώνει ή διαμορφώνει τη συνολική τους εμπειρία.

Στη συνολική τουριστική παραγωγική διαδικασία, όπως έχει γίνει αντιληπτό, μετέχουν άμεσα ή έμμεσα διάφοροι κλάδοι της οικονομίας, πέραν του αμιγούς τουριστικού τομέα. Η συνθετότητα, λοιπόν του τουρισμού αλλά και του προσφερόμενου προϊόντος αυτού, σε συνδυασμό και με τις έντονες αλληλεξαρτήσεις του με άλλους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας προσδίδουν στο τουριστικό προϊόν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Διάγραμμα 5 Η οικονομία και η βιομηχανία των ταξιδιών και του τουρισμού

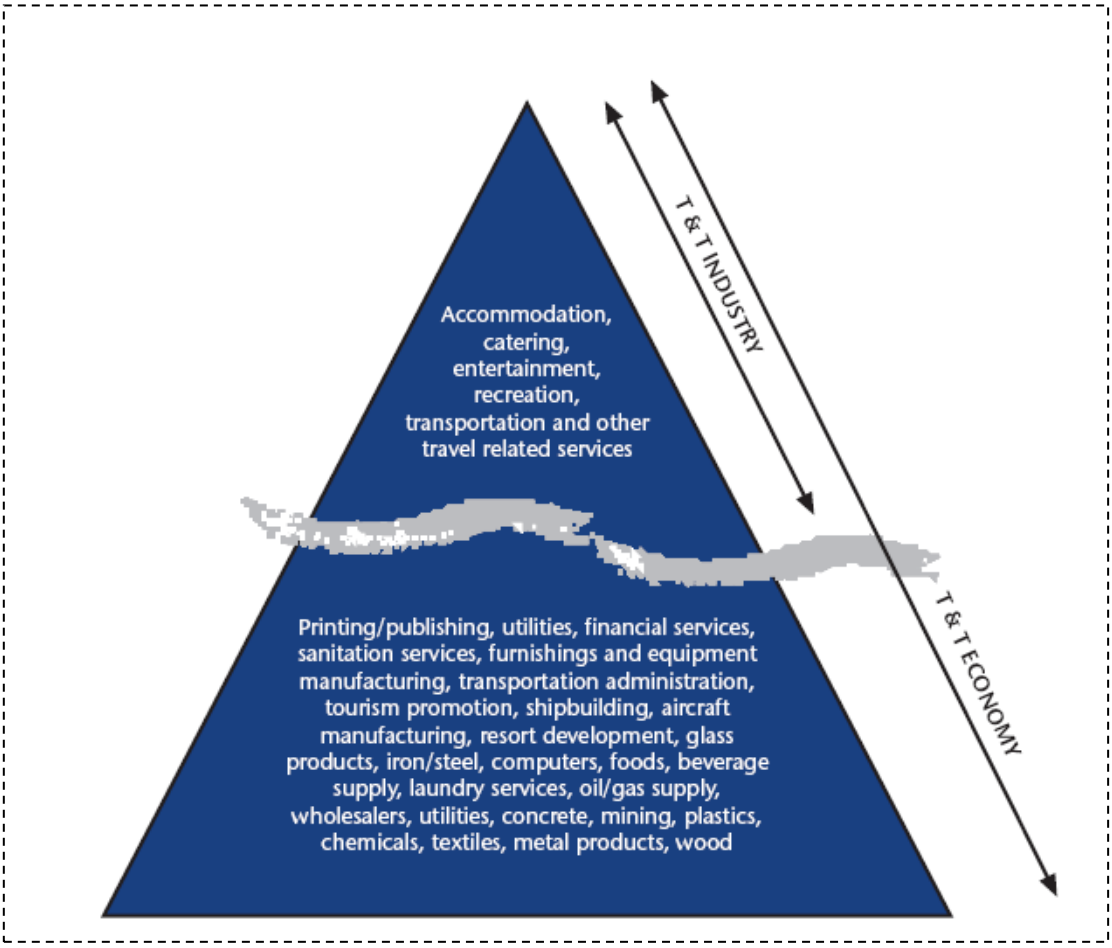

Με βάση τα διαφορετικά στοιχεία που απαρτίζουν την τουριστική προσφορά είναι δυνατόν να διακριθεί σε πολλές μορφές, εξεταζόμενη όμως από την πλευρά του σχεδιασμού της τουριστικής ανάπτυξης, περιγράφεται ως ένα σύνολο διασυνδεδεμένων και αλληλοεξαρτώμενων παραμέτρων, όπως: τα αξιοθέατα – τουριστικούς πόρους, τις υπηρεσίες, τις μεταφορές, την πληροφόρηση και την προβολή – προώθηση.

Χωρίς ανεπτυγμένους **τουριστικούς πόρους** και αξιοθέατα, ο τουρισμός δεν θα είχε την μορφή που γνωρίζουμε σήμερα. Θα υπήρχε μικρή ανάγκη για υποστηρικτικές υπηρεσίες, για μεταφορές, για διαμονή, για προβολή, για υποδομές κλπ. Το τουριστικό σύστημα ενεργοποιείται, ουσιαστικά από τους τουριστικούς πόρους και τα αξιοθέατα. Οι τουριστικοί πόροι είναι στοιχεία που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του συνολικού τουριστικού προϊόντος ενός προορισμού που

σχεδιάστηκαν, αναπτύχθηκαν και ρυθμίστηκαν με βάση τα κίνητρα και τα ειδικά ενδιαφέροντα των δυνητικών επισκεπτών και επιτελούν δύο σημαντικές λειτουργίες: πρώτον, προσελκύουν, δελεάζουν ή παρακινούν τους επισκέπτες να ταξιδέψουν στον προορισμό και δεύτερον, διασφαλίζουν την ικανοποίηση των επισκεπτών και ολοκληρώνουν την εμπειρία τους.

Σε επίπεδο **σχεδιασμού και διαχείρισης των τουριστικών πόρων** που συνθέτουν τα αξιοθέατα ενός προορισμού, είναι απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη από τους φορείς διαμόρφωσης της τουριστικής πολιτικής και ανάπτυξης ότι: αυτά είναι δυνατό να δημιουργηθούν και να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις της ζήτησης, η αποδοτικότερη εκμετάλλευσή τους προϋποθέτει τη χωρική τους συγκέντρωση, απαιτούν την ανάπτυξη και καλύτερη διασύνδεση με υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Μεγάλα οικονομικά οφέλη προκύπτουν από τον τουρισμό, μέσω των **επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών**, ενώ παράλληλα ένα μεγάλο μέρος των χρηματο-οικονομικών ροών του τουρισμού, προκύπτουν από τη δραστηριότητα διαφόρων κλάδων που παρέχουν υπηρεσίες στέγασης, σίτισης, μεταφοράς, οργάνωσης ταξιδιών, καθώς και άλλων δευτερευουσών τουριστικών υπηρεσιών. Η ποσότητα, αλλά και η ποιότητα, των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση ανταγωνιστικής τουριστικής προσφοράς. Κοινός στόχος των επιχειρήσεων παροχής τουριστικών υπηρεσιών είναι η ικανοποίηση των αναγκών – επιθυμιών των επισκεπτών και η οικονομική τους βιωσιμότητα μέσω της επίτευξης κερδών.

Η **μεταφορά των επισκεπτών** είναι μια ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος – συνιστώσα του τουριστικού συστήματος. Ουσιαστικά, αποτελεί το τμήμα εκείνο του κυκλώματος, το οποίο συνδέει την χώρα – τόπο προέλευσης με τον τόπο προορισμού. Ο ρόλος των μεταφορών είναι διττός, καθώς από τη μία λειτουργούν ως μοχλός για την πραγματοποίηση τουριστικών μετακινήσεων, από την άλλη δεν είναι λίγα τα παραδείγματα στο διεθνές τουριστικό γίγνεσθαι, κατά τα οποία οι μεταφορές αποτέλεσαν παράγοντας έλξης για περιοχές οι οποίες είχαν μηδαμινή προσπελασιμότητα και επισκεψιμότητα. Κατά το **σχεδιασμό των αεροπορικών,**

θαλάσσιων και οδικών μεταφορών αναγκαία είναι τα εξής: η ενσωμάτωση και της τουριστικής διάστασης, ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός και προγραμματισμός των συνδυασμένων μεταφορών, η αυξημένη περιβαλλοντική συνιστώσα και ευαισθησία στη διαδικασία χωροθέτησης μεταφορικών υποδομών, η προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων κ.α.

Εξαιρετικά κρίσιμο στοιχείο του τουριστικού συστήματος, είναι αυτό της **πληροφόρησης**. Αναδεικνύεται, σταδιακά, σε καθοριστικό παράγοντα, ο οποίος επηρεάζει την τουριστική ζήτηση μιας περιοχής. Πολλοί φορείς, κυρίως δημόσιοι, συγχέουν την έννοια της πληροφόρησης με την έννοια της προώθησης. Η ουσιώδης διαφορά των εννοιών, έγκειται στο ότι, η **προώθηση – διαφήμιση** στοχεύει στην προσέλκυση επισκεπτών οι οποίοι δεν έχουν επιλέξει προορισμό, ενώ η πληροφόρηση είναι απαραίτητη πριν και κατά την διάρκεια του ταξιδιού τους. Οι ταξιδιωτικές πληροφορίες ολοκληρώνουν την εικόνα των τουριστικών προορισμών και του προϊόντος που προσφέρουν και δημιουργούν κίνητρα για το ταξίδι. Η πληρότητα και η αξιοπιστία της πηγής πληροφόρησης και των πληροφοριών, καθ' εαυτών, επηρεάζουν τόσο την απόφαση, όσο και την επιλογή του τύπου ταξιδίου. Σημαντική είναι και η πληροφόρηση κατά την διάρκεια του ταξιδίου, καθώς οι επισκέπτες βρίσκονται σε έναν προορισμό για μικρό χρονικό διάστημα και πρέπει άμεσα και αποτελεσματικά να ενημερωθούν για μία σειρά από πληροφορίες, όπως για παράδειγμα τις διαδρομές, τα μέσα μεταφοράς, τις υπηρεσίες διαμονής και εστίασης, τους χώρους επίσκεψης, τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας κ.α. Η παροχή πληροφοριών γίνεται κυρίως μέσω κρατικών φορέων, σε διάφορα επίπεδα (εθνικής εμβέλειας τουριστικός οργανισμός, περιφερειακά γραφεία, τοπικά info-points κ.α.), αλλά και ιδιωτικών φορέων (π.χ. ταξιδιωτικά γραφεία στο εξωτερικό αλλά και στο εσωτερικό, διεθνείς και εγχώριοι tour operators κ.α.). Η ορθότερη στρατηγική πληροφόρησης, περιλαμβάνει on-line πληροφόρηση (στο διαδίκτυο) αλλά και εστιασμένα σημεία παροχής πληροφοριών στις χώρες προέλευσης αλλά και στις χώρες προορισμού. Το συγκριτικό πλεονέκτημα των γραφείων παροχής πληροφοριών είναι η δυνατότητα να πραγματοποιούν εξατομικευμένη πληροφόρηση στους δυνητικούς πελάτες τους.

Τα ζητήματα που αφορούν το **σχεδιασμό και των προγραμματισμό της πολιτικής προώθησης** εκ μέρους των φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών), οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τα εξής: την καθοδήγηση του συστήματος από την κεντρική διοίκηση, τη θεματική τμηματοποίηση των πληροφοριών, τη οριοθέτηση και το διαχωρισμό των στόχων μεταξύ διαφήμισης και πληροφόρησης, τη συστηματική και συνδυασμένη χρήση μέσων και εργαλείων πληροφόρησης, τη χρήση της νέας τεχνολογίας και την ανάπτυξη σύγχρονων γεωγραφικών συστημάτων, την ενημέρωση και κατάρτιση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα φιλοξενίας κ.α.

Η προώθηση του τουριστικού προϊόντος συνδέεται στενά με κάθε ένα από τα υπόλοιπα συστατικά της τουριστικής προσφοράς, αποτελεί τη δυναμικότερη μεταβλητή **ενός προγράμματος μάρκετινγκ**, του οποίου η οργάνωση, προώθηση και διαχείριση αποτελεί στοιχείο μεσοπρόθεσμης σταθερότητας της τουριστικής ανάπτυξης κάθε προορισμού. Η προώθηση, μέσω μιας σειράς συνδυασμένων ενεργειών στοχεύει:

- Στη συστηματική και όχι συγκυριακή προβολή του προορισμού στη διεθνή και εγχώρια αγορά με διάφορα μέσα όπως: εκθέσεις, διαφήμιση, συνεργασία με ταξιδιωτικούς οργανισμούς, δημόσιες σχέσεις κ.α.
- Στη δημιουργία ή συντήρηση μιας ιδιαίτερης εικόνας του προορισμού, ως αποτέλεσμα της εστίασης του προγράμματος στην ανάδειξη πόρων ως σήμα κατατεθέν της περιοχής.
- Στη διαρκή αναζήτηση νέων αγορών και ομάδων – στόχου που δυνητικά ενδιαφέρονται για τους προσφερόμενους στον τόπο προορισμού τουριστικούς πόρους.
- Στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ κατοίκων, δημοσίων φορέων και ιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής.
- Κ.α.

Τα μέσα και τα εργαλεία που χρησιμοποιεί η **προώθηση** για να ανταποκριθεί στους στόχους της, είναι: η διαφήμιση, τα κίνητρα (εκπτώσεις, προσφορές), οι εκθέσεις, η δημοσιότητα, οι δημόσιες σχέσεις και άλλες ειδικές ενέργειες προώθησης.

Οι προωθητικές πολιτικές δεν εφαρμόζονται μόνον από τους δημόσιους φορείς και οργανισμούς, αλλά και ιδιωτικούς φορείς και οργανισμούς μη κερδοσκοπικούς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε διεθνές, εθνικό αλλά και τοπικό επίπεδο. Οι ενέργειες – τεχνικές που εφαρμόζουν ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες:

- Τη διαφήμιση, ο κύριος όγκος της γίνεται με πληρωμένες καταχωρήσεις στον τύπο και την τηλεόραση.
- Τη δημοσιότητα, που συνήθως γίνεται χωρίς πληρωμή.
- Τα κίνητρα, με την μορφή δώρων, εκπτώσεων και προσφορών.
- Οι δημόσιες σχέσεις, οι οποίες πέραν των άλλων αναλαμβάνουν και μέρος των ενεργειών των υπολοίπων κατηγοριών.

Αξίζει, να αναφερθεί ότι οι πολιτικές και τα προγράμματα προώθησης των προορισμών ενισχύονται σημαντικά από την διευρυμένη χρήση του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού εμπορίου, τα οποία δίδουν μεγαλύτερες δυνατότητες πρόσβασης στην πληροφόρηση της περιοχής, στην πλευρά των δυνητικών επισκεπτών.

Το τουριστικό σύστημα είναι ένα ανοικτό και δια-δραστικό σύστημα, το οποίο αναπτύσσεται, επηρεάζεται και επηρεάζει τα συν-λειτουργούντα περιβάλλοντα. Τα περιβάλλοντα αυτά αναφέρονται ως **«εξωτερικοί παράγοντες»** και συμβάλλουν καθοριστικά στη διαμόρφωση της τουριστικής προσφοράς. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται ο τουρισμός, ιδιαίτερα από την πλευρά της προσφοράς και για το λόγο αυτό οι φορείς που διαμορφώνουν την τουριστική πολιτική και ανάπτυξη οφείλουν να συμπεριλάβουν στον σχεδιασμό τους, αυτές τις πολύ σημαντικές παραμέτρους, αλλά και να αξιολογήσουν τις επιδράσεις τους. Στους εξωτερικούς παράγοντες, που επηρεάζουν το τουριστικό σύστημα, περιλαμβάνονται οι φυσικοί και οι πολιτιστικοί πόροι, η επιχειρηματικότητα, η χρηματοδότηση, η διαθεσιμότητα ανθρωπίνων πόρων, οι

συνθήκες ανταγωνισμού, η στάση και αντίληψη της τοπικής οικονομίας, η δημόσια (κρατική) αναπτυξιακή πολιτική, η ηγεσία.

Διάγραμμα 6 Εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν το τουριστικό σύστημα

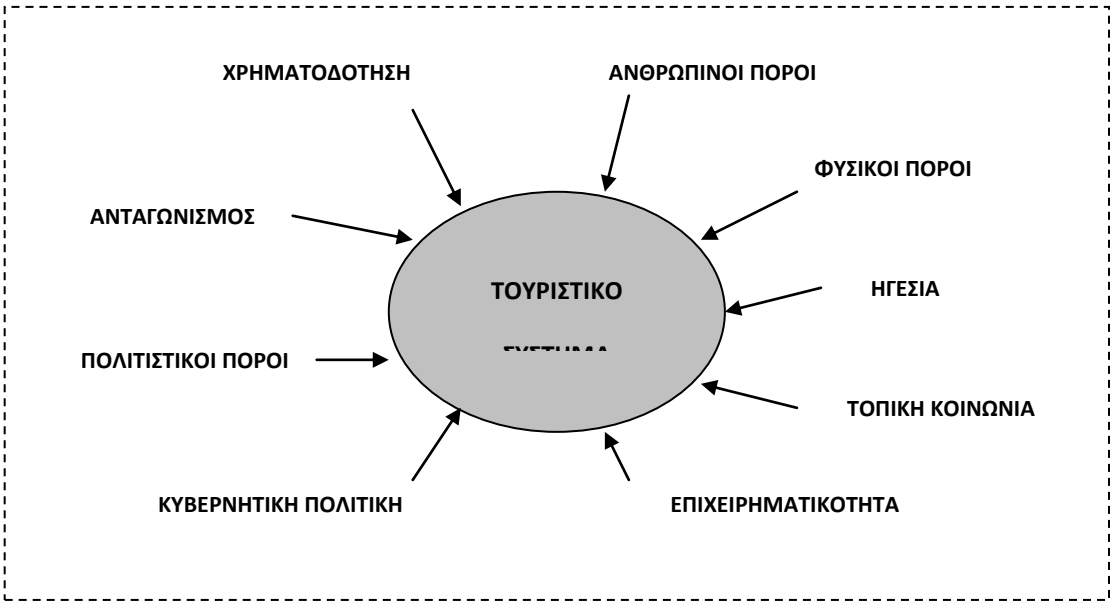

Από τα παραπάνω συνάγεται, ότι η τουριστική ανάπτυξη είναι μια δυναμική διαδικασία που επηρεάζεται και προσδιορίζεται από πολλούς παράγοντες, ένας εκ των οποίων είναι οι τουριστικοί πόροι. Η αξιοποίησή τους και η προσέλκυση της ζήτησης είναι εφικτή μόνον και εφόσον υπάρχει παράλληλη σύμπραξη και προώθηση όλων των συνιστωσών του τουριστικού συστήματος. Η διαπίστωση αυτή είναι καθοριστική για την ανάλυση και τις στρατηγικές επιλογές που παρουσιάζονται στα παρακάτω.

2.2 Η λογική της παρέμβασης και οι άξονες προτεραιότητας

Η «λογική παρέμβασης» (intervention logic) ενός Οδικού Χάρτη εξειδίκευσης των δράσεων για τον Τουρισμό για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, περιλαμβάνει την παρουσίαση του πλαισίου για την τουριστική ανάπτυξη στη μελετώμενη περιοχή, αναλυόμενη σε τρία επίπεδα:

- Το πρώτο επίπεδο, αφορά στη διατύπωση και παρουσίαση των **πυλώνων – αξόνων** για την προώθηση της τουριστικής δραστηριότητας και βελτίωσης της τουριστικής ανταγωνιστικότητας της συγκεκριμένης Περιφέρειας.
- Το δεύτερο επίπεδο, αφορά στη διατύπωση των **«υπο-αξόνων»** ή **«κατηγοριών παρέμβασης»** ως επιμέρους στοχεύσεις ανά άξονα προτεραιότητας. Η ανάλυση των αξόνων του πρώτου επιπέδου, σε επιμέρους υποάξονες κρίνεται αναγκαία προκειμένου να καταστεί δυνατή η ιεράρχηση και ανάλυση των βασικών προτεραιοτήτων και επιλογών πολιτικής (policy recommendations/ priorities).
- Το τρίτο επίπεδο, αφορά την εξειδίκευση των υποαξόνων (ή μέτρων παρέμβασης) σε **τύπους δράσεων** ή **κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών**, προκειμένου να είναι ευκολότερη η «ανάπτυξη» του Οδικού Χάρτη σε επιμέρους σχέδια δράσεων, που θα αναλύουν τον τρόπο επίτευξης των επιλεγμένων πολιτικών του προηγούμενου επιπέδου, ενώ παράλληλα δίδεται η δυνατότητα εξειδίκευσης των επενδυτικών και άλλων χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων με αναφορά στο διατιθέμενο προϋπολογισμό, τους δυνητικούς δικαιούχους των δράσεων, τις ενδεικτικές δράσεις που χρηματοδοτούνται και, τέλος, αναλυτική αναφορά στην πηγή χρηματοδότησης με παρουσίαση των εναλλακτικών πηγών (εφόσον υφίστανται).

«ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ» ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ
RIS3
ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ
Μελέτη McKinsey
ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ
Προγράμματα ΕΣΠΑ
Προγράμματα ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
Προγράμματα ΕΕ
ΕΠΑΝΕΚ ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΕΠ ΣΤΕ
Προγρ. MED BLACK - MED ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΑ - ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ
HORIZON2020
COSME
EASI
ΠΟΡΟΙ ΟΤΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ
ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ
ΑΓΟΡΕΣ ΣΤΟΧΟΙ
ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ
TOUR OPERATORS
ΕΙΒ
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ICT
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ 1
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ «2»
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ «3»
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ «4»
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ «5»
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ «6»
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ «7»

Η ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος της τουριστικής οικονομίας της ΠΣΤΕ, η αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων και η αξιολόγηση του εξωτερικού περιβάλλοντος αναδεικνύουν μια «αλυσίδα» κρίσιμων ζητημάτων

Διάγραμμα 7 Η «ΑΛΥΣΙΔΑ» ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ/ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΣΤΕ

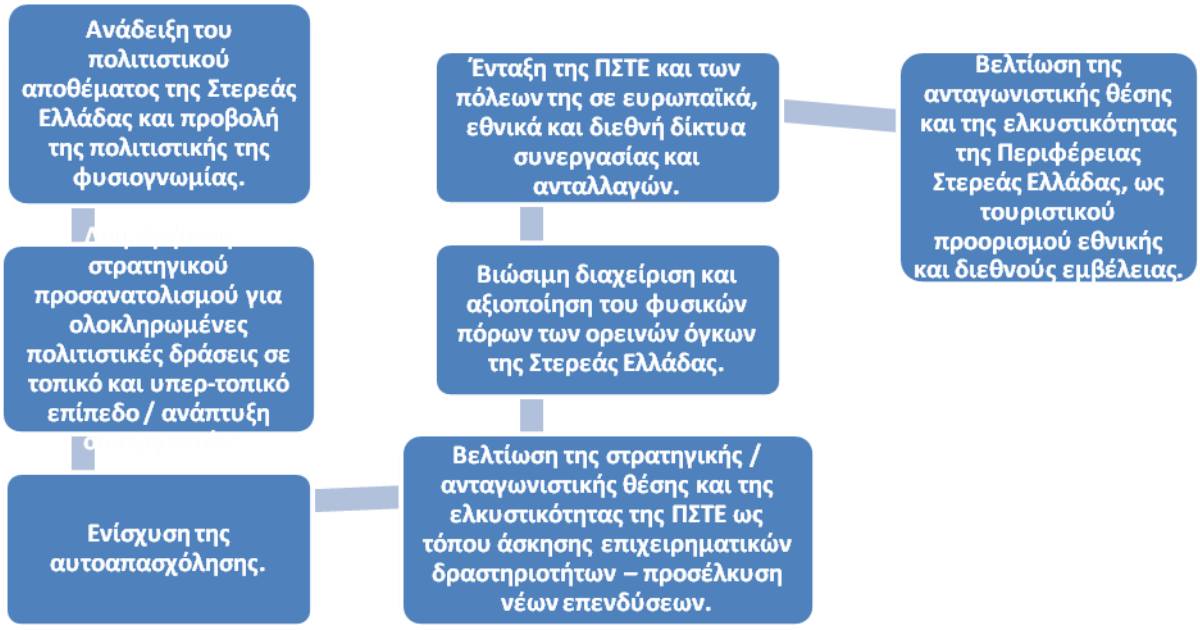

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Οι 7 κρίσιμοι αναπτυξιακοί παράγοντες αποτελούν ταυτόχρονα δυνητική ευκαιρία και απειλή για την ανάπτυξη ή/ και ολοκλήρωση του περιφερειακού ή των υπο-περιφερειακών τουριστικών προϊόντων και εννοιολογικά οδηγούν στην ανάδειξη 5 βασικών «περιοχών παρέμβασης» - **πέντε μεγάλους θεματικούς άξονες** - στους οποίους η Στερεά Ελλάδα θα πρέπει να επικεντρώσει τις προσπάθειες της προκειμένου να επιτύχει τους ειδικούς στόχους για:

- **Την ενίσχυση και αναβάθμιση του υφιστάμενου τουριστικού προϊόντος,**
- **την ανάδειξη νέων τουριστικών πακέτων,**
- **τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας δημοσίων υπηρεσιών και υποδομών εξυπηρέτησης,**
- **την αναγκαία στήριξη της απασχολησιμότητας και**

- **τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας στο ανθρώΠΣΤΕο δυναμικό της Περιφέρειας.**

Οι άξονες αυτοί αφορούν την τουριστική ανωδομή, τις δημόσιες υποδομές, την εκπαίδευση/ κατάρτιση, αλλά και τοπική βιώσιμη ανάπτυξη υπό το πρίσμα της χωρικής συνοχής της Περιφέρειας με την ανάδειξη πολλαπλών τουριστικών πόρων και περιοχών στο σύνολο του χώρου της Περιφέρειας.

Ο Οδικός Χάρτης για τη χρηματοδότηση της τουριστικής ανάπτυξης της ΠΣΤΕ διαρθρώνεται στους κάτωθι άξονες προτεραιότητας, όπως απεικονίζονται και διαγραμματικά παραπάνω:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: **Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας**
    - ΕΠΑΝΕΚ, ΠΕΠ (ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ) ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΑ, ΠΕΠ (ΣΤΟ ΣΚΕΛΟΣ B2B), ΕΠΑΝΕΚ (ΣΤΟ ΣΚΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΛΠ), ΠΕΠ (ΣΤΟ ΣΚΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ)

- Άξονας προτεραιότητας 2: **Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα**
    - ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ,ΠΑΑ
- Άξονας Προτεραιότητας 3: **Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**
    - ΠΑΑ, ΠΕΠ (ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ)
- Άξονας Προτεραιότητας 4: **Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο**
    - ΠΕΠ (ΑΞΟΝΕΣ RIS3), ΕΠΑΝΕΚ
- Άξονας Προτεραιότητας 5: **Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού**
    - ΠΕΠ, ΕΠΑΝΑΔ
- Άξονας Προτεραιότητας 6: **Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη**
    - ΠΕΠ ΣΤΕ, Διασυνοριακά προγράμματα, Πόροι τεχνικής υποστήριξης προετοιμασίας ΙΤΙ ή CLLD μέσω ΠΑΑ ή/ και ΠΕΠ ΣΤΕ

Άξονας Προτεραιότητας		Κατηγορία Παρέμβασης		Δράσεις		Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Πηγή Χρημ.	ΔΥΝΗΤΙΚΟΣ Π/Υ	2016		2017		2018		2019	
Κωδ	Τίτλος	Κωδ	Τίτλος	Κωδ	Τίτλος				Α' 6μηνο.	Β' 6μηνο.	Α' 6μηνο.	Β' 6μηνο.	Α' 6μηνο.	Β' 6μηνο.	Α' 6μηνο.	Β' 6μηνο.
1	Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας	1.1	Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών στον τουρισμό	1.1.1	Ενίσχυση συμπράξεων Τουρισμού-Πολιτισμού-Δημιουργικών Βιομηχανιών για την προώθηση της Έρευνας και Καινοτομίας	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ-ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ΕΠΑΝΕΚ (ΕΠ 1 b)	βλ. πίνακα ΕΠΑΝΕΚ	—	►	►	►				
				1.1.2	Ίδρυση νέων τουριστικών επιχειρήσεων ιδιαίτερα σε αναξιοποίητα θεματικά πεδία, με υψηλή προστιθέμενη αξία	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 3a		►							
				1.1.3	Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης τους και εφαρμογή τους μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 3γ / ΕΠΑΝΕΚ (ΕΠ 3a)	βλ. πίνακα ΕΠΑΝΕΚ	►							
				1.1.4	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ΜΜΕ του τουριστικού κλάδου για την βελτίωση της αποδοτικότητας στη χρήση των συντελεστών παραγωγής στην εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων και στη διάθεση υπηρεσιών	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 3δ		►							
		1.2	Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των τουριστικών ΜΜΕ	1.2.1	Απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή/και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3c)	βλ. πίνακα ΕΠΑΝΕΚ	►							
				1.2.2	Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων των επιχειρήσεων	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3c)			►	►	►	—			
		1.3	Διεθνοποίηση τουριστικών επιχειρήσεων-Εξωστρέφεια, προώθηση και προβολή τουριστικού προϊόντος	1.3.1	Υποστήριξη τουριστικών επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d)	βλ. πίνακα ΕΠΑΝΕΚ	►							
				1.3.2	Βελτίωση ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d)		►							
				1.3.3	Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προϊόντων στο εξωτερικό	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d)			►	►	►	—			
				1.3.4	Συνεργασίες, συμπράξεις ή / και ανάπτυξη δικτύων τουριστικών επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d) ΠΕΠ 3δ			►	►	►				
2	Βελτίωση της προσπελασιμότητας	2.1	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας σε	2.1.1	Εφαρμογή έξυπνων συστημάτων για τη βελτίωση της αστικής κινητικότητας	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 4e	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►	—			

	και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα		**τουριστικές περιοχές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**	**2.1.2**	Δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη και την επέκταση της αστικής θαλάσσιας συγκοινωνίας στον Θερμαϊκό κόλπο	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ				►	►	►	–			
				2.1.3	Δράσεις ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης των κατοίκων των αστικών κέντρων περί πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΕΠ	βλ. πίνακα ΠΕΠ	►						
				2.1.4	Προώθηση – προαγωγή της αστικής αναζωογόνησης και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας μέσω παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα (λ.χ. στο πλαίσιο «Σχεδίων Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης» - ΣΟΑΠ)	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ			►	►	►	–			
				2.1.5	Εφαρμογή πολεοδομικού και αστικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και «έξυπνων Πόλεων» (Smart Cities)	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ						►	►	►	►
				2.1.6	Επενδύσεις στη διαχείριση επισκεπτών σε τουριστικούς προορισμούς	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ		►						
				2.1.7	Ενίσχυση των «Αστικών Στρατηγικών Εταιρικών Συνεργασιών» (Urban Strategic Partnerships)	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ		–	►	►	►			
			2.2	**Ολοκλήρωση έργων μεταφορικών υποδομών σχετικών με τα ΔΕΔ-Μ**	**2.2.1**	Ολοκλήρωση οδικών συνδέσεων ΔΕΔ-Μ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 7a	βλ. πίνακα ΠΕΠ					►	►	►	►
					2.2.2	Αναβάθμιση διεθνών σιδηροδρομικών συνδέσεων, καθώς και της σιδηροδρομικής σύνδεσης με το οδικό δίκτυο	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΡΓΟΣΕ	ΤΟΜΕΑΚΟ 7i						►	►	►	►
											►	►	►				
			2.3	**Ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και σύνδεση αυτού με ΔΕΔ-Μ**	**2.3.1**	Βελτίωση ή κατασκευή περιφερειακών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 7b	βλ. πίνακα ΠΕΠ					►	►	►	►
					2.3.2	Βελτίωση ή επέκταση των ενδοπεριφερειακών μεταφορικών δικτύων	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 7b	βλ. πίνακα ΠΕΠ					►	►	►	►
					2.3.3	Αναβάθμιση τοπικού οδικού δικτύου	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΑΑ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ						►	►	►	►
			2.4	**Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και**	**2.4.1**	Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 9a	βλ. πίνακα ΠΕΠ					►	►	►	►

			κοινωνικών υποδομών σε τουριστικές περιοχές	**2.4.2**	Ενίσχυση των μικρών αποκεντρωμένων μονάδων πρωτοβάθμιας υγείας	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 9	βλ. πίνακα ΠΕΠ					►	►	►	►
3	**Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**	**3.1**	**Προστασία και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού αποθέματος**	**3.1.1**	Αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, με διεθνή εμβέλεια	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ					►	►	►	►
				3.1.2	Ανάδειξη και ενίσχυση νέων τουριστικών προορισμών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ	—	►	►	►				
				3.1.3	Βελτίωση τουριστικού προϊόντος για ενίσχυση των νέων αγορών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►	—			
				3.1.4	Οριζόντια δικτύωση προορισμών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►	—			
				3.1.5	Τουριστική αξιοποίηση μνημείων ορεινών όγκων	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►				
				3.1.6	Βελτίωση και επέκταση μουσειακών υποδομών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ	—	►	►	►				
				3.1.7	Δημιουργία οικοπολιτιστικών διαδρομών και δικτύων	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►				
				3.1.8	Αειφορική διαχείριση καθιερωμένων προορισμών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►				
		3.2	**Βελτίωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στην προστασία της βιοποικιλότητας**	**3.2.1**	Αξιοποίηση περιοχών NATURA	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΜΚΟ	6d	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►	—			
				3.2.2	Επεμβάσεις για την αναμόρφωση -αναβάθμιση του τοπίου (καθαρισμός - εμπλουτισμός)	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	6d	βλ. πίνακα ΠΕΠ	►							
		3.3	**Ανάπλαση και αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος**	**3.3.1**	Προώθηση σχεδίων αναπλάσεων, ανάκτησης και αξιοποίησης ελευθέρων χώρων σε αστικές περιοχές	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	6e	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►	—			
				3.3.2	Ενίσχυση σχεδίων για αποκατάσταση ή αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών περιοχών εντός των αστικών κέντρων	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	6e	βλ. πίνακα ΠΕΠ		►	►	►	—			
		3.4	**Παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα στον ύπαιθρο χώρο – προβολή και προώθηση τοπικού**	**3.4.1**	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ		►	►	►	—			

INSETE
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ | INSTITUTE SETE

			τουριστικού προϊόντος	**3.4.2**	Τοπικές υποδομές και υπηρεσίες	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ		▶	▶	▶	–			
				3.4.3	Βελτίωση (συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής αναβάθμισης), αποκατάσταση και επέκταση δημόσιων κτηρίων με σκοπό την αξιοποίηση τους για τουριστικούς σκοπούς	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ					▶	▶	▶	▶
				3.4.4	Ενέργειες προβολής, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που συνδέονται με τον πολιτισμό ή / και το φυσικό περιβάλλον	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ					▶	▶	▶	▶
				3.4.5	Βελτίωση της περιβαλλοντικής αειφορίας των τόπων	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ		▶	▶	▶	–			
				3.4.6	Συντήρηση, δημιουργία ή επέκταση μονοπατιών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶							
				3.4.7	Αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶							
		3.5	**Επενδύσεις ιδιωτικού χαρακτήρα (μικρής κλίμακας) στον ύπαιθρο χώρο – προβολή και προώθηση τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων**	**3.5.1**	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶							
				3.5.2	Στήριξη της δημιουργίας, εκσυγχρονισμού και επέκτασης ΜΜΕ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶							
				3.5.3	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών αγροτικών προϊόντων	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	–	▶	▶	▶	–			
				3.5.4	Ενέργειες συνεργασίας και δικτύωσης (B2B)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶							
				3.5.5	Προώθηση και προβολή του τοπικού τουρισμού	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶							
				3.5.6	Βελτίωση υποδομών διαμονής τουριστών	ΕΠΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ	εκ των 60 εκ Ευρώ					▶	▶	▶	▶
4	**Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο**	**4.1**	**Οριζόντιες τεχνολογίες εντοπισμού ανάδειξης, προβολής και ενεργοποίησης των**	**4.1.1**	Αξιοποίηση ΤΠΕ για τη βελτίωση της οργάνωσης των επιχειρήσεων	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 2b	βλ. πίνακα ΠΕΠ	▶							
				4.1.2	Ολοκληρωμένες εφαρμογές ΤΠΕ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 2b	βλ. πίνακα ΠΕΠ	▶							

			πολιτιστικών πόρων της ΠΣΤΕ	**4.1.3**	Αξιοποίηση ΤΠΕ για προβολή	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΑ		▶									
		4.2	**Τεχνολογίες Διαχείρισης Περιεχομένου υποβοήθηση της επικοινωνιακής πολιτικής**	**4.2.1**	Ψηφιοποίηση πολιτιστικών αγαθών	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 2c	βλ. πίνακα ΠΕΠ	▶									
				4.2.2	Ανάπτυξη συστημάτων ΤΠΕ για τουρισμό	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 2b		▶									
				4.2.3	Ανοιχτή πρόσβαση στο Internet	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 2b		▶									
		4.3	**Επενδύσεις ΤΠΕ για ενίσχυση βιωσιμότητας και διαχείριση ροών**	**4.3.1**	Ενδοεπιχειρησιακές εφαρμογές ΤΠΕ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 2b	βλ. πίνακα ΠΕΠ	▶									
				4.3.2	Αξιοποίηση ΤΠΕ για διαχείριση επισκεπτών	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 2b	βλ. πίνακα ΠΕΠ	▶									
		4.4	**Εμπέδωση δικτύου διεπιχειρησιακών συνεργασιών και εισαγωγής οργανωτικών καινοτομιών**	**4.4.1**	Τεχνολογικές λύσεις μέσω ΤΠΕ στον τουρισμό	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 3c		▶									
				4.4.2	Νέα επιχειρηματικά μοντέλα στον τουρισμό	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 3c		▶									
5	**Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού**	**5.1**	**Αύξηση αριθμού νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων**	**5.1.1**	Επιχειρηματική ενεργοποίηση στον τουρισμό	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8iii		▶									
				5.1.2	Επιχειρηματική εκπαίδευση στον τουρισμό	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8iii		▶									
		5.2	**Ανάπτυξη νέων γνώσεων εξειδίκευσης και δεξιοτήτων σε τομείς υψηλού περιφερειακού ενδιαφέροντος με έμφαση στον τουρισμό**	**5.2.1**	Συμβουλευτική στήριξη ΜΜΕ στον τουρισμό	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8 v	συνδυαστική χρήση πόρων ΕΠΑΝΕΚ και ΠΕΠ - βλ. σχετικούς πίνακες	▶								
				5.2.2	Βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8 v		–	▶	▶	▶	–			

				5.2.3	Πιστοποίηση δεξιοτήτων στον τουρισμό	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8 ν		▶						
				5.2.4	Ενισχύσεις για προσαρμογή στις αλλαγές	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8 ν		▶						
		5.3	**Προώθηση επενδύσεων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας**	**5.3.1**	Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας στον τουρισμό	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν	συνδυαστική χρήση πόρων ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ και ΠΕΠ - βλ. σχετικούς πίνακες	▶							
				5.3.2	Προώθηση της δικτύωσης	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν		▶							
				5.3.3	Δημιουργία Clusters	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν		▶							
				5.3.4	Αναβάθμιση ανθρώπινου δυναμικού ΚΟΙΝΣΕΠ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΕΟΙ (ΣΕΤΕ), ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν		▶							
6	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη**	**6.1**	**Δράσεις τεχνικής υποστήριξης δράσεων περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα**	**6.1.1**	Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες		ΠΕΠ ΣΤΕ - 11α2 & 12α2		▶		▶	▶		▶	▶	▶		
				6.1.2	Πληροφόρηση και Δημοσιότητα		ΠΕΠ ΣΤΕ - 11α2 & 12α2		▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶		
		6.2	**Δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής δράσεων τουριστικής επιχειρηματικότητας και προβολής**	**6.2.1**	Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1				▶			▶				
				6.2.2	Υποστήριξη μηχανισμού παρακολούθησης και εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1		—	—	—	—	—	—	—			
				6.2.3	Υποστήριξη δικαιούχων – διασφάλιση επάρκειας		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1		▶	▶		▶	▶		▶	▶		
				6.2.4	Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1			▶			▶		▶			

				6.2.5	Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1		▶	▶							
				6.2.6	Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1			▶	▶						
				6.2.7	Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.		ΕΠΑΝΕΚ - ΕΣ 4.1 & 5.1				▶	▶					
		6.3	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής δράσεων ανθρώπινου δυναμικού**	**6.3.1**	Αξιολόγηση και Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες		ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ ΕΣ i		▶	▶							
				6.3.2	Ενέργειες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας		ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ ΕΣ i				▶		▶		▶		
		6.4	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης προπαρασκευαστικών ενεργειών για την ενσωμάτωση της διάστασης του τουρισμού στις υπο εκπόνηση στρατηγικές CLLD**	**6.4.1**	Ενέργειες κατάρτισης		ΠΑΑ - υπομετρο 19.1	εκ των 60 εκ Ευρώ	▶								
				6.4.2	Δράσεις/ ενέργειες προετοιμασίας και εδραίωσης διαβούλευσης		ΠΑΑ - υπομετρο 19.1		▶								
				6.4.3	Δράσεις/ ενέργειες υποστήριξης για μικρά πιλοτικά έργα		ΠΑΑ - υπομετρο 19.1			▶	▶	▶	▶	▶			
							ΣΥΝΟΛΟ	**317 εκ. Ευρώ**									

2.3 Το πλάνο χρηματοδότησης του Οδικού Χάρτη για τον τουρισμό στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Παρακάτω παρατίθεται συνοπτικά το χρηματοδοτικό σχήμα του προτεινόμενου Οδικού Χάρτη για την προώθηση του τουρισμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι για τον υπολογισμό των χρηματοδοτικών κατανομών ανά επενδυτική προτεραιότητα ΕΣΠΑ 2014-2020 και μέτρων/ υπομέτρων του ΠΑΑ 2014-2020, ελήφθησαν υπόψη τα δημοσιευμένα εγκεκριμένα ή υπο έγκριση προγράμματα έως και την υποβολή του παρόντος.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται υπό τη μορφή διαδοχικών Πινάκων, η χρηματοδότηση του Οδικού Χάρτη. Η ανάλυση της χρηματοδότησης παρουσιάζεται στον συγκεντρωτικό πίνακα **ανά άξονα προτεραιότητας**, **κατηγορία παρέμβασης** και **τύπο δράσης**, όπως αυτά ορίσθηκαν και παρουσιάζονται στα ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ αναλυτικά.

Εν συνεχεία παρουσιάζονται διαδοχικά η χρηματοδοτική συνεισφορά κάθε προγράμματος/ πηγής χρηματοδότησης με αναφορά στο διαθέσιμο προϋπολογισμό ανά επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα των ΕΔΕΤ, αλλά και με αναφορά στον προτεινόμενο (με εκτίμηση και τεκμηριωμένες παραδοχές) προϋπολογισμό που πρέπει να διατεθεί ανά τύπο δράσης και ανά επενδυτική προτεραιότητα. Ο τρόπος απεικόνισης της χρηματοδοτικής βαρύτητας κάθε επενδυτικής προτεραιότητας των προγραμμάτων χρηματοδότησης, αναμένεται να συμβάλει αποτελεσματικά στην - κατά τρόπον ολοκληρωμένο - αντιστοίχηση κάθε προτεραιότητας με την δεδομένη και προσφορότερη χρηματοδοτική ροή.

Οι προτεινόμενες κατανομές χρηματοδότησης, τόσο για το διαθέσιμο προϋπολογισμό, όσο και για το εκτιμώμενο ποσό που πρέπει να κατευθυνθεί για τις περιγραφόμενες στον Οδικό Χάρτη δράσεις «τουρισμού», βασίστηκαν:

- Στους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς/ κατανομές του ΕΣΠΑ 2014-2020

- Τις εγκεκριμένες κατανομές ανά Θεματικό Στόχο και ανά επενδυτική προτεραιότητα των ΕΠΑΝΕΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ, ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΠΕΠ ΣΤΕ
- Τη μεθοδολογία κατανομής των πόρων ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Τ.Σ. όπως αυτές αποτυπώνονται και τεκμηριώνονται μέσα από την 3η Εγκύκλιο σχεδιασμού των προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, με βάση την οποία η περιφερειακή κατανομή πόρων προς την Στερεά Ελλάδα (ως περιφέρεια «σε μετάβαση»), αντιστοιχεί στο 8,78 % περίπου των πόρων που δεσμεύονται και κατευθύνονται στις 5 Περιφέρειες κατηγορίας «σε μετάβαση». Επίσης, στην περίπτωση αξόνων τομεακών που περιλαμβάνουν όλες τις περιφέρειες πλην Αττικής και Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας, η κατανομή προς τη Στερεά Ελλάδα είναι προσδιορισμένη σε διακριτό άξονα στα τομεακά προγράμματα ΕΠΑΝΕΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ και ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ.
- Στην περίπτωση του άξονα της τεχνικής Βοήθειας, λήφθηκε υπόψη ως υπόθεση εργασίας και πραγματοποιήσιμη παραδοχή, η ανάγκη δέσμευσης ποσοστού 2% της ΤΒ κάθε προγράμματος για τις ανάγκες υποστήριξης εφαρμογής του οδικού Χάρτη.
- Αξίζει να σημειωθεί ότι για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η κατανομή πόρων μέσω του ΕΣΠΑ είναι η μικρότερη ανάμεσα στις 13 Περιφέρειες, αναλογικά με το μέγεθος και τις ουσιαστικές ανάγκες επενδύσεων που αφορούν συνολικά τους παραγωγικούς τομείς και κλάδους. Σημειώνεται ότι μεταξύ των 4,6 δις ευρώ που κατανέμονται περιφερειακά, η ΣΤΕ λαμβάνει το 2,11% των πόρων, ενώ συνολικά το πρόγραμμα της ανάμεσα στα υπόλοιπα εθνικά και τομεακά, είναι το 0,49 % του συνόλου. Η παράμετρος αυτή σημειώνεται, προκειμένου να είναι σαφές το χρηματοδοτικό πλαίσιο και οι περιορισμοί που τίθενται αναφορικά με τις προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν σε έργα και παρεμβάσεις.

2.3.1 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Σύνοψη κατανομής πόρων και πηγών

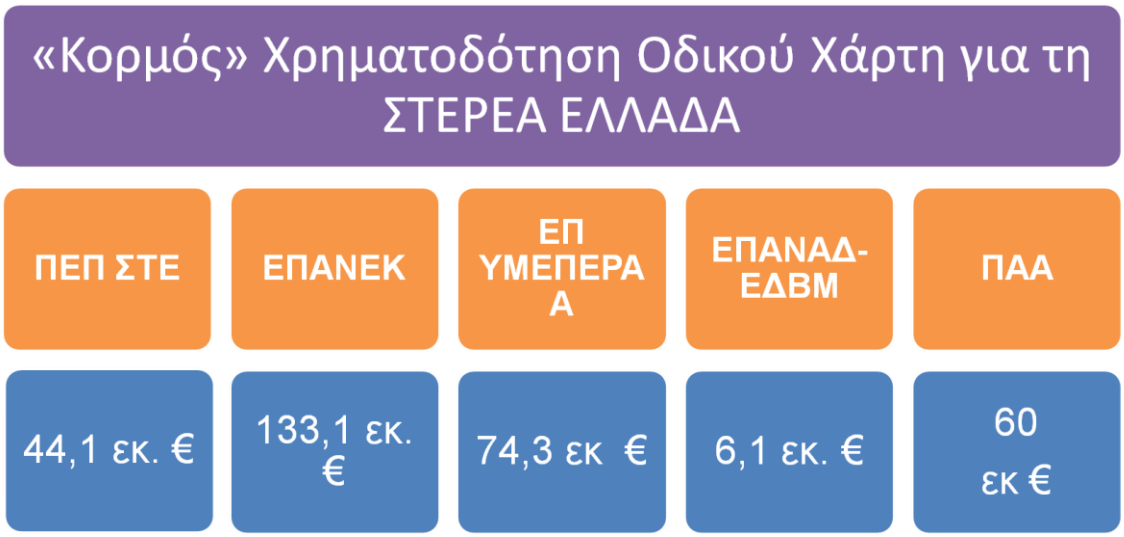

Ο πίνακας που ακολουθεί δύναται να αποτελέσει το πλαίσιο εντός του οποίου θα υλοποιηθεί το αναγκαίο πλέγμα παρεμβάσεων που προτείνονται στον Οδικό Χάρτη, ενώ παράλληλα ορίζει το πλαίσιο διεκδίκησης πόρων που πρέπει να κατανεμηθούν στην Στερεά Ελλάδα συνολικά.

** Προς χάριν συντομίας χρησιμοποιούνται τα αρκτικόλεξα των προγραμμάτων ως εξής: α) **ΕΠΑΝΕΚ**= Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία», β) **ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ**= Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», γ) ΕΠ **ΥΜΕΠΕΡΑΑ** = Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2014 - 2020», δ) **ΠΕΠ-ΣΤΕ**= Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα», ε) **ΕΠ-ΕΣ**= Επιχειρησιακά Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, πχ Ελλάδα-Βουλγαρία, Ελλάδα-ΠΓΔΜ., στ) **ΠΑΑ**= Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης*

*** Τα αρκτικόλεξα των ΕΔΕΤ 2014-2020 και άλλων πηγών χρηματοδότησης που χρησιμοποιούνται για χάριν συντομίας είναι: **ΕΤΠΑ**= Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, **ΕΚΤ** = Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, **Τ.Σ.**= Ταμείο Συνοχής, **ΕΓΤΑΑ**= Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, **ΠΑΝ**= Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων*

2.3.2 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΠΕΠ ΣΤΕ 2014-2020

Πίνακας 1 Ανάλυση χρηματοδοτική συνεισφοράς των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας ανά Άξονα Προτεραιότητας Οδικού Χάρτη

ΠΕΠ ΣΤΕ: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΞΟΝΩΝ 1 ΕΩΣ 6 ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ					
ΑΠ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ	**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**		**ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ**	**ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**	**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**
	ΚΩΔ.	*ΤΙΤΛΟΣ*	*Υπολογισμοί με βάση εγκ. ΠΕΠ ΙΝ 2014-2020*	*(χρήση κλείδας 30% για ΑΠ 1, 2% για ΑΠ 6)*	
	1a	Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	5.541.032,00 €	1.662.309,60 €	831.154,80 €
	1b	Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής			831.154,80 €
	2b	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	5.541.032,00 €	1.108.206,40 €	554.103,20 €
	2c	Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας		554.103,20 €	277.051,60 €
	3a	Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	16.623.094,00 €	3.324.618,80 €	3.324.618,80 €

	3c	Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών		1.662.309,40 €	1.662.309,40 €
	3d	Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας		1.662.309,40 €	1.662.309,40 €
	4c	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	14.599.326,00 €	1.459.932,60 €	729.966,30 €
	4e	Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων		1.459.932,60 €	729.966,30 €
	5a	Στήριξη των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και των τεχνικών που βασίζονται στο οικοσύστημα	13.022.796,00 €	1.302.279,60 €	651.139,80 €
	5b	Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών		1.302.279,60 €	651.139,80 €
	6b	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	13.022.796,00 €	651.139,80 €	651.139,80 €
	6c	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς		651.139,80 €	651.139,80 €
	6d	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών		651.139,80 €	651.139,80 €
	6e	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου		651.139,80 €	651.139,80 €

	6g	Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα		651.139,80 €	651.139,80 €
	7b	Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων	52.754.218,00 €	15.826.265,40 €	15.826.265,40 €
	7e	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές		0,00 €	0,00 €
	8iii	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	3.096.664,00 €	619.332,80 €	619.332,80 €
	8v	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές		309.666,40 €	309.666,40 €
	9a	Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας	12.359.754,00 €	3.707.926,20 €	3.707.926,20 €
	9d	Πραγματοποίηση επενδύσεων στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων			
	9i	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης	37.634.058,00 €	0,00 €	0,00 €
	9ii	Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά		0,00 €	0,00 €
	9iii	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών		0,00 €	0,00 €
	9iv	Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας		0,00 €	0,00 €
	9v	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην		1.881.702,90 €	1.881.702,90 €

		απασχόληση			
	9vi	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων		1.881.702,90 €	1.881.702,90 €
	10a	Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης	12.359.754,00 €	123.597,54 €	123.597,54 €
ΤΕΧ			2.734.196,00 €	820.258,80 €	820.258,80 €
ΤΕΧ			763.702,00 €	229.110,60 €	229.110,60 €
ΣΥΝΟΛΟ			**190.052.422 €**	**44.153.544 €**	**40.560.177 €**

2.3.3 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Πίνακας 2 Ανάλυση χρηματοδοτική συνεισφοράς των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας Οδικού Χάρτη

ΕΠΑΝΕΚ: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΞΟΝΩΝ 1-4-5-6 ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ					
ΑΠ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ	**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**		**ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ "ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ"**	**ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΙΑ ΠΣΤΕ**	**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**
	ΚΩΔ.	*ΤΙΤΛΟΣ*	*Υπολογισμοί με βάση τα εγκ. ΕΠ του ΕΣΠΑ*	*(κλείδα για ΑΠ 1,4,5 - 2% για ΑΠ 6)*	
ΑΠ 1	1b	Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής	**22.781.940,00**	22.781.940 €	22.781.940 €
	2b	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	**7.441.180,00**	7.441.180 €	14.183.864 €
	3a	Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	**30.339.812,00**	ΕΚ ΤΩΝ 30.339.812 €	3.033.981 €
	3c	Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων κα υπηρεσιών		ΕΚ ΤΩΝ 30.339.812 €	3.033.981 €
ΑΠ 4	3d	Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας		ΕΚ ΤΩΝ 30.339.812 €	3.033.981 €
	4a	Προώθηση της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	**2.244.794,00**	2.244.794 €	673.438 €
ΑΠ 5	6f	Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και την αποδοτικότερη χρήση των πόρων στον τομέα των	**755.128,00**	755.128 €	226.538 €

		αποβλήτων, των υδάτων, και αναφορικά με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης			
	8iii	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	**26.122.770,00**	20.898.216 €	6.269.465 €
ΑΠ 6	8v	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές		5.224.554 €	522.455 €
	10iv	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	**2.612.278,00**	2.612.278,00	783.683,40
	11i	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εν όψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	**4.187.486,00**	4.187.486,00	1.256.245,80
	1a	Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	**5.474.686,00**	5.474.686,00	1.642.405,80
	2a	Περαιτέρω ανάπτυξη των ευρυζωνικών συνδέσεων και των δικτύων υψηλής ταχύτητας και υποστήριξη της υιοθέτησης αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στο πλαίσιο της ψηφιακής οικονομίας	**10.424.216,00**	10.424.216,00	3.127.264,80
	4b	Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις	**7.861.900,00**	5.503.330,00	1.650.999,00
	4c	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης		2.358.570,00	707.571,00
	6c	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	**2.755.786,00**	2.204.628,80	661.388,64
	6g	Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών		551.157,20	165.347,16

		επιδόσεων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα			
	7e	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	**10.016.116,00**	10.016.116,00	3.004.834,80
ΣΥΝΟΛΟ			**133.018.092 €**	**133.018.092 €**	**66.759.385 €**

2.3.3 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020

Πίνακας 3 Ανάλυση χρηματοδοτική συνεισφοράς των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας Οδικού Χάρτη

ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΞΟΝΑ 2 ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ					
ΑΠ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ	**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**		**ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ "ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ"**	**ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΙΑ ΠΣΤΕ**	**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**
	ΚΩΔ.	*ΤΙΤΛΟΣ*	*Υπολογισμοί με βάση τα εγκ. ΕΠ του ΕΣΠΑ*	*(κλείδα για ΕΤΠΑ και ΤΣ) Κατανομή Τ.Σ. βάσει 3ης Εγκυκλίου*	
ΑΠ 2	4e	Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων	27.204.375 €	2.176.350 €	652.905 €
	6e	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	2.798.306 €	2.798.306 €	839.492 €
	6iv	(ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ): Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	183.458.947	69.338.088 €	20.801.426 €
	7i	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	183.458.947	69.338.088 €	
	7ii	Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό	183.458.947	69.338.088 €	

		την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας			
ΣΥΝΟΛΟ			**213.461.628 €**	**74.312.744 €**	**22.293.823 €**

2.3.4 Ο «χάρτης» χρηματοδότησης: Η συνεισφορά του ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ 2014-2020

Πίνακας 4 Ανάλυση χρηματοδοτικής συνεισφοράς ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ 2014-2020 ανά Άξονα, Κατηγορία Παρέμβασης και Τύπο Δράσης του Οδικού Χάρτη

ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΞΟΝΩΝ 5 & 6 ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ					
ΑΠ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ	**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**		**ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ "ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ"**	**ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΙΑ ΣΤΕ**	**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**
	ΚΩΔ.	*ΤΙΤΛΟΣ*	*Υπολογισμοί με βάση τα εγκ. ΕΠ του ΕΣΠΑ*	*(κλείδα= 30% για ΑΠ 5 -ΚΑΙ ΑΠ 6)*	
ΑΠ 5	9v	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση	5.189.788 €	5.189.788 €	1.556.936 €
ΑΠ 6	n/a (ΕΣΙ)	Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΕΠΑΝΑΔ	3.015.648 €	904.694 €	271.408 €
ΣΥΝΟΛΟ			**8.205.436 €**	**6.094.482 €**	**1.828.345 €**

3. Σχέδια Δράσης ανά άξονα προτεραιότητας Οδικού Χάρτη

3.1 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 1 «Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

«Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας»

	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**1**	**Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας**	
ΚΠ	**1.1**	**Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών στον τουρισμό**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
1.1.1	**Ενίσχυση συμπράξεων Τουρισμού-Πολιτισμού-Δημιουργικών Βιομηχανιών για την προώθηση της Έρευνας και Καινοτομίας**	Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση των συμπράξεων μεταξύ επιχειρήσεων, φορέων και ερευνητικών μονάδων για ανάπτυξη νέας γνώσης, την ενίσχυση και ανάδειξη της αριστείας σε τομείς εξειδίκευσης στις περιοχές σύγκλισης «τουρισμού-πολιτισμού» και την ενίσχυση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές και υποδομές καινοτομίας που συνδέονται με τον τουρισμό και τον πολιτισμό. Ενισχύονται επενδύσεις και έργα όπως: καινοτόμες εφαρμογές σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, spinoffs-startups, living labs σε προορισμούς υψηλής επισκεψιμότητας, ανάπτυξη και	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΕΠΙΧΙΕΡΗΣΕΙΣ-ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΦΕΣ	ΕΠΑΝΕΚ (ΕΠ 1 b)

		παραγωγή λογισμικού ψυχαγωγίας και πολιτισμού, εργαλεία ψηφιακού περιεχομένου, ανάπτυξη εμπορικού ψυχαγωγικού λογισμικού, κ.α.				
1.1.2	**Ίδρυση νέων τουριστικών επιχειρήσεων ιδιαίτερα σε αναξιοποίητα θεματικά πεδία, με υψηλή προστιθέμενη αξία**	Ενισχύεται η αξιοποίηση της γνώσης σε τομείς περιφερειακού ενδιαφέροντος βάσει και των προτεραιοτήτων της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, όπως ο τουρισμός. Εκτός από τους πόρους του ΕΤΠΑ, θα επιδιωχθεί και η ενεργοποίηση εργαλείων ιδιωτικών ενισχύσεων καθώς και εναλλακτικά χρηματοδοτικά εργαλεία από το ΕΠΑΝΕΚ, ανάλογα με το στάδιο του κύκλου ζωής των καινοτόμων επιχειρήσεων. Σημαντική αναμένεται να είναι και η συνεισφορά των EL 108 EL. Επίσης, στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΣΤΕ προβλέπεται η προώθηση της επιχειρηματικότητας, με την ίδρυση νέων επιχειρήσεων, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών, σε μη αξιοποιημένα τουριστικά πεδία, εξωστρεφή προσανατολισμό.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 3α
1.1.3	**Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης τους και εφαρμογή τους μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών**	Ενισχύσεις υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων για την μετάβαση σε ένα σύνθετο μίγμα προϊόντος με υψηλή προστιθέμενη αξία που θα έχουν σαν αποτέλεσμα την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, λαμβάνοντας υπόψη και την περιβαλλοντική αειφορία και στην προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ιαματικός –τουρισμός υγείας, φυσιολατρικός, πολιτιστικός-θρησκευτικός, συνεδριακός, θαλάσσιος, τουρισμός πόλης (city break), Κλπ.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 3γ ΕΠΑΝΕΚ (ΕΠ 3α)

		Ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες σε συνέργια με τουρισμό.				
1.1.4	**Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ΜΜΕ του τουριστικού κλάδου για την βελτίωση της αποδοτικότητας στη χρήση των συντελεστών παραγωγής στην εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων και στη διάθεση υπηρεσιών**	Για την μείωση του κόστους παραγωγής των τουριστικών μονάδων και για την περιβαλλοντικά φιλικότερη αξιοποίηση των εισροών, όπως είναι η ενέργεια, το νερό και άλλοι πόροι, ενισχύονται νέες επενδύσεις μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ3δ

	ΚΩΔ.	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**1**	**Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας**
ΚΠ	**1.2**	**Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των τουριστικών ΜΜΕ**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ						
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
1.2.1	**Απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων μέσω της εισαγωγής ή/και αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ**	Υποστήριξη επιχειρήσεων έτσι ώστε να προβούν στην απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων για τη μείωση των λειτουργικού κόστους. Εισαγωγή συστημάτων διαχείρισης σχέσεων με προμηθευτές/πελάτες. Προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών (πχ. με	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3c)

		προμηθευτές) μέσω αξιοποίησης των ευρυζωνικών υποδομών υψηλών ταχυτήτων. Ενίσχυση της διοικητικής πληροφόρησης των τουριστικών μονάδων.				
1.2.2	**Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων των επιχειρήσεων**	Ενίσχυση δράσεων πιστοποίησης για την ενίσχυση του αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας προς τις τουριστικές επιχειρήσεις και την αύξηση της αναγνωσιμότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 3c

	ΚΩΔ.	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**1**	**Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας**
ΚΠ	**1.3**	**Διεθνοποίηση τουριστικών επιχειρήσεων- Εξωστρέφεια, προώθηση και προβολή τουριστικού προϊόντος**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
1.3.1	**Υποστήριξη τουριστικών επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού**	Στήριξη της εξωστρέφειας των τουριστικών επιχειρήσεων για τη διείσδυση τους σε νέες αγορές ταχέως αναπτυσσομένων χωρών, μέσω παρεμβάσεων όπως: οργάνωση και λειτουργία μηχανισμών πληροφόρησης και ενημέρωσης, μελέτες ανάλυσης και ανταγωνισμού, δημιουργία συνεργιών, συμμετοχή σε εκθέσεις, ημερίδες, συνέδρια στις χώρες στόχου κ.α.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d)

1.3.2	**Βελτίωση ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών**	Στήριξη της εξωστρέφειας των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων για την περαιτέρω διείσδυση τους σε αγορές που ήδη δραστηριοποιούνται. Ενδεικτικές παρεμβάσεις είναι οι εξής: Παροχή επιτόπιων εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη της εξαγωγικής ωριμότητας, μελέτες αναδιοργάνωσης και ανάπτυξης εξωστρεφούς μοντέλου λειτουργίας των επιχειρήσεων, ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης των απαιτήσεων ποιότητας, ανάπτυξη συστημάτων επικοινωνίας και συνεργασίας με πελάτες του εξωτερικού, ανάπτυξη δικτύων και συνεργασιών.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d)
1.3.3	**Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προϊόντων στο εξωτερικό**	Ενίσχυση επιχειρήσεων για την διασφάλιση της ποιότητας και καθιέρωση των ελληνικών τουριστικών υπηρεσιών. Ενδεικτικές παρεμβάσεις είναι οι εξής: ανάπτυξη «έξυπνης εξειδίκευσης», πιστοποίηση και σήμανση με υιοθέτηση διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων, προώθηση στις διεθνείς αγορές μέσω ενεργειών σχεδιασμού (π.χ. ενιαίου ‘concept’, premium brands), πραγματοποίηση συνδυαστικών δράσεων προβολής διαφορετικών κλάδων στο εξωτερικό (π.χ. τουρισμός, πολιτισμός, εστίαση), συμμετοχή σε δράσεις προβολής στο εξωτερικό (π.χ. αναγνωρισμένες εκθέσεις) κ.α.	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3d)
1.3.4	**Συνεργασίες, συμπράξεις ή / και ανάπτυξη δικτύων τουριστικών επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας**	Συνεργασίες με τουριστικούς οργανισμούς, ταξιδιωτικούς πράκτορες και άλλους φορείς της αγοράς για την υλοποίηση από κοινού προγραμμάτων προβολής. Προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας για την	ΥΠ	ΜΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ (3δ) ΠΕΠ 3δ

		επίτευξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού της προσφοράς. Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων άλλων τομέων που άμεσα συνεισφέρουν στην τουριστική δραστηριότητα για τη δημιουργία συνολικής εμπειρίας, και την ενίσχυση της ταυτότητας του τουριστικού προϊόντος. Ανάπτυξη Σχημάτων διεπαφής και συνεργασίας μεταξύ του τουριστικού τομέα και λοιπών τομέων/κλάδων της περιφερειακής οικονομίας που επηρεάζουν άμεσα το τουριστικό προϊόν όπως για παράδειγμα: πολιτισμός, υγεία, αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, θαλάσσιες και λοιπές μεταφορές, εστίαση, με στόχο τόσο την ενθάρρυνση νέας επιχειρηματικότητας όσο και την αναβάθμιση των βασικών δεικτών ανταγωνιστικότητας.				

3.2 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 2 «Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

«Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα»

	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**2**	**Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα**	
ΚΠ	**2.1**	**Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας σε τουριστικές περιοχές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ					
2.1.1	**Εφαρμογή έξυπνων συστημάτων για τη βελτίωση της αστικής κινητικότητας**	Ενισχύσεις για τη διαχείριση της κυκλοφορίας με έξυπνα συστήματα μεταφορών (π.χ. Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας) - Προώθηση διαλειτουργικότητας μεταξύ Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας και Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) αλλά και διασύνδεση των ΜΜΜ με ήπιους τρόπους μεταφοράς και	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 4 e

		υποδομές της πόλης (στάθμευση, πεζόδρομοι, ποδηλατοδρόμοι κλπ). Μέσω των παρεμβάσεων αναμένεται βελτίωση της αστικής κινητικότητας των επισκεπτών, βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, της εικόνας και της ελκυστικότητας των πόλεων , με θετικές επιπτώσεις στον τουρισμό της πόλης.				
2.1.2	**Δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη και την επέκταση της θαλάσσιας συγκοινωνίας**		ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	
2.1.3	**Δράσεις ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης των κατοίκων των αστικών κέντρων περί πολυτροπικής αστικής κινητικότητας**	Σημαντικό ρόλο στην επιτυχή εφαρμογή των Σχεδίων Αστικής Κινητικότητας – με στόχο τη μείωση των εκπομπών CO2 – μπορεί να παίξουν δράσεις ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης των πολιτών των αστικών κέντρων, σχετικά με τη χρήση εναλλακτικών μέσων μεταφοράς, όπως π.χ. το λεωφορείο, το ποδήλατο, το περπάτημα, ώστε να μειωθεί η συχνότητα χρήσης ΙΧ και να αμβλυνθεί το πρόβλημα της στάθμευσης.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΕΠ
2.1.4	**Προώθηση – προαγωγή της αστικής αναζωογόνησης και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας μέσω παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα (λ.χ. στο πλαίσιο «Σχεδίων Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης» - ΣΟΑΠ)**	Μέσω της ενίσχυσης ολοκληρωμένων αστικών παρεμβάσεων θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ολόκληρες περιοχές σε αστικά κέντρα και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις με τουριστικό προσανατολισμό. Σε κάθε περίπτωση, η περιβαλλοντική,	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

		πολεοδομική και αρχιτεκτονική αναβάθμιση αστικών περιοχών θα είχε θετικές επιπτώσεις στην εικόνα και ελκυστικότητα των πόλεων.				
2.1.5	**Εφαρμογή πολεοδομικού και αστικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και «έξυπνων Πόλεων» (Smart Cities)**	Η εφαρμογή στην οργάνωση και λειτουργία της πόλης των σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για τη δημιουργία μιας «έξυπνης πόλης» θα διευκόλυνε την ροή και διαχείριση των επισκεπτών, παρέχοντας τους γρήγορη και φθηνή πληροφόρηση για του τουριστικό προϊόν της πόλης και τους σημαντικούς προορισμούς.	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
2.1.6	**Επενδύσεις στη διαχείριση επισκεπτών σε τουριστικούς προορισμούς**	Πιλοτικές / καινοτόμες παρεμβάσεις διαχείρισης επισκεπτών σε ιστορικά ή/και οικονομικά ή/και πολιτιστικά κέντρα πόλεων που εμφανίζουν αυξανόμενες τάσεις επισκεψιμότητας και συνδυάζουν τουριστικές και πολιτιστικές λειτουργίες.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
2.1.7	**Ενίσχυση των «Αστικών Στρατηγικών Εταιρικών Συνεργασιών» (Urban Strategic Partnerships)**	Στρατηγικές συνεργασίες μεταξύ πόλεων στο πεδίο του τουρισμού για ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών,. Αλλά και για την από κοινού προβολή και συνεργασία στη διαχείριση επισκεπτών, στη διεκδίκηση μεγάλων γεγονότων κ.α.	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**2**	**Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα**	
ΚΠ	**2.2**	**Ολοκλήρωση έργων μεταφορικών υποδομών σχετικών με τα ΔΕΔ-Μ**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ					
2.2.1	**Ολοκλήρωση οδικών συνδέσεων ΔΕΔ-Μ**	Μέσω της ολοκλήρωσης των οδικών δικτύων ΔΕΔ-Μ η ΠΣΤΕ θα αξιοποιήσει την κεντροβαρή της θέση στο χώρο της νοτιανατολικής Ευρώπης, θα συνδεθεί καλύτερα με τις χώρες της ΕΕ και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια της Περιφερειακής Οικονομίας και την προσπελασιμότητά της. Έτσι, αναμένεται να συνεχιστούν και ολοκληρωθούν οι βασικές μεταφορικές υποδομές της ΠΣΤΕ. που εντάσσονται στα ΔΕΔ-Μ και στις υπερ-περιφερειακές υποδομές και διευκολύνουν την κινητικότητα από και προς την ΠΣΤΕ. Η αύξηση της κινητικότητας θα βοηθήσει στην αύξηση των τουριστικών ροών.	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 7 a
2.2.2	**Αναβάθμιση διεθνών σιδηροδρομικών συνδέσεων**		ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΡΓΟΣΕ	ΤΟΜΕΑΚΟ 7 i

	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	

ΑΠ	**2**	**Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα**
ΚΠ	**2.3**	**Ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και σύνδεση αυτού με ΔΕΔ-Μ**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
2.3.1	**Βελτίωση ή κατασκευή περιφερειακών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ**	Αναμένονται θετικά αποτελέσματα όπως είναι η επέκταση και βελτίωση των περιφερειακών οδών, η διασύνδεσή τους με τα ΔΕΔ-Μ και τελικά η μείωση του χρόνου των μετακινήσεων, με παράλληλη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που δίνουν τα έξυπνα συστήματα μεταφορών. Θετικές αναμένονται να είναι οι επιδράσεις στην προσπελασιμότητα των επισκεπτών από τις όμορες χώρες, αλλά και η μεγαλύτερη συνοχή της περιφερειακής τουριστικής αγοράς.	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 7b
2.3.2	**Βελτίωση ή επέκταση των ενδοπεριφερειακών μεταφορικών δικτύων**	Μέσω της βελτίωσης των ενδοπεριφερειακών συνδέσεων αναμένεται μείωση του χρόνου μετακινήσεων και αξιοποίηση των τουριστικών διαδρομών εντός της ΠΣΤΕ.	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 7b

2.3.3	**Αναβάθμιση τοπικού οδικού δικτύου**	Αναμένονται μείωση του χρόνου μετακινήσεων και μεγαλύτερη ασφάλεια στις μετακινήσεις, καθώς και ποιοτική αναβάθμιση των τουριστικών προορισμών. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και ανάδειξη νέων προορισμών.		ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΑΑ- ολοκληρωμένα

	ΚΩΔ.	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**2**	**Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα**
ΚΠ	**2.4**	**Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών σε τουριστικές περιοχές**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
2.4.1	**Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας**	Η βελτίωση των υφιστάμενων μονάδων υγείας της ΠΣΤΕ θα συνέβαλε και στην εξυπηρέτηση του μεγάλου όγκου των επισκεπτών και θα βελτίωνε την ελκυστικότητα της περιοχής., Επίσης, θα μπορούσε να ενισχύσει τον τουρισμό υγείας.	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 9 a
2.4.2	**Ενίσχυση των μικρών αποκεντρωμένων μονάδων**	Η ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές, παράκτιες και	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΠΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 9

	πρωτοβάθμιας υγείας	ορεινές τουριστικές περιοχές της ΠΣΤΕ, η αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ) και ο συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας, θα βελτίωνε την ελκυστικότητα των προορισμών και θα εξυπηρετούσε καλύτερα τους επισκέπτες.				

3.3 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 3 «Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

«Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού»

	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**3**	**Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**	
ΚΠ	**3.1**	**Προστασία και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού αποθέματος**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
3.1.1	**Αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, με διεθνή εμβέλεια**	Η δράση περιλαμβάνει επεμβάσεις στα μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (π.χ. μνημεία UNESCO)	ΒΑΣ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6 c
3.1.2	**Ανάδειξη και ενίσχυση νέων τουριστικών προορισμών**	Επεμβάσεις σε αναδυόμενους νέους πόλους τουριστικού ενδιαφέροντος	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c
3.1.3	**Βελτίωση τουριστικού προϊόντος για ενίσχυση των νέων αγορών**	Επεμβάσεις σε προορισμούς που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον επισκεπτών προερχόμενων από τις νέες τουριστικές αγορές	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c
3.1.4	**Οριζόντια δικτύωση προορισμών**	Ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων κατά μήκος των οδικών και θαλάσσιων δρόμων με την προοπτική της λειτουργικής	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c

		τους δικτύωσης.				
3.1.5	**Τουριστική αξιοποίηση μνημείων ορεινών όγκων**	Ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων στους ορεινούς όγκους, προκειμένου να εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η άρση της απομόνωσής τους.	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c
3.1.6	**Βελτίωση και επέκταση μουσειακών υποδομών**	Η δράση στοχεύει στη βελτίωση ή επέκταση των μουσειακών υποδομών της ΠΣΤΕ και στη δημιουργία δικτύου μεταξύ αυτών, τόσο για τη διαχείριση επισκεπτών, όσο και για την προβολή τους.	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c
3.1.7	**Δημιουργία οικοπολιτιστικών διαδρομών και δικτύων**	Μέσω της δράσης αυτής αναμένεται αξιοποίηση του πλούσιου οικοπολιτιστικού αποθέματος της ΠΣΤΕ.	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c
3.1.8	**Αειφορική διαχείριση καθιερωμένων προορισμών**	Επεμβάσεις στα μνημεία που αποτελούν καθιερωμένους τουριστικούς προορισμούς, προκειμένου να συνεχίσουν να αποτελούν πόλους προσέλκυσης του τουριστικού ενδιαφέροντος	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 6c

	ΚΩΔ.	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**3**	**Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**
ΚΠ	**3.2**	**Βελτίωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στην προστασία της βιοποικιλότητας**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΝΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					

			ΚΗ	***ΜΕΣ**=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ**=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*		**ΕΠ)**
3.2.1	**Αξιοποίηση περιοχών NATURA**	Ενίσχυση των πράσινων υποδομών για την αναβάθμιση των οικολογικών διαδρόμων και την βελτίωση της συνδεσιμότητας - συνεκτικότητας του δικτύου των περιοχών NATURA 2000. Αειφορική διαχείριση επισκεπτών.	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΜΚΟ	6d
3.2.2	**Επεμβάσεις για την αναμόρφωση - αναβάθμιση του τοπίου (καθαρισμός - εμπλουτισμός)**	Διατήρηση και ανάδειξη των τοπίων ως πολιτιστικών αγαθών. Συνεχής φροντίδα και καθαρισμός για την αισθητική αναβάθμισή τους.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	6d

	ΚΩΔ.	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**3**	**Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**
ΚΠ	**3.3**	**Ανάπλαση και αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ**=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ**=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ**=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
3.3.1	**Προώθηση σχεδίων αναπλάσεων, ανάκτησης και αξιοποίησης**	Αναμένεται βελτίωση της εικόνας και ελκυστικότητας των πόλεων και του	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	6 e

	ελευθέρων χώρων σε αστικές περιοχές	αστικού τουρισμού. Ευκαιρίες για επενδύσεις στους τομείς αναψυχής, διασκέδασης και εμπορίου.				
3.3.2	**Ενίσχυση σχεδίων για αποκατάσταση ή αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών περιοχών εντός των αστικών κέντρων**	Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, αλλά και ευκαιρίες για τουριστική και πολιτιστική αξιοποίηση των κτιρίων. Ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς.	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	6 e

	ΚΩΔ.	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**3**	**Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**
ΚΠ	**3.4**	**Παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα στον ύπαιθρο χώρο – προβολή και προώθηση τοπικού τουριστικού προϊόντος**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ						
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
3.4.1	**Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου**	Η διατήρηση και ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής παράδοσης και των χαρακτηριστικών συνιστά σημαντικό τουριστικό πόρο, αυτός καθαυτός, αλλά συγχρόνως εμπλουτίζει και άλλα τουριστικά προϊόντα της περιοχής. Εδώ συμπεριλαμβάνονται δράσεις για ανάδειξη τοπικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, διατήρηση οικιστικών	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ

		τοπίων, ανάδειξη τοπικών σημείων ενδιαφέροντος, πολιτιστικά δρώμενα, λαογραφικά μουσεία κ.α.				
3.4.2	**Τοπικές υποδομές και υπηρεσίες**	Έργα δημιουργίας, ανάπτυξης ή βελτίωσης υποδομών και υπηρεσιών αναψυχής, πολιτισμού και τουρισμού για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.4.3	**Βελτίωση (συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής αναβάθμισης), αποκατάσταση και επέκταση δημόσιων κτηρίων με σκοπό την αξιοποίηση τους για τουριστικούς σκοπούς**	Σε πολλές περιοχές του ύπαιθρου χώρου υπάρχουν εγκαταλειμμένα δημόσια κτίρια, με αρχιτεκτονική αξία. Η μετατροπή τους σε τουριστικά ή πολιτιστικά κτίρια θα βελτίωνε την ελκυστικότητα των τόπων.	ΥΠ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.4.4	**Ενέργειες προβολής, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που συνδέονται με τον πολιτισμό ή / και το φυσικό περιβάλλον**	Μέσω των ενεργειών αυτών θα αναβαθμιζόταν το τοπικό τουριστικό προϊόν, θα ενεργοποιείτο αποτελεσματικότερα η τοπική κοινωνία στην κατεύθυνση ντου τουρισμού και θα εντάσσονταν οι τόποι στην τουριστική αλυσίδα.	ΒΑΣ	ΜΑΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.4.5	**Βελτίωση της περιβαλλοντικής αειφορίας των τόπων**	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά περιοχών ή περιοχών με ιδιαίτερη φυσική αξία, καθώς και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση	ΥΠ	ΜΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.4.6	**Συντήρηση, δημιουργία ή επέκταση μονοπατιών**	Ανάδειξη και Προώθηση υφιστάμενων ορειβατικών μονοπατιών υψηλής περιβαλλοντικής και τουριστικής σημασίας	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.4.7	**Αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών**	Τουριστική προβολή παραδοσιακών οικισμών - Σήμανση παραδοσιακών οικισμών και δημιουργία τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ

		(info kiosks)				

	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**3**	**Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού**	
ΚΠ	**3.5**	**Επενδύσεις ιδιωτικού χαρακτήρα (μικρής κλίμακας) στον ύπαιθρο χώρο – προβολή και προώθηση τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
3.5.1	**Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων**	Ενίσχυση των τοπικών τουριστικών επενδύσεων για τη βελτίωση του τουριστικού προϊόντος με τη δημιουργία τουριστικών υποδομών .	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.5.2	**Στήριξη της δημιουργίας, εκσυγχρονισμού και επέκτασης ΜΜΕ**	Ενισχύσεις στις τουριστικές ΜΜΕ της περιοχής, κίνητρα για τη δημιουργία νέων, καθώς για τον εκσυγχρονισμό ή επέκταση των υφιστάμενων. Διεύρυνση της τοπικής τουριστικής προσφοράς.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.5.3	**Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών αγροτικών προϊόντων**	Σκοπός της δράσης είναι η βελτίωση της τοπικής παραδοσιακής παραγωγής και η διασύνδεση της με το τοπικό τουριστικό κύκλωμα.	ΥΠ	ΜΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.5.4	**Ενέργειες συνεργασίας και δικτύωσης (B2B)**	Ενισχύσεις για δικτύωση με άλλους τουριστικούς προορισμούς αλλά και απευθείας με επιχειρήσεις του	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ

		τουριστικού συστήματος για την προσέλκυση και διαχείριση επισκεπτών.				
3.5.5	**Προώθηση και προβολή του τοπικού τουρισμού**	Υλοποίηση προγράμματος προβολής και προώθησης τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών (συμμετοχή σε εκθέσεις, διαφημιστικές καμπάνιες)	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ
3.5.6	**Βελτίωση υποδομών διαμονής τουριστών**	Ανάπτυξη ξενοδοχειακών μονάδων ήπιας δραστηριότητας - Δημιουργία δικτύου τουριστικών ξενώνων	ΒΑΣ	ΜΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ,ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΑΑ ΤΑΠΤΟΚ

3.4 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 4 «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο»

Υπό το πρίσμα του συμπληρωματικού-υποστηρικτικού χαρακτήρα των ΤΠΕ στην ανάπτυξη του τουρισμού, οι βασικές επιδιώξεις προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης των δυνατοτήτων και εφαρμογών της τεχνολογικής καινοτομίας και της πληροφορικής, συνοψίζονται και ορίζονται ως **Κατηγορίες Παρέμβασης** («Κ.Π.») στο πλαίσιο του *Οδικού Χάρτη εξειδίκευσης δράσεων τουρισμού για την ΠΣΤΕ*, και αφορούν:

- **ΚΠ 4.1 «Οριζόντιες τεχνολογίες εντοπισμού ανάδειξης και ενεργοποίησης των πολιτιστικών πόρων της ΠΣΤΕ»**
- **ΚΠ 4.2 «Τεχνολογίες Διαχείρισης Περιεχομένου υποβοήθηση της επικοινωνιακής πολιτικής»**
- **ΚΠ 4.3 «Οριζόντιες Τεχνολογίες ενίσχυσης και προβολής του τουριστικού προϊόντος και νέων μορφών τουρισμού»**
- **ΚΠ 4.4 «Εμπέδωση δικτύου συνεργασιών και εισαγωγής οργανωτικών καινοτομιών»**

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

«Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο»

	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**4**	**Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο**	
ΚΠ	**4.1**	**Οριζόντιες τεχνολογίες εντοπισμού ανάδειξης, προβολής και ενεργοποίησης των πολιτιστικών πόρων της ΠΣΤΕ**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
4.1.1	**Αξιοποίηση ΤΠΕ για τη βελτίωση της οργάνωσης των επιχειρήσεων**	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων του τουρισμού-πολιτισμού για την εισαγωγή διεργασιών, οργανωτικών ή προωθητικών καινοτομιών, υποστηριζόμενων από τις ΤΠΕ.	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 2b
4.1.2	**Ολοκληρωμένες εφαρμογές ΤΠΕ**	Ενίσχυση επενδύσεων για ολοκληρωμένες εφαρμογές πληροφόρησης και επικοινωνιών από τουριστικές επιχειρήσεις της ΠΣΤΕ.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 2b
4.1.3	**Αξιοποίηση ΤΠΕ για προβολή**	Οριζόντιες τεχνολογικές εφαρμογές ενίσχυσης και προβολής του τουριστικού προϊόντος και νέων μορφών τουρισμού (DMO –	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΑ

		εφαρμογές διαχείρισης προορισμού)				

	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**4**	**Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο**	
ΚΠ	**4.2**	**Τεχνολογίες Διαχείρισης Περιεχομένου υποβοήθηση της επικοινωνιακής πολιτικής**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
4.2.1	**Ψηφιοποίηση πολιτιστικών αγαθών**	Ψηφιοποίηση πολιτιστικού περιεχομένου με σκοπό να αξιοποιηθεί στη συνέχεια σε δράσεις ολοκληρωμένης τουριστικής προβολής.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 2c
4.2.2	**Ανάπτυξη συστημάτων ΤΠΕ για τουρισμό**	Ανάπτυξη Συστημάτων και Εφαρμογών ΤΠΕ για την ανάπτυξη, διαχείριση, προσέλκυση, οργάνωση και προβολή δραστηριοτήτων σε επιμέρους τουριστικούς-πολιτιστικούς προορισμούς της ΠΣΤΕ	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 2b
4.2.3	**Ανοιχτή πρόσβαση στο Internet**	Υποστήριξη της αφομοίωσης των ΤΠΕ από τους πολίτες και τους επισκέπτες μέσω παροχής ανοιχτής πρόσβασης στο Internet σε ιστορικά και εμπορικά κέντρα και τερματικούς σταθμούς, μέσω πολιτικών «Co-design» των εφαρμογών	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 2b

		ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τις διοικητικές διαδικασίες που έχουν ευρεία απήχηση και εφαρμογή (επισκέπτες, ΑΜΕΑ, σχέσεις με τοπικές υπηρεσίες κ.λπ.)				

	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ
ΑΠ	**4**	**Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο**
ΚΠ	**4.3**	**Επενδύσεις ΤΠΕ για ενίσχυση βιωσιμότητας και διαχείριση ροών**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ					
4.3.1	**Ενδοεπιχειρησιακές εφαρμογές ΤΠΕ**	Στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων (νέων ή υφιστάμενων) για την παραγωγή, προμήθεια και τη χρήση ενδοεπιχειρησιακών τεχνολογικών λύσεων (υποστήριξη των Επιχειρήσεων για την ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους, με την χρήση των ΤΠΕ)	ΥΠ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΠ 2b
4.3.2	**Αξιοποίηση ΤΠΕ για διαχείριση επισκεπτών**	Ανάπτυξη Συστημάτων και Εφαρμογών ΤΠΕ για τη διαχείριση των ροών επισκεπτών σε περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας ή ροής τουριστών	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΠΕΠ 2b

	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**4**	**Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο**	
ΚΠ	**4.4**	**Εμπέδωση δικτύου διεπιχειρησιακών συνεργασιών και εισαγωγής οργανωτικών καινοτομιών**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
4.4.1	**Τεχνολογικές λύσεις μέσω ΤΠΕ στον τουρισμό**	Υποστήριξη της παραγωγής τεχνολογικών λύσεων για τις τουριστικές επιχειρήσεις, με την αξιοποίηση Τ.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής λογισμικού ανοιχτού κώδικα από νέες επιχειρήσεις και συνεργατικά σχήματα, που αποσκοπούν στην κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών της τουριστικής περιφερειακής οικονομίας.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 3c
4.4.2	**Νέα επιχειρηματικά μοντέλα στον τουρισμό**	Ανάπτυξη και διάδοση νέων επιχειρηματικών μοντέλων και υπηρεσιών στον τουριστικό κλάδο, είτε B2C (υπηρεσίες για τους καταναλωτές) ή B2B (business υπηρεσίες προς τουριστικές επιχειρήσεις και νέους τουριστικές	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ 3c

		επιχειρηματίες)				

3.5 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 5 «Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

«Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού»

	ΚΩΔ	**ΤΙΤΛΟΣ**	
ΑΠ	**5**	**Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού**	
ΚΠ	**5.1**	**Αύξηση αριθμού νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
5.1.1	**Επιχειρηματική ενεργοποίηση στον τουρισμό**	Ευαισθητοποίηση, ενθάρρυνση και παροχή συμβουλών ίδρυσης μικρών επιχειρήσεων, για την υλοποίηση καινοτόμων ιδεών στον τομέα του τουρισμού	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8iii
5.1.2	**Επιχειρηματική εκπαίδευση στον τουρισμό**	Προγράμματα εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα (π.χ. οργάνωση και διοίκηση, εκπόνηση Business plan, μάρκετινγκ, χρηματοδότηση, οικονομική επιχειρηματικότητα)	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙΠΕΠ 8iii

	ΚΩΔ	**ΤΙΤΛΟΣ**	
ΑΠ	**5**	**Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού**	
ΚΠ	**5.2**	**Ανάπτυξη νέων γνώσεων εξειδίκευσης και δεξιοτήτων σε τομείς υψηλού περιφερειακού**	

		ενδιαφέροντος με έμφαση στον τουρισμό					
ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**						
5.2.1	**Συμβουλευτική στήριξη ΜΜΕ στον τουρισμό**	Παροχή συμβουλών σε ΜΜΕ από ομάδες ειδικών συμβούλων επιχειρήσεων σε θέματα όπως διαχείριση καινοτομίας και τεχνολογίας, διεθνοποίησης, συνεργασίας και δικτύωσης, χρηματοδότησης, μάρκετινγκ, κ.α.	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8 ν
5.2.2	**Βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό**	Κατάρτιση και εκπαίδευση των εργαζομένων των ΜΜΕ στις νέες τεχνολογίες και στις ΤΠΕ	ΥΠ			ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8ν
5.2.3	**Πιστοποίηση δεξιοτήτων στον τουρισμό**	Πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει αναγνωρισμένων προτύπων	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8ν
5.2.4	**Ενισχύσεις για προσαρμογή στις αλλαγές**	Ενημέρωση/εκπαίδευση των επιχειρηματιών για τις αναγκαίες διορθωτικές και τεχνολογικές προσαρμογές	ΥΠ	ΒΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΠΑΝΕΚ ΚΑΙ ΠΕΠ 8ν
	ΚΩΔ	**ΤΙΤΛΟΣ**					

ΑΠ	**5**	**Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού**
ΚΠ	**5.3**	**Προώθηση επενδύσεων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
5.3.1	**Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας στον τουρισμό**	Ενημέρωση, κινητοποίηση, υποστήριξη για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων στον τουρισμό/ μεταφορά καλών πρακτικών	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν
5.3.2	**Προώθηση της δικτύωσης**	Δράσεις δικτύωσης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας στον τουρισμό – δημιουργία οριζόντιων και κάθετων δικτυώσεων	ΥΠ	ΒΡΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν
5.3.3	**Δημιουργία Clusters**	Στήριξη για ανάπτυξη καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (clusters) στον τουρισμό	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν
5.3.4	**Αναβάθμιση ανθρώπινου δυναμικού ΚΟΙΝΣΕΠ**	Ενίσχυση της κατάρτιση στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων στον τουρισμό	ΒΑΣ	ΒΡΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ **(ΣΕΤΕ),** ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ, ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΚΟ	ΕΠΑΝΑΔ ΚΑΙ ΠΕΠ 9ν

3.6 Σχέδιο Δράσης ΑΞΟΝΑ 6 «Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

«Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη»

	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**6**	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη**	
ΚΠ	**6.1**	**Δράσεις τεχνικής υποστήριξης δράσεων περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΒΑΣ.= *ΒΑΣΙΚΗ* ΥΠ.= *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ***ΒΡΑ**=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ**=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ**=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
6.1.1	**Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες**	Μελέτες και Εμπειρογνωμοσύνες περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα	**ΒΑΣ**	***ΒΡΑ***	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΕΠ ΣΤΕ
6.1.2	**Πληροφόρηση και Δημοσιότητα**	Ενέργειες δημοσιότητας και πληροφόρησης σε επίπεδο περιφερειακό	**ΒΑΣ**	***ΜΕΣ***	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΕΠ ΣΤΕ

	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	
ΑΠ	**6**	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη**	
ΚΠ	**6.2**	**Δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής δράσεων τουριστικής επιχειρηματικότητας και προβολής**	

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ –	ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΧΡΟΝΙΚΗ	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ	ΠΗΓΗ

ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**	**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
6.2.1	**Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες**	Αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2014-2020	**ΥΠ**	***ΒΡΑ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ
6.2.2	**Υποστήριξη μηχανισμού παρακολούθησης και εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης**	Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών, υποστήριξη δομών και διαδικασιών, τεχνολογικές πλατφόρμες, τομεακά συμβούλια, δράσεις ενημέρωσης για την χρηματοδότηση δραστηριοτήτων Ε&ΤΑ, δράσεις υποστήριξης ενεργειών δικτύωσης και εξεύρεσης εταίρων, δράσεις διάχυσης	**ΥΠ**	***ΒΡΑ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ

		καλών πρακτικών σε τομείς προτεραιότητας μέσω ενημέρωσης και επιδεικτικών προγραμμάτων, εκπαίδευση στελεχών κλπ				
6.2.3	**Υποστήριξη δικαιούχων – διασφάλιση επάρκειας**	Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διοικητικής τους ικανότητας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν επίσης να υλοποιούνται μεμονωμένες παρεμβάσεις για την διακρίβωση αναγκών και την ενίσχυση ης διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων.	**ΥΠ**	***ΒΡΑ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ
6.2.4	**Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας**	Περιλαμβάνει ενέργειες δημοσιότητας των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.	**ΥΠ**	***ΜΕΣ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ
6.2.5	**Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της**	Αφορά ενέργειες ενημέρωσης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των	**ΥΠ**	***ΜΕΣ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ

	κοινής γνώμης	παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.				
6.2.6	**Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης**	Σκοπό έχει τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεών του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.	**ΥΠ**	***ΜΕΣ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ
6.2.7	**Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.**	Μελέτες και δράσεις εντοπισμού και προβολής καλών πρακτικών – ανάδειξη καλών πρακτικών στον τουρισμό και σύνδεση με ποιοτικό τουριστικό προϊόν	**ΥΠ**	***ΜΕΣ***	ΥΠΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΑΝΕΚ

	ΚΩΔ	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**6**	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη**
ΚΠ	**6.3**	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής δράσεων ανθρώπινου δυναμικού**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ**	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**		**ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	***ΒΡΑ**=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ**=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ**=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*		**(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**

6.3.1	Αξιολόγηση και Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες	Μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες για εξειδίκευση δράσεων ανθρώπινου δυναμικού	**ΥΠ.**	***ΒΡΑ***	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ, ΕΠΙΜΕΗΤΗΡΙΑ	ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ
6.3.2	Ενέργειες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας	Ενέργειες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας δράσεων ανθρώπινου δυναμικού	**ΥΠ.**	***ΒΡΑ***	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΣΕΤΕ	ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ

	ΚΩΔ	**ΤΙΤΛΟΣ**
ΑΠ	**6**	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής Οδικού Χάρτη**
ΚΠ	**6.4**	**Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης προπαρασκευαστικών ενεργειών για την ενσωμάτωση της διάστασης του τουρισμού στις υπο εκπόνηση στρατηγικές CLLD**

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ		**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ Ή ΕΡΓΟΥ Η' ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**	**ΣΥΝΑΦΕΙΑ** **ΒΑΣ.=** *ΒΑΣΙΚΗ* **ΥΠ.=** *ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ*	**ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ** ***ΒΡΑ****=ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΕΣ****=ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ* ***ΜΑΚ****=ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ*	**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ**	**ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** **(Π.Χ. ΠΕΠ, ΤΟΜΕΑΚΟ ΕΠ)**
ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	**ΤΙΤΛΟΣ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΗΣ**					
6.4.1	**Ενέργειες κατάρτισης**	Αφορά τοπικούς φορείς (μέλη ή διοίκηση δημοσίων ή ιδιωτικών συλλογικών φορέων που εκπροσωπούν τις τοπικές κοινωνίες) προκειμένου να ενημερωθούν και καταρτισθούν για τη διαδικασία επίτευξης τοπικής εταιρικής σχέσης και μεθοδολογίας υλοποίησης Στρατηγικής CLLD που θα	**ΒΑΣ**	***ΒΡΑ***	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (ΟΤΔ), ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ, ΣΕΤΕ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΑΑ 2014-2020

		εφαρμοστεί				
6.4.2	**Δράσεις/ ενέργειες προετοιμασίας και εδραίωσης διαβούλευσης**	Ενέργειες που συνδέονται με την εκπόνηση της τοπικής στρατηγικής όπως η διαβούλευση με τους τοπικούς δρώντες, συμπεριλαμβανομένων μελετών της οικείας περιοχής, σχετικών συμβουλευτικών υπηρεσιών, διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέλη	**ΒΑΣ**	***BPA***	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (ΟΤΔ), ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ, ΣΕΤΕ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΑΑ 2014-2020
6.4.3	**Δράσεις/ ενέργειες υποστήριξης για μικρά πιλοτικά έργα**	Εκπόνηση πιλοτικών μελετών – ερευνών (άυλες ενέργειες όπως μελέτες και υποστήριξη εφαρμογής) που δρουν συνδυαστικά ή / και προσθετικά με το σχεδιαζόμενο τοπικό πρόγραμμα	**ΥΠ**	***BPA***	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (ΟΤΔ), ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ, ΣΕΤΕ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΑΑ 2014-2020

4. Σχέδιο δράσης ανά προτεινόμενο Τουριστικό Προϊόν στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ					
ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ				
	Ανάπτυξη-βελτίωση τουριστικών υποδομών και προώθηση τουριστικής επιχειρηματικότητας	Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τη στήριξη του τουριστικού τομέα	Ανάδειξη-αξιοποίηση τουριστικών πόρων για την προώθηση νέων μορφών τουρισμού	Αξιοποίηση των ΤΠΕ στον τουριστικό κλάδο	Στήριξη απασχολησιμότητας στον τουρισμό και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού
ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ	▼	▼		▼	▼
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ - ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	▼	▼	▼	▼	▼
ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	▼	▼	▼	▼	▼
CITY BREAK	▼	▼	▼	▼	▼
MICE	▼	▼	▼	▼	▼
AGRO, ECO, GASTRO, LIFESTYLE, LUXURY, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	▼	▼	▼	▼	▼

4.1 Τουριστικό προϊόν «ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Ενισχύσεις για την ίδρυση νέων τουριστικών ΜΜΕ με καινοτομικό περιεχόμενο και εξωστρεφή προσανατολισμό	1	3a ΠΕΠ 3a ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●	●	●	●	●	●
	Ενισχύσεις τουριστικών επιχειρήσεων για ποιοτική αναβάθμιση και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου	1	3a ΠΕΠ 3a ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●	●	●	●	●	●
	Πιστοποίηση λειτουργιών, τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων του τουρισμού	1	3c ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●	●	●	●	●	●
	Αξιοποίηση ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις (π.χ. ψηφιακή προβολή, συστήματα κρατήσεων, δημιουργία τουριστικών πακέτων για μικρές ξενοδοχειακές μονάδες, ανάπτυξη και διάχυση εφαρμογών διαχείρισης επισκεπτών σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξίας του τουρισμού)	4, 1	2b ΠΕΠ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●	●	●	●	●	●
	Προώθηση της υπολογιστικής υποδομής ανοικτών δεδομένων, που περιλαμβάνει αποθετήριο δεδομένων με στοιχεία πολιτιστικά, τουριστικής δραστηριότητας, αθλητικής δραστηριότητας, κ.α.	1, 4	2c ΠΕΠ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ , ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●					
	Προώθηση κοινών επενδύσεων από ΜΜΕ του τουριστικού για κάθετη ή οριζόντια επίτευξη οικονομιών κλίμακας και για τη διασύνδεση ή από κοινού υλοποίηση σχεδίων μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων από άλλους κλάδους	1	3d ΠΕΠ, 3d ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●	●	●	●	●	●
	Προώθηση συνεργασιών με τουριστικούς οργανισμούς, ταξιδιωτικούς πράκτορες και άλλους φορείς της αγοράς για την υλοποίηση από κοινού προγραμμάτων προβολής (π.χ. συμμετοχή σε εκθέσεις σε χώρες του εξωτερικού, ανάπτυξη στρατηγικών marketing,	1	3d ΠΕΠ, 3d ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	●	●	●	●	●	●	●

	δημιουργία brand name κ.α.)										
	Ενεργειακή αναβάθμιση ξενοδοχείων/ τουριστικών καταλυμάτων και άλλων εποχιακών επιχειρήσεων	1	4b ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•			
	Δημιουργία «Πράσινων Ξενοδοχείων» με αντίστοιχη πιστοποίηση	1	4b ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•			
	Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για διαχείριση αποβλήτων-ανακύκλωση-ελαχιστοποίηση παραγωγής και για εφαρμογή μεθόδων και προϊόντων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας	2, 1	6f ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•			
	Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών που απειλούν τουριστικές περιοχές (π.χ. πλημμύρες, πυρκαγιές, διάβρωση ακτών)	2	5b ΠΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•			
	Αναβάθμιση περιφερειακού μεταφορικού δικτύου και συνδέσεων με ΔΕΔ-Μ καθώς και δημιουργία πολυτροπικών κόμβων	2	7b ΠΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•			
	Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κατάρτισης και καθοδήγησης (mentoring) κυρίως σε εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς επιχειρηματίες στον τουριστικό κλάδο, καθώς και παροχή pre start and coaching υποστήριξη	5, 1	8iii ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΑΝΕΡΓΟΙ, ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Υποστήριξη μεμονωμένων επιχειρήσεων ή /και ομάδων τουριστικών επιχειρήσεων για την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων προσαρμογής και αναδιάρθρωσης, τα οποία μεταξύ άλλων θα συμπεριλαμβάνουν παροχή συμβουλών, κατάρτιση και εκπαίδευση επιχειρηματιών και εργαζομένων.	5, 1	8v ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΑΝΕΡΓΟΙ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων στον τουρισμό βάσει αναγνωρισμένων προτύπων	5, 1	8v ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΑΝΕΡΓΟΙ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Προγράμματα για τη βελτίωση της απασχολισιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό (π.χ.	5	9i ΠΕΠ	ΑΝΕΡΓΟΙ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•

	κατάρτιση, πρακτική άσκηση) στον τουρισμό			ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ							
	Δημιουργία περιφερειακού μηχανισμού για τη στήριξη της εξωστρέφειας των τουριστικών επιχειρήσεων	1	11i ΕΠΑΝΕΚ	ΟΤΑ	•	•					

4.2 Τουριστικό προϊόν «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ - ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Έργα προστασίας, αποκαταστάσεις και ανάδειξης μνημείων και αρχαιολογικών χώρων (π.χ. Δελφών, Τολοφώνος, Κίρρας, Ορχομενού)	3, 1	6c ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ	•	•	•	•	•	•	•
	Ενίσχυση μουσειακών υποδομών και πιστοποιήσεις αυτών	3, 1	6c ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ	•	•	•	•			
	Δημιουργία διαδρομής ως επώνυμο τουριστικό προϊόν που θα συνδέει τα αρχαιολογικά μνημεία και αξιοθέατα σε ένα ενιαίο δίκτυο πολιτιστικού τουρισμού	3, 1	6c ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ	•	•	•	•			
	Ενίσχυση ιδεών γα τη διασύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό, συμπεριλαμβανομένων και των συνεργειών με δημιουργική βιομηχανία (π.χ. εφαρμογές ΤΠΕ σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, spinoffs – startups, συμπράξεις σε living labs σε προορισμούς υψηλής επισκεψιμότητας κ.α.)	3, 1	1b ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ	•	•	•	•	•	•	•
	Ενίσχυση επιχειρήσεων για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και παραγωγή λογισμικού ψυχαγωγίας και πολιτισμού και εργαλείων ψηφιακού περιεχομένου καθώς και ανάπτυξη εμπορικού ψυχαγωγικού λογισμικού για τις διεθνείς αγορές, ενσωματώνοντας εγχώριο πολιτιστικό περιεχόμενο.	3, 4, 1	1b ΕΠΑΝΕΚ, ΠΕΠ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Ανάπτυξη δημιουργικού περιεχομένου όπως καλλιτεχνικό περιεχόμενο, κινηματογράφος, μουσική και ήχο, κόσμημα, βίντεο και animations, 3D modelling, texturing,gamin και ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων τεχνικών gamification	3, 4, 1	1b ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στον τομέα του πολιτισμού για τον εμπλουτισμό του τουρισμού της	3, 4,	2c ΠΕΠ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ	•	•	•	•	•	•	•

	εμπειρίας (π.χ. πλατφόρμες καταγραφής πολιτιστικών εκδηλώσεων, εφαρμογές οδηγών αρχαιολογικών χώρων / μουσείων /περιηγήσεων, εικονική αναπαράσταση γεγονότων, ψηφιοποίηση.	1		ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ							
	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και χρήσης φιλικότερων μορφών ενέργειας σε κτίρια όπου στεγάζονται πολιτιστικές δραστηριότητες (μουσεία, πολιτιστικά κέντρα, πολυχώροι, κλπ.)	1, 3	4c ΠΕΠ , ΕΠΑΝΕΚ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ	•	•	•	•			
	Προώθηση και προβολή του πολιτιστικού τουριστικού προϊόντος σε σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας	3, 1	6c ΕΠΑΝΕΚ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ	•	•	•	•	•	•	•

4.3 Τουριστικό προϊόν «ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων & υπηρεσιών καθώς και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό στον τομέα της θαλάσσιας οικονομίας (όπως ιστιοπλοϊκός, υποθαλάσσιος, καταδυτικός, τουρισμός κρουαζιέρας κλπ.)	1, 3	3 α ΠΕΠ & ΕΠΑΝΕΚ 3c ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ	•	•	•	•	•	•	•
	Συλλογή, οργάνωση και διαδικτυακή προβολή πληροφοριών που αφορούν στις μαρίνες και τους λιμενίσκους της Περιφέρειας και την ποιότητα	3	2c ΠΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•

4.4 Τουριστικό προϊόν «CITY BREAK» (ΧΑΛΚΙΔΑ, ΛΑΜΙΑ)»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Ενισχύσεις για την ανάπτυξη νέων προϊόντων & υπηρεσιών καθώς και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό στο τομέα του City Break	1, 3	3 α ΠΕΠ &ΕΠΑΝΕΚ 3c ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Παρεμβάσεις βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος, ενίσχυση των αναπλάσεων/ ανακαινίσεων και αναβάθμιση της αστικής κινητικότητας/ υποδομών προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ	1, 2, 3	6 e ΠΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•			
	Ψηφιακές εφαρμογές αστικών οδηγών για ευέλικτες περιηγήσεις, σημεία ενδιαφέροντος, πληροφορίες για προσφορές και αγορές, ξενοδοχεία, εστιατόρια, εκδηλώσεις κλπ. και δημιουργία πρόσθετων σημείων πληροφόρησης	4, 1, 3	6c ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•					
	Ανάπτυξη ενδο-αστικών θεματικών διαδρομών	1, 3	6c ΠΕΠ 6e ΠΕΠ 6c ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•				

4.5 Τουριστικό προϊόν «MICE (ΔΕΛΦΟΙ, ΧΑΛΚΙΔΑ, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ)»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Επιλεκτική αναβάθμιση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και συνεδριακών κέντρων	1 , 3	3a ΠΕΠ και ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•			
	Προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής πολιτιστικής κληρονομιάς και της ιστορίας των πόλεων		6c ΠΕΠ	ΟΤΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ , ΕΠΙΧΙΕΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Ίδρυση γραφείων συνεδρίων σε επίπεδο πόλης	3, 1	6c ΠΕΠ 6c ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•					
	Προώθηση του τουρισμού MICE μέσω της κεντρικής πύλης της Marketing Greece και online sites ανά πόλη	3	6c ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•

4.6 Τουριστικό προϊόν «AGRO, ECO, GASTRO, LIFESTYLE, LUXURY, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανακάλυψης σε θεματικά τουριστικά πεδία, με έμφαση στον τουρισμό εμπειρίας και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος (π.χ. έρευνα, διάχυση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, μεταφορά εμπειρίας και καλών πρακτικών, πιλοτικές εφαρμογές, συμπράξεις κ.α.)	3, 1	1b ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	•	•	•	•	•	•	•
	Προώθηση της υπολογιστικής υποδομής ανοικτών δεδομένων, που περιλαμβάνει αποθετήριο δεδομένων που θα χρησιμοποιηθεί κυρίως ως πηγή δεδομένων για την τουριστική ανάπτυξη (πολιτιστικός-αθλητικός-ιαματικός τουρισμός, τουρισμός υπαίθρου, θαλάσσιος-χειμερινός).	5, 3, 4	2c ΠΕΠ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ , ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•				

	Προώθηση τουριστικών επενδύσεων σε νέους τομείς τουρισμού	3, 1	3a ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ 8iii ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ 8v ΠΕΠ , ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών σημάτων ποιότητας - ενέργειες σχεδιασμού, εισαγωγής και προώθησης σημάτων ποιότητας τόσο σε προϊόντα όσο και σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με τη διατροφή και τις υπηρεσίες του τουρισμού εμπειρίας	3, 1	3d ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων άλλων τομέων που άμεσα συνεισφέρουν στην τουριστική δραστηριότητα για τη δημιουργία συνολικής εμπειρίας, και την ενίσχυση της ταυτότητας του τουριστικού προϊόντος	3, 1	3d ΠΕΠ, ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Παρεμβάσεις προστασίας φυσικών πόρων, οικοτόπων και αισθητικών δασών, τοπίων κ.α	3, 1	6c ΠΕΠ & ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•			
	Δημιουργία υποδομών οικοτουρισμού και οι δράσεις προώθησης του οικοτουρισμού (πχ. καταφύγια, δίκτυα πεζοπορικών διαδρομών και ποδηλάτων, δημιουργία τοπικών γραφείων οικοτουρισμού, κλπ.)	3, 1	6c ΕΠΑΝΕΚ 6d ΠΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Δράσεις για προστασία, αποκατάσταση και διατήρηση της βιοποικιλότητας, των οικοτόπων NATURA 2000	3,1	6d ΠΕΠ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Δράσεις ευαισθητοποίησης, ενθάρρυνσης και παροχής συμβουλών ίδρυσης επιχειρήσεων ή έναρξης επαγγέλματος, καθώς υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα στους τομείς: γαστρονομία, θεματικός τουρισμός, περιβάλλον, θαλάσσια οικονομία και δημιουργική οικονομία	5, 3	8iii ΠΕΠ	ΑΝΕΡΓΟΙ, ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Αναβάθμιση / μετατροπή υφιστάμενης υποδομής (π.χ. «τυπικής» διαμονής) σε εξειδικευμένη (π.χ. πράσινη, αγροτουριστική, φιλική στο περιβάλλον) σε περιοχές φυσικής ομορφιάς	1, 3	3 a & 3 c ΠΕΠ 3c ΕΠΑΝΕΚ 4bΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•			
	Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε	5, 3, 1	9v ΠΕΠ	ΑΝΕΡΓΟΙ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•

	δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού										

4.7 Εξειδίκευση οριζόντιας δράσης «Στρατηγική Επικοινωνίας»

Α/Α	Προτεινόμενες Δράσεις	ΑΠ	Πηγή χρηματοδότησης	Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	Χρονική Κλιμάκωση						
					Α΄ εξ. 2016	Β΄ εξ. 2016	Α΄ εξ. 2017	Β΄ εξ. 2017	Α΄ εξ. 2018	Β΄ εξ. 2018	Α΄ εξ. 2019
	Έρευνες αγοράς -Εκπόνηση ενιαίας (integrated) στρατηγικής marketing	1,	3d ΕΠΑΝΕΚ 6c ΕΠΑΝΕΚ 11i ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•					
	Ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας επικοινωνίας, ψηφιακού περιεχομένου και αναβάθμιση ή δημιουργία νέων καναλιών επικοινωνίας	1, 4	2b ΕΠΑΝΕΚ 2c ΠΕΠ 6c ΕΠΑΝΕΚ 11i ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•					
	Δημιουργία προωθητικού υλικού (έντυπου και ψηφιακού) και δράσεις προβολής	1, 4	ΕΠΑΝΕΚ (3d) 6c ΕΠΑΝΕΚ 11i ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις (trade fairs – road shows) – επιχειρηματικές αποστολές	1, 3	3d ΕΠΑΝΕΚ 6c ΕΠΑΝΕΚ 11i ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•
	Διοργάνωση εκδηλώσεων στο εξωτερικό για προβολή της Στερεάς Ελλάδας (π.χ. διοργάνωση θεματικών εκθέσεων και workshops για την προβολή του τουριστικού προϊόντος	1, 3	3d ΠΕΠ , ΕΠΑΝΕΚ 6c ΕΠΑΝΕΚ 11i ΕΠΑΝΕΚ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	•	•	•	•	•	•	•

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΚΑΤΑΝΟΜΕΣ ΠΟΡΩΝ ΕΔΕΤ ΒΑΣΕΙ 3ΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ ΥΠΑΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΕΣΠΑ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	
		€	%	€	%	€	%
ΕΠΑΝΕΚ		3.735.085.423 €	18,89%				
ΥΠΟΔΟΜΩΝ		4.361.588.892 €	22,06%				
ΕΠΑΝΑΔ		2.152.201.141 €	10,88%				
ΜΕΤΑΡΥΘΜ		386.425.295 €	1,95%				
ΑΜΘ	Λιγότερο αναπτυγμένες	416.069.729 €	2,10%	416.069.729 €	9,04%		
ΚΜ	Λιγότερο αναπτυγμένες	790.667.716 €	4,00%	790.667.716 €	17,17%		
ΘΕΣ	Λιγότερο αναπτυγμένες	328.710.978 €	1,66%	328.710.978 €	7,14%		
ΗΠΕΙΡ	Λιγότερο αναπτυγμένες	267.016.991 €	1,35%	267.016.991 €	5,80%		
ΔΥΤ ΕΛΛ	Λιγότερο αναπτυγμένες	402.343.182 €	2,03%	402.343.182 €	8,74%		
ΔΥΤ ΜΑΚ	Περιφέρειες σε μετάβαση	271.022.397 €	1,37%	271.022.397 €	5,89%		
ΣΤΕ	***Περιφέρειες σε μετάβαση***	***97.338.435 €***	***0,49%***	***97.338.435 €***	***2,11%***	***97.338.435 €***	***8,78%***
ΠΕΛ	Περιφέρειες σε μετάβαση	221.537.609 €	1,12%	221.537.609 €	4,81%	221.537.609 €	19,99%
ΙΟΝ	Περιφέρειες σε μετάβαση	185.955.002 €	0,94%	185.955.002 €	4,04%	185.955.002 €	16,78%
ΒΟΡ ΑΙΓ	Περιφέρειες σε μετάβαση	247.203.968 €	1,25%	247.203.968 €	5,37%	247.203.968 €	22,30%
ΚΡΗΤ	Περιφέρειες σε μετάβαση	356.369.237 €	1,80%	356.369.237 €	7,74%	356.369.237 €	32,15%
ΑΤΤ	Περισσότερο αναπτυγμένες	934.169.428 €	4,72%	934.169.428 €	20,29%		
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓ	Περισσότερο αναπτυγμένες	86.131.827 €	0,44%	86.131.827 €	1,87%		
ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤ		4.195.972.284 €	21,22%				
ΤΒ		338.960.169 €	1,71%				
ΣΥΝΟΛΟ		**19.774.769.703 €**	100,00%	**4.604.536.499 €**	100,00%	**1.108.404.251 €**	100,00%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας χωροθετείται στο κεντρικό ηπειρωτικό τμήμα της χώρας, αποτελώντας τη δεύτερη μεγαλύτερη σε έκταση (15.549 τ.χλμ.) και έβδομη μεγαλύτερη σε πληθυσμό περιφέρειά της. Αποτελεί σημαντικό κόμβο δικτύων υποδομών ευρωπαϊκού και εθνικού επιπέδου, ενώ βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με το μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας με το οποίο συνδέεται μέσω των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).

Διοικητικά αποτελεί δευτεροβάθμιο ΟΤΑ, ο οποίος συμπεριλαμβάνει τις Περιφερειακές Ενότητες Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας με τη ΠΕ Φθιώτιδας να αποτελεί τη μεγαλύτερη από αυτές σε έκταση (4.441 τ.χλμ). Σύμφωνα με το Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας περιλαμβάνονται 25 Δήμοι. Η Περιφερειακή Ενότητα της Βοιωτίας αποτελείται από 6 δήμους, της Ευβοίας από 8, της Ευρυτανίας από 2, της Φθιώτιδας από 7 και της Φωκίδας από 2. Έδρα της Περιφέρειας είναι η Λαμία, η οποία αποτελεί ένα δυναμικά αναπτυσσόμενο αστικό κέντρο και την 19η μεγαλύτερη αυτή τη στιγμή πόλη της Ελλάδας.

Χάρτης: Οι Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

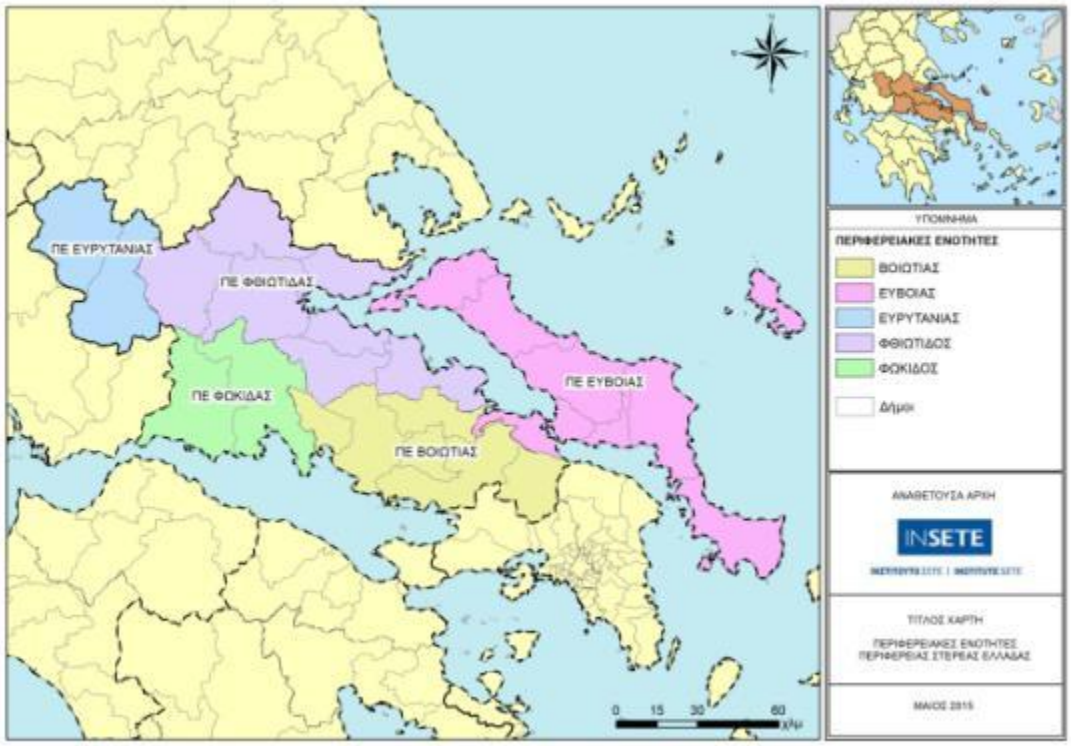

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ανέρχεται στους 547.390 μόνιμους κατοίκους. Για την περίοδο 2001-2011 ο πληθυσμός της σημείωσε ελαφρά μείωση της τάξης του 1,9% (ακολουθώντας την τάση πληθυσμιακής μείωσης της χώρας - 1,19%). Η ΠΕ Εύβοιας αποτελεί πληθυσμιακά τη μεγαλύτερη από τις ΠΕ (συγκεντρώνοντας το 38,5% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας), ενώ η έδρα της η Χαλκίδα αποτελεί τη μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη της Περιφέρειας. Ακολουθούν οι ΠΕ Φθιώτιδας και Βοιωτίας (28,9 και 21,5% αντίστοιχα), ενώ μικρότερα πληθυσμιακά μεγέθη εμφανίζουν οι ΠΕ Φωκίδας και Ευρυτανίας (7,4% και 3,7% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας). Ο δείκτης γήρανσης του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας εμφανίζεται να είναι της τάξης του 1,62, ακολουθώντας τις τάσεις γήρανσης της χώρας (1,34). Ιδιαίτερα σημαντικές ωστόσο είναι οι τιμές του δείκτη γήρανσης των

ΠΕ Ευρυτανίας και Φωκίδας (2,91 και 2,30 αντίστοιχα), με την ΠΕ Βοιωτίας να εμφανίζει τον πιο νεανικό πληθυσμό της Περιφέρειας (1,35).

Το υφιστάμενο και προβλεπόμενο προς κατασκευή δίκτυο οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών της Περιφέρειας κρίνεται ότι θα ενισχύσει το διαμετακομιστικό ρόλο της Περιφέρειας καθιστώντας την σημαντικό κόμβο κίνησης τόσο επισκεπτών όσο και εμπορευμάτων. Από την Περιφέρεια, εκτός από τον οδικό άξονα ΠΑΘΕ και τον προγραμματισμένο να διέλθει από αυτή «Αυτοκινητόδρομο Κεντρικής Ελλάδας» Ε65, διέρχεται και ο διαγώνιος οδικός άξονας Λαμία-Ιτέα / Άμφισσα–Αντίρριο-Πάτρα. Όσον αφορά το σιδηροδρομικό δίκτυο, από την περιοχή διέρχεται τμήμα του δικτύου Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη, με το τμήμα Τιθορέα – Λιανοκλάδι – Δομοκός να βρίσκεται υπό υλοποίηση. Επίσης τα σημαντικότερα λιμάνια της Περιφέρειας είναι αυτά της Χαλκίδας (εμπορικό) αλλά και της Ιτέας (τουριστικό), με τα υπόλοιπα, της Στυλίδας (εμπορικό) και της Κύμης (τουριστικό) να εκτελούν δευτερεύοντα ρόλο.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει σημαντικά φυσικά ορεινά οικοσυστήματα καθώς επίσης ιδιότυπα θαλάσσια και νησιωτικά τοπία, που αποτελούν αποθέματα βιοποικιλότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή εναλλακτικών μορφών ενέργειας και αναψυχής και ορεινού και χειμερινού τουρισμού. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το 1/3 της έκτασης της Περιφέρειας αποτελείται από «αυθεντικά» οικοσυστήματα, που έχουν καταγραφεί ως ιδιαίτερης σημασίας και το 50% εξ αυτών ήδη προστατεύονται (NATURA 2000, CORINE, Εθνικοί Δρυμοί). Σημαντικότατοι πόροι φυσικού κάλλους της Περιφέρειας είναι ο Εθνικός Δρυμός Παρνασσού, ο Εθνικός Δρυμός Οίτης καθώς και ο Υγρότοπος των Εκβολών του Σπερχειού. Επίσης στην Περιφέρεια συναντούνται θερμαλιστικοί φυσικοί πόροι (ευρύτερη περιοχή Σπερχειού-Βόρειου Ευβοϊκού). Ωστόσο η περιοχή αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά προβλήματα, σημαντικότερο εκ των οποίων είναι η υποβάθμιση του υπόγειου υδροφορέα της περιοχής του Κωπαιδικού Πεδίου (Βοιωτικού Κηφισού), περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως ευαίσθητος αποδέκτης. Εκτός όμως του φυσικού πλούτου, η Περιφέρεια διαθέτει επίσης πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα,

όπως τους οργανωμένους πόλους Διεθνούς Πολιτιστικής Κληρονομιάς - UNESCO των Δελφών (Αρχαιολογικός Χώρος και το Δελφικό Τοπίο) και του Οσίου Λουκά (Μνημείο και Πολιτιστικό Τοπίο) στον Ελικώνα, καθώς επίσης τον διεθνούς συμβολισμού χώρο των Θερμοπυλών που αποτελούν διεθνείς τουριστικούς προορισμούς.

Όσον αφορά το οικονομικό προφίλ της Περιφέρειας, το κ.κ. ΑΕΠ της Περιφέρειας για το έτος 2010 ανέρχονταν σε 92,2% του μ.ο. της χώρας, ενώ το τοπικό ΑΕΠ εμφάνιζε ποσοστό συμμετοχής 4,5% στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας. Κατά την περίοδο 2005-2009 το ΑΕΠ της περιφέρειας αυξάνεται κατά 11%, ενώ της χώρας κατά 20%. Σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων, η μεγαλύτερη αύξηση του ΑΕΠ εμφανίζεται στην ΠΕ Ευρυτανίας (28%). Ακολουθούν η ΠΕ Φωκίδας (16%), η ΠΕ Βοιωτίας και η ΠΕ Εύβοιας με αύξηση 11% και τέλος η ΠΕ Φθιώτιδας με αύξηση 8%. Το μέσο φορολογούμενο εισόδημα των κατοίκων της Περιφέρειας ανέρχεται στα 15.377 ευρώ για το έτος 2012, σημειώνοντας την περίοδο 2009-2012 μείωση της τάξης του 2,5%. Στο αμέσως κατώτερο επίπεδο, η ΠΕ Εύβοιας εμφανίζει το υψηλότερο μέσο φορολογούμενο εισόδημα (15.813 ευρώ για το 2012) και ακολουθούν οι ΠΕ Φωκίδας (15.300 ευρώ) και Βοιωτίας (15.255 ευρώ), ενώ το χαμηλότερο εισοδηματικό επίπεδο εμφανίζει η ΠΕ Ευρυτανίας (13.437 ευρώ). Τέλος, σε σχέση με το όριο της φτώχειας (11.986 ευρώ για το 2012) φαίνεται ότι το σύνολο της Περιφέρειας βρίσκεται πάνω από αυτό, με το σχετικό δείκτη να ανέρχεται στο 1,28. Ωστόσο οι ΠΕ Ευρυτανίας φαίνεται ότι τοποθετείται ελάχιστα πάνω από το όριο αυτό (1,12), με αρκετές επιμέρους περιοχές της να βρίσκονται κάτω από το όριο.

Σε γενικές γραμμές η οικονομία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στηρίζεται κυρίως στη βιομηχανία και την πρωτογενή παραγωγή. Μάλιστα η Περιφέρεια βρίσκεται στις πρώτες θέσεις στην Ελλάδα από πλευράς παραγωγικότητας στον δευτερογενή τομέα, κατέχοντας ιδιαίτερα δυναμική δραστηριότητα στη μεταλλουργική βιομηχανία. Επίσης όσον αφορά την πρωτογενή παραγωγή η Στερεά Ελλάδα διαθέτει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης της, λόγω των ισχυρών της πλεονεκτημάτων σε διαθέσιμη καλλιεργήσιμη γη, καθώς και άλλους απαιτούμενους

πόρους και υποδομές. Από την άλλη και ο τριτογενής τομέας είχε μέχρι σήμερα σημαντική παρουσία στην Περιφέρεια και παρόλη την πίεση συρρίκνωσης που δέχεται την τρέχουσα περίοδο, παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης κυρίως όσον αφορά κλάδους όπως ο επιλεκτικός τουρισμός (ιατρικός, ιαματικός, πολιτιστικός, χιονοδρομικός κλπ) και οι ευγενείς υπηρεσίες (καινοτομία, εμπόριο αγροτικών προϊόντων κλπ). Πιο συγκεκριμένα, και όσον αφορά τον τουριστικό κλάδο της Περιφέρειας, φαίνεται πως τα ξενοδοχεία-εστιατόρια της Περιφέρειας αποτελούν το 16,4% των συνολικών επιχειρήσεων του τριτογενούς τομέα, με συνολικό κύκλο εργασιών ίσο με το 7% του συνολικού κύκλου των εργασιών της Περιφέρειας.

Παρόλο το γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία σημειώνεται μια σχετική στασιμότητα όσον αφορά την τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας (η οποία και θα αναλυθεί στη συνέχεια), η συγκέντρωση τουριστών σε συγκεκριμένες περιοχές δεν έχει μεταβληθεί ιδιαίτερα. Επίσης η τουριστική δραστηριότητα λαμβάνει διάφορες μορφές εκτός της κλασσικής παραδοσιακής παραθεριστικής (αστικός, ορεινός-χιονοδρομικός, ιαματικός-ιατρικός κλπ). Οι κυριότερες τουριστικές περιοχές εντοπίζονται στα παράλια του νότιου Ευβοϊκού μετά τη Χαλκίδα, στον άξονα Αράχοβα (αγροτουρισμός - χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού) – Δελφοί (αρχαιολογικός χώρος) – Γαλαξίδι – παράλια Φωκίδας, στον άξονα Πλατύστομο – Λ. Υπάτης – Κ. Βούρλα – Λ. Αιδηψού (ιαματικός τουρισμός) και στην ευρύτερη κοιλάδα του Καρπενησίου (χιονοδρομικό κέντρο Βελουχιού), ενώ σημειώνεται και ο σχεδιασμός ενός νέου – μεμονωμένο “Atalanti Hills”).

Η υπάρχουσα τουριστική υποδομή της Περιφέρειας περιλαμβάνει μόλις το 5,6% των ξενοδοχειακών μονάδων της χώρας, σημειώνοντας ελαφρά αύξηση τα τελευταία χρόνια. Την πρώτη θέση στην Περιφέρεια όσον αφορά το πλήθος ξενοδοχειακών καταλυμάτων καταλαμβάνει διαχρονικά η ΠΕ Εύβοιας (45,6% των ξενοδοχειακών μονάδων της Περιφέρειας), ακολουθούμενη με μεγάλη διαφορά από τις ΠΕ Φθιώτιδας και Φωκίδας (25,4 και 14,9% αντίστοιχα), ενώ τελευταίες και σε απόσταση έρχονται οι ΠΕ Ευρυτανίας και Βοιωτίας (7,2 και 7,0% αντίστοιχα).

Ωστόσο, λόγω της αξιοποίησης προγραμμάτων αναβάθμισης τουριστικών υποδομών, το ξενοδοχειακό δυναμικό των υψηλότερων κλάσεων 4* και 5* σημείωσε κατά την περίοδο 2007-2013 σημαντική αύξηση (της τάξης του 10,9%), ενώ αντίστοιχα μείωση σημείωσαν τα ξενοδοχειακά καταλύματα 1* (16,8%), τάση που εμφανίζεται κυρίως στις ΠΕ Εύβοιας και Βοιωτίας. Στην ΠΕ Φθιώτιδας παρατηρείται την ίδια περίοδο μείωση ξενοδοχειακών μονάδων, στην ΠΕ Ευρυτανίας εμφανίζεται ελαφρά αυξητική τάση, ενώ στην ΠΕ Φωκίδας οι υψηλότερης κλάσης μονάδες μειώνονται δίνοντας τη θέση τους στις μεσαίας κλάσης μονάδες (3*).

Οι λειτουργούσες κλίνες για το έτος 2013 ανήλθαν στο 3,8% του συνόλου της χώρας. Η μελέτη της διαχρονικής εξέλιξης του πλήθους των κλινών της Περιφέρειας φανερώνει ότι την περίοδο 2007-2013 ο αριθμός των κλινών σημείωσε αύξηση της τάξης του 6,25% για το σύνολο της Περιφέρειας, παρόλο που την περίοδο 2005-2007 σημειώθηκε μείωση της τάξης του 2,25%. Σε επίπεδο ΠΕ, η μεγαλύτερη αύξηση για την περίοδο 2007-2013 παρατηρήθηκε στην ΠΕ Βοιωτίας (25,1%) και ακολουθούν οι ΠΕ Ευρυτανίας και Φθιώτιδας (18,9 και 13,0% αντίστοιχα). Χαρακτηριστικό ωστόσο είναι το γεγονός ότι την προηγούμενη περίοδο 2005-2007 μόνο οι ΠΕ Βοιωτίας και Φωκίδας σημείωσαν τάσεις αύξησης του αριθμού των κλινών τους, με την ΠΕ Φθιώτιδας μάλιστα να σημειώνει σημαντική μείωση της τάξης του 9,6%, τάση η οποία συνεχίστηκε και την περίοδο 2007-2013 (μείωση 13,0%).

Πίνακας Δυναμικότητα τουριστικών υποδομών 2007-2013

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ					ΚΛΙΝΕΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ									
	2007		2013		2007					2013				
Π.Ε.	Μονάδες	Κλίνες	Μονάδες	Κλίνες	1*	2*	3*	4*	5*	1*	2*	3*	4*	5*
Βοιωτίας	**30**	**1.321**	**38**	**1.652**	**185**	**499**	**502**	**80**	**55**	**144**	**589**	**483**	**285**	**151**
	6,0%	4,8%	7,0%	5,6%	6,2%	3,9%	8,4%	1,8%	4,1%	5,8%	4,4%	6,7%	5,7%	10,3%
Εύβοιας	**210**	**14.861**	**248**	**16.406**	**1.135**	**7.136**	**3.525**	**2.649**	**416**	**1.052**	**7.587**	**4.132**	**3.176**	**459**
	42,3%	53,5%	45,6%	55,5%	37,9%	55,2%	58,7%	58,7%	30,8%	42,2%	57,0%	57,1%	63,1%	31,2%
Ευρυτανίας	**28**	**1.490**	**39**	**1.772**	**0**	**798**	**139**	**69**	**484**	**75**	**766**	**379**	**58**	**494**
	5,6%	5,4%	7,2%	6,0%	0,0%	6,2%	2,3%	1,5%	35,8%	3,0%	5,8%	5,2%	1,2%	33,6%
Φθιώτιδας	**156**	**6.649**	**138**	**5.783**	**1.479**	**3.495**	**703**	**604**	**368**	**1.102**	**3.342**	**743**	**228**	**368**
	31,4%	23,9%	25,4%	19,6%	49,4%	27,0%	11,7%	13,4%	27,2%	44,2%	25,1%	10,3%	4,5%	25,0%
Φωκίδας	**73**	**3.482**	**81**	**3.928**	**197**	**1.008**	**1.137**	**1.112**	**28**	**119**	**1.023**	**1.503**	**1.283**	**0**
	14,7%	12,5%	14,9%	13,3%	6,6%	7,8%	18,9%	24,6%	2,1%	4,8%	7,7%	20,8%	25,5%	0,0%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	**497**	**27.803**	**544**	**29.541**	**2.996**	**12.936**	**6.006**	**4.514**	**1.351**	**2.492**	**13.307**	**7.240**	**5.030**	**1.472**
ΧΩΡΑ	**9.687**	**762.699**	**9.677**	**773.445**	**55.496**	**229.569**	**177.459**	**197.652**	**102.523**	**54.226**	**223.932**	**183.722**	**194.010**	**117.555**
% στη χώρα	5,1%	3,6%	5,6%	3,8%	5,4%	5,6%	3,4%	2,3%	1,3%	4,6%	5,9%	3,9%	2,6%	1,3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Αντίστοιχα, όσον αφορά τη διαχρονική εξέλιξη του πλήθους των ξενοδοχειακών μονάδων της Περιφέρειας παρατηρείται ότι την περίοδο 2007-2013 σημειώθηκε στο σύνολο της Περιφέρειας μια αύξηση της τάξης του 9,5%. Η μεγαλύτερη ωστόσο αύξηση σε επίπεδο ΠΕ παρατηρήθηκε στην ΠΕ Ευρυτανίας (39,3%), ακολουθούμενη από τις ΠΕ Βοιωτίας και Εύβοιας (26,7 και 18,1% αντίστοιχα). Ωστόσο, η τάση μείωσης του αριθμού των κλινών την περίοδο 2005-2007, δικαιολογείται από την αντίστοιχη μείωση του πλήθους των ξενοδοχειακών μονάδων του συνόλου της Περιφέρειας (2,2%). Οι ΠΕ μάλιστα που ευθύνονται για αυτή την παρατηρούμενη μείωση ήταν οι ΠΕ Φθιώτιδας και Εύβοιας (μείωση της τάξης του 8,8 και 1,4% αντίστοιχα). Μάλιστα στην ΠΕ Φθιώτιδας ο αριθμός των ξενοδοχειακών μονάδων συνέχισε να μειώνεται και την περίοδο 2007-2013 (μείωση 11,5%). Με δεδομένο τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι διαχρονικά το τουριστικό επενδυτικό ενδιαφέρον μεταφέρεται από την ΠΕ Φθιώτιδα στις ΠΕ Εύβοιας, Βοιωτίας και Ευρυτανίας.

Πίνακας Κλίνες σε ξενοδοχειακά καταλύματα

	Αριθμός Κλινών				Μεταβολή			Συμμετοχή			
Π.Ε.	2003	2005	2007	2013	2003-2005	2005-2007	2007-2013	2003	2005	2007	2013
Βοιωτίας	1.114	1.147	1.321	1.652	2,96%	15,17%	25,06%	3,88%	4,03%	4,75%	5,59%
Εύβοιας	14.694	15.019	14.861	16.406	2,21%	-1,05%	10,40%	51,23%	52,80%	53,45%	55,54%
Ευρυτανίας	1.454	1.500	1.490	1.772	3,16%	-0,67%	18,93%	5,07%	5,27%	5,36%	6,00%
Φθιώτιδας	8.033	7.354	6.649	5.783	-8,45%	-9,59%	-13,02%	28,00%	25,86%	23,91%	19,58%
Φωκίδας	3.390	3.423	3.482	3.928	0,97%	1,72%	12,81%	11,82%	12,03%	12,52%	13,30%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	**28.685**	**28.443**	**27.803**	**29.541**	**-0,84%**	**-2,25%**	**6,25%**				

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Χάρτης Αριθμός κλινών ξενοδοχειακών καταλυμάτων για το έτος 2013

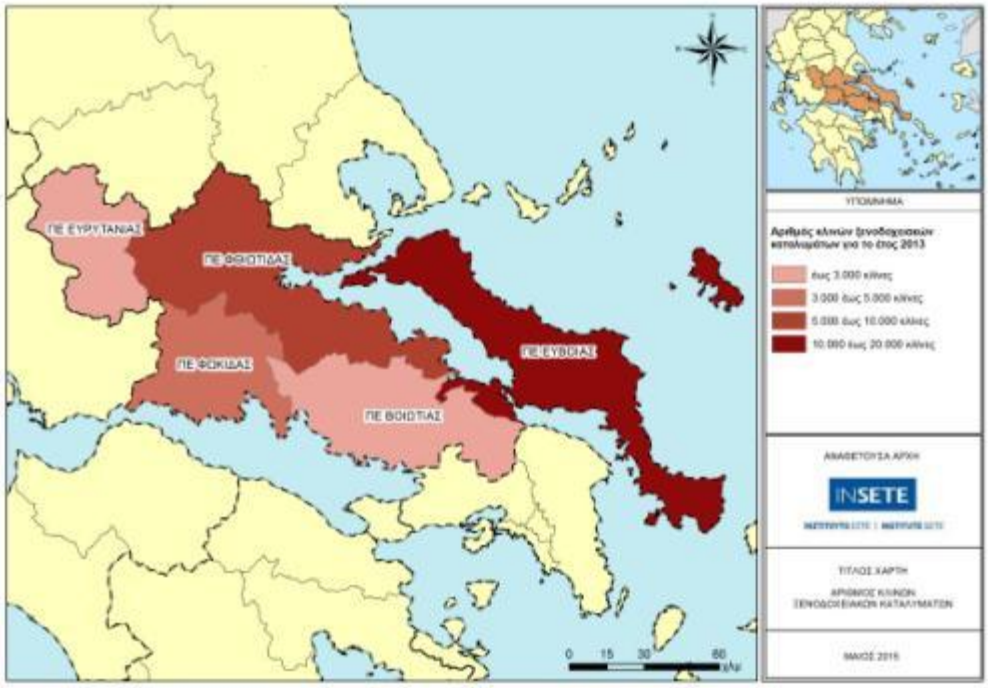

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Χάρτης Μεταβολή αριθμού κλινών ξενοδοχειακών καταλυμάτων 2007-2013

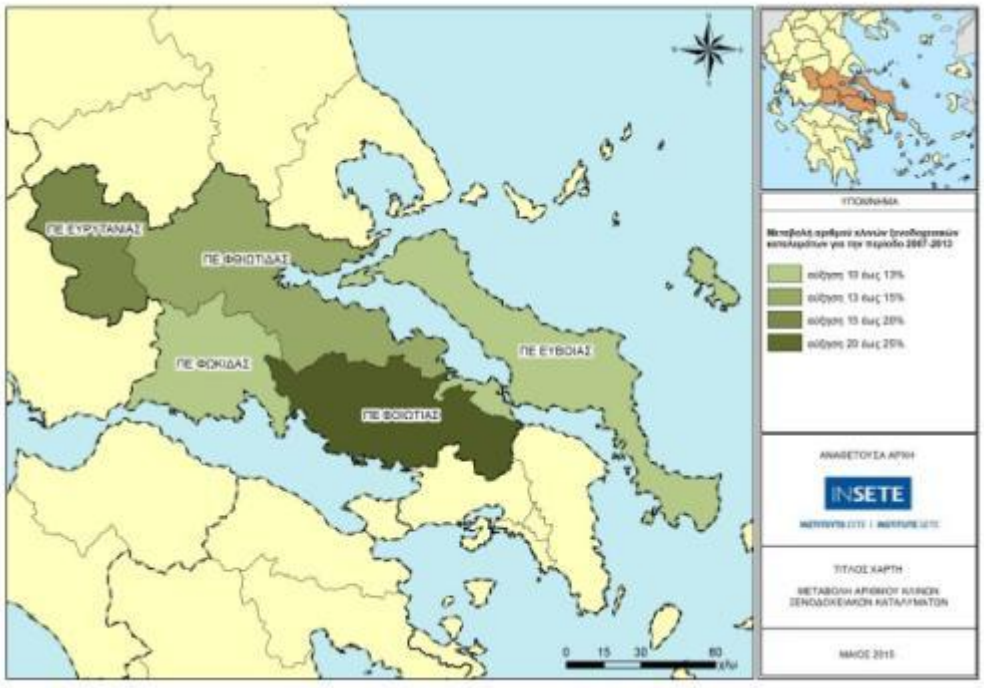

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας Αριθμός ξενοδοχείων

Ξενοδοχειακές Μονάδες					Μεταβολή			Συμμετοχή			
Π.Ε.	2003	2005	2007	2013	2003-2005	2005-2007	2007-2013	2003	2005	2007	2013
Βοιωτίας	26	26	30	38	0,00%	15,38%	26,67%	5,15%	5,12%	6,04%	6,99%
Εύβοιας	206	213	210	248	3,40%	-1,41%	18,10%	40,79%	41,93%	42,25%	45,59%
Ευρυτανίας	24	28	28	39	16,67%	0,00%	39,29%	4,75%	5,51%	5,63%	7,17%
Φθιώτιδας	181	171	156	138	-5,52%	-8,77%	-11,54%	35,84%	33,66%	31,39%	25,37%
Φωκίδας	68	70	73	81	2,94%	4,29%	10,96%	13,47%	13,78%	14,69%	14,89%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	**505**	**508**	**497**	**544**	**0,59%**	**-2,17%**	**9,46%**				

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις (σε ξενοδοχειακά καταλύματα και campings) για το 2013

	ΑΦΙΞΕΙΣ			ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ		
Π.Ε.	**ΗΜΕΔΑΠΟΙ**	**ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**ΗΜΕΔΑΠΟΙ**	**ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ**	**ΣΥΝΟΛΟ**
Βοιωτίας	39.027	14.363	53.390	73.581	21.271	94.852
Εύβοιας	149.476	33.324	182.800	442.136	206.522	648.658
Ευρυτανίας	34.897	1.217	36.114	78.716	3.737	82.453
Φθιώτιδας	79.477	10.905	90.382	184.778	31.572	216.350
Φωκίδας	34.994	79.903	114.897	65.816	130.715	196.531
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	**337.871**	**139.712**	**477.583**	**845.027**	**393.817**	**1.238.844**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Χάρτης Αριθμός αφίξεων ανά Περ. Ενότητα και ποσοστό αφίξεων αλλοδαπών επισκεπτών για το έτος 2013

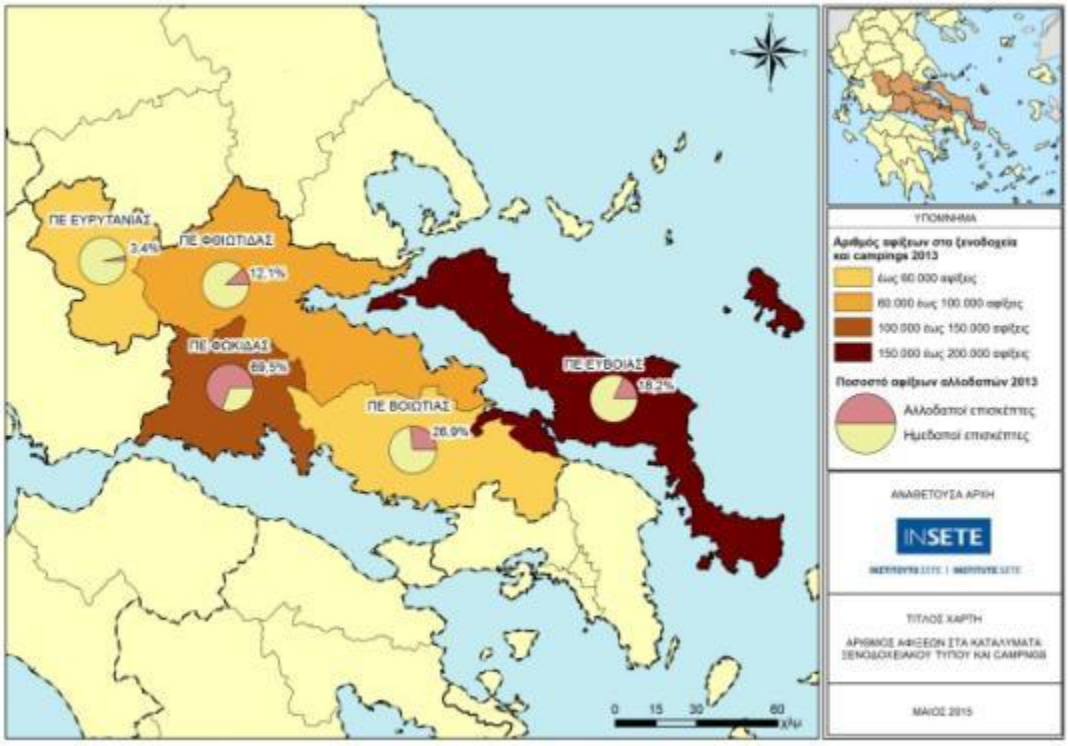

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Χάρτης Αριθμός διανυκτερεύσεων ανά Περ. Ενότητα και ποσοστό διανυκτερεύσεων αλλοδαπών επισκεπτών για το έτος 2013

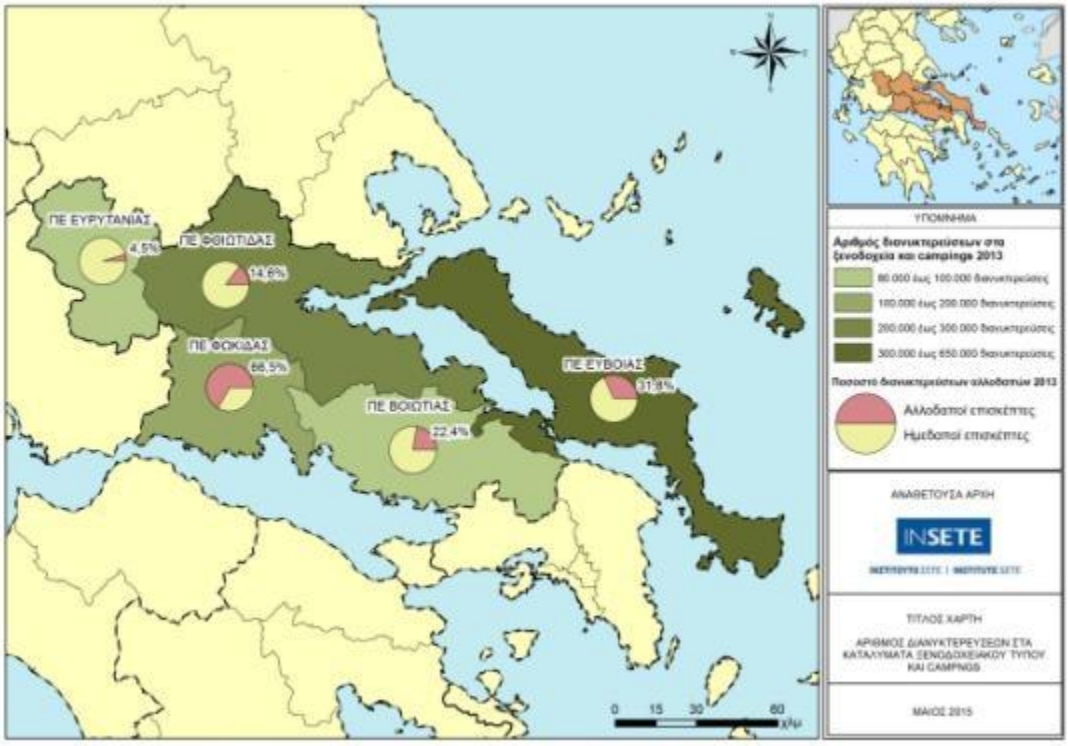

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Από την ανάλυση του αριθμού των αφίξεων και διανυκτερεύσεων για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για το έτος 2013, γίνεται φανερή η υπεροχή της προσέλκυσης επισκεπτών της ΠΕ Εύβοιας και δευτερευόντως της ΠΕ Φωκίδας. Ωστόσο φανερώνεται η διαφορετική προτίμηση ημεδαπών και αλλοδαπών. Οι μεν πρώτοι παρουσιάζουν μια εμφανή προτίμηση στην επίσκεψη της ΠΕ Εύβοιας, ενώ οι δεύτεροι στην ΠΕ Φωκίδας. Το γεγονός αυτό έχει σαφώς να κάνει με τη μορφή τουρισμού που προσφέρουν οι δύο περιοχές (παραθαλάσσιος και αρχαιολογικός-παραθαλάσσιος αντίστοιχα). Φυσικά την προτίμηση των αλλοδαπών σε μεγάλο βαθμό επηρεάζει ο διεθνούς εμβέλειας αρχαιολογικός χώρος των Δελφών στην ΠΕ Φωκίδας. Σε γενικές γραμμές, παρατηρείται ότι οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις των ημεδαπών στο σύνολο της Περιφέρειας είναι περισσότερες από αυτές των αλλοδαπών, αλλά τόσο οι αλλοδαποί όσο και οι ημεδαποί επισκέπτες παραμένουν σε αυτή τις ίδιες περίπου ημέρες (βλ. σχετικά επόμενο πίνακα). Επίσης, στις περισσότερες ΠΕ ο δείκτης του συνόλου των επισκεπτών κυμαίνεται κοντά στην τιμή 2,0, γεγονός που υποδηλώνει τουρισμό σαββατοκύριακου. Εξαίρεση αποτελεί η ΠΕ Εύβοιας, για την οποία παρατηρείται υψηλότερη τιμή του δείκτη τόσο στο σύνολο των επισκεπτών αλλά και όσον αφορά τους αλλοδαπούς επισκέπτες, οι οποίοι φαίνεται ότι την επισκέπτονται και παραμένουν σε αυτή περίπου μια εβδομάδα.

Πίνακας Μέση παραμονή επισκεπτών 2013 (σε ξενοδοχειακά καταλύματα και campings)

Π.Ε.	**ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ (Διανυκτερεύσεις/Αφίξεις)**		
	ΗΜΕΔΑΠΟΙ	**ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ**	**ΣΥΝΟΛΟ**
Βοιωτίας	1,9	1,5	1,8
Εύβοιας	3,0	6,2	3,5
Ευρυτανίας	2,3	3,1	2,3
Φθιώτιδας	2,3	2,9	2,4
Φωκίδας	1,9	1,6	1,7
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	**2,5**	**2,8**	**2,6**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας Πληρότητα σε ετήσια βάση σε ξενοδοχειακά καταλύματα

Π.Ε.	2009	2010	2012	2013
Βοιωτίας	32,80%	26,50%	18,50%	23,30%
Εύβοιας	38,30%	36,00%	23,90%	22,40%
Ευρυτανίας	27,10%	24,60%	16,80%	18,30%
Φθιώτιδας	24,80%	21,80%	16,60%	17,30%
Φωκίδας	32,10%	28,00%	18,80%	22,90%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	33,30%	30,20%	20,70%	21,10%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Χάρτης Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων 2013

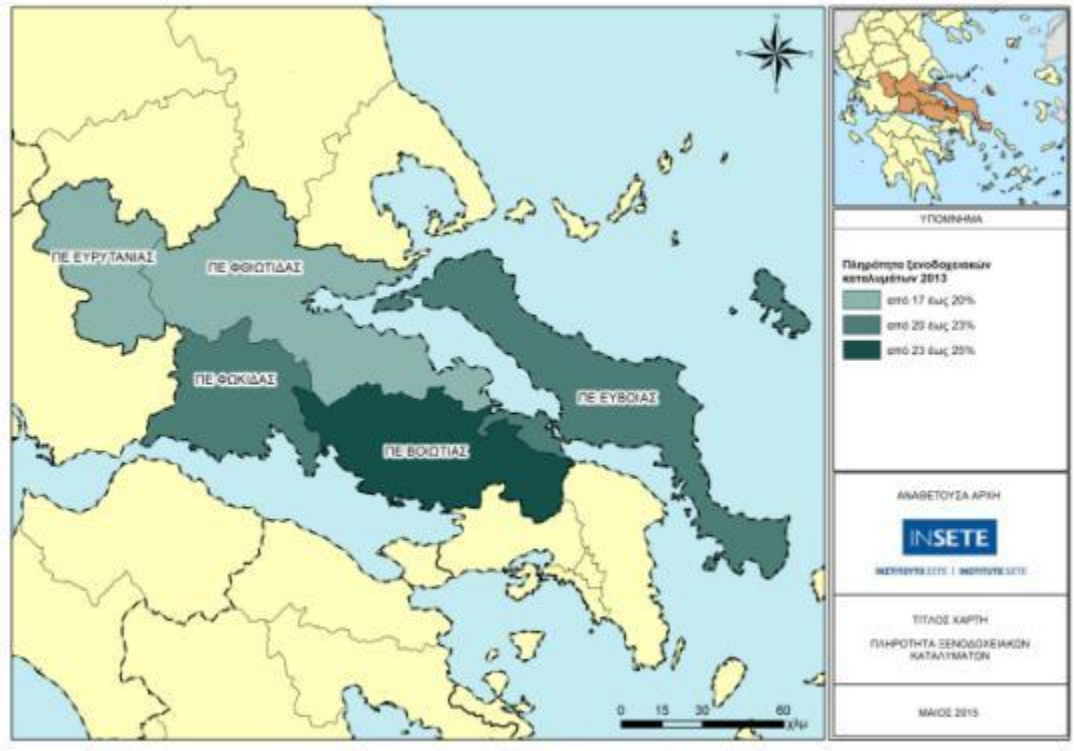

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία

Η μέση ετήσια πληρότητα κλινών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για τα έτη 2012 και 2013 ανήλθε σε 20,7 και 21,1%, σημειώνοντας μείωση αν αναλογιστούμε ότι οι αντίστοιχη τιμή για το έτος 2010 ήταν 30,2%. Ωστόσο βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων ετήσιας πληρότητας κλινών για τις ΠΕ της Περιφέρειας και για το 2013, ο προηγούμενος πίνακας φανερώνει ότι η μεγαλύτερη πληρότητα

παρατηρήθηκε στην ΠΕ Βοιωτίας (23,3%). Ακολουθεί η ΠΕ Φωκίδας (22,9%) και η ΠΕ Εύβοιας (22,4%). Γενικότερα την περίοδο 2009-2013 η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας μειώθηκε κατά 12,2 μονάδες. Αλλά και σε επίπεδο ΠΕ διαχρονικά παρατηρείται μια πτώση της μέσης ετήσιας πληρότητας, γεγονός που σε συνδυασμό με τη δημιουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το πλεόνασμα των περιοχών αυτών σε προσφορά ξενοδοχειακών υπηρεσιών αυξήθηκε. Σε κάθε περίπτωση κρίνεται πως οι δυνατότητες του τουριστικού κλάδου για την Περιφέρεια έχουν αξιοποιηθεί σε μικρό βαθμό, εκτός κάποιων εξαιρέσεων (π.χ. Αράχοβα, Δελφοί), και απαιτούνται οργανωμένες προσπάθειες προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης και ενός ποιοτικού περιφερειακού τουριστικού προϊόντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΒΑΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ McKINSEY	ΠΠΧΣΑΑ Στερεάς Ελλάδας	ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού
«Sun and Beach» - Παραθαλάσσιος τουρισμός	Ο Παραθαλάσσιος τουρισμός (Ήλιος-Θάλασσα) περιλαμβάνεται στις μορφές με ενδιάμεση ανάπτυξη σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Ο παραθαλάσσιος τουρισμός, ο οποίος προτείνεται να αναπτυχθεί με ένταση στην Περιφέρεια προωθείται τόσο σε παραθαλάσσιους οικισμούς (και τις επεκτάσεις αυτών), όσο και σε ευρύτερες παράκτιες ζώνες, κυρίως μέσω σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων. Ειδικότερα, οι οικισμοί οι οποίοι προτείνονται να αποτελέσουν τους πυρήνες ανάπτυξης του παραθαλάσσιου τουρισμού της Περιφέρειας - είναι: η Σκύρος, η Ερέτρια, τα Λουτρά Αιδηψού, η Λίμνη, η Κύμη, η Κάρυστος, τα Καμένα Βούρλα, ο Θεολόγος, οι Λιβανάτες, η Ιτέα, το Γαλαξίδι, η Αντίκυρα, καθώς επίσης και τυχόν οργανωμένοι υποδοχείς της τουριστικής δραστηριότητας. Για τις παραπάνω περιοχές ισχύουν οι ακόλουθες κατευθύνσεις σχεδιασμού: α) Αναβάθμιση του θαλάσσιου μετώπου των οικισμών, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της απρόσκοπτης επαφής τους ανθρώπου με το υδάτινο στοιχείο, β) Οργάνωση και προστασία των ακτών, τόσο από τη δόμηση όσο και από την εντατική τουριστική εκμετάλλευση από παραθαλάσσιες επιχειρήσεις και γ) Επέκταση των οικισμών μέσω σχεδιασμού (όπου κρίνεται σκόπιμο) σε βάθος από τις ακτές και όχι κατά μήκος. Πέραν όμως των παραπάνω οικισμών, ο παραθαλάσσιος τουρισμός επιδιώκεται να αναπτυχθεί και στις ακόλουθες παράκτιες ζώνες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας: - Ακτές Φωκίδας - Ακτές νότιας Εύβοιας - Ακτές βόρειας Εύβοιας - Ακτές Φθιώτιδας (Καμ. Βούρλα – Λιβανάτες - Θεολόγο) - Ακτές Βοιωτίας (ευρύτερη ζώνη Αγ. Νικολάου). Για τις παραπάνω χωρικές ενότητες ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές και οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ.	Οι Χωρικές Ενότητες του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού, που περιλαμβάνουν ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, οι οποίες προτείνονται να διατηρηθούν και να εξυγιανθούν και ταυτίζονται με τις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές (Α1) του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού. Επίσης ορίζονται συγκεκριμένοι όροι για τις περιοχές ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα. Βασικός στόχος αποτελεί η μετάβαση από ένα μαζικό, αδιαφοροποίητο και μονοθεματικό και τουρισμό σε έναν ποιοτικό, διαφοροποιημένο και πολυθεματικό τουρισμό, οικονομικά αποδοτικότερο, που απευθύνεται σε κοινό με υψηλότερες απαιτήσεις, που βασίζεται αλλά δεν αρκείται στο καθιερωμένο τουριστικό πρότυπο «ήλιος–θάλασσα». Προβλέπονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις ανά κατηγορία χώρου και δυναμικής ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας.
Συνεδριακός	Ο συνεδριακός τουρισμός προτείνεται να αναπτυχθεί σε	α. Ανάπτυξη συνεδριακού – εκθεσιακού τουρισμού στις ευρύτερες περιοχές των

Τουρισμός	συνδυασμό με τον αστικό τουρισμό των πόλεων της Περιφέρειας (Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά, Θήβα, και Καρπενήσι) αλλά και τον τουρισμό ειδικών εκδηλώσεων (μουσεία, εκθέσεις, φεστιβάλ κλπ). Επίσης στο δίκτυο γειτονίας Δελφοί – Ιτέα - Γαλαξίδι, λόγω της συνδυαστικής δυνατότητας με τον τουρισμό κρουαζιέρας της Ιτέας και της ιδιαίτερης παραδοσιακής και πολιτιστικής κληρονομιάς.	αστικών κέντρων και στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές της χώρας που χαρακτηρίζονται από επαρκή προσβασιμότητα (κυρίως αεροπορική και οδική) και δυνατότητες δραστηριοτήτων για τους συνέδρους και τους συνοδούς τους. β. Δημιουργία εγκαταστάσεων συνεδριακού – εκθεσιακού τουρισμού μικρότερης κλίμακας σε μικρότερα αστικά κέντρα και άλλους τουριστικούς προορισμούς, βάσει κριτηρίων, όπως: ύπαρξη Α.Ε.Ι. ή ερευνητικών κέντρων, παρουσία κάποιου κυρίαρχου παραγωγικού τομέα στην περιοχή, ύπαρξη αξιόλογων στοιχείων του φυσικού ή ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ιστορικών τόπων, αθλητικών ή πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λπ. γ. Βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων και τουριστικών περιοχών, μέσω εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και δημιουργίας νέων, είτε αμιγώς συνεδριακών – εκθεσιακών είτε συνδυασμένων με καταλύματα υψηλών προδιαγραφών. δ. Αξιοποίηση υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, μέσω της μετατροπής κλειστών αθλητικών εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας (π.χ. Ολυμπιακές εγκαταστάσεις) σε χώρους συνεδριακών εκδηλώσεων και εκθέσεων και της αποκατάστασης και επανάχρησης αξιόλογων παλαιών κελυφών ως συνεδριακών – εκθεσιακών χώρων με παράλληλη θέσπιση κινήτρων. ε. Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στις υποδομές του συνεδριακού – εκθεσιακού τουρισμού. στ. Σύνδεση του συνεδριακού με άλλες μορφές τουρισμού.
«City Break» - Αστικός τουρισμός	Ο αστικός τουρισμός περιλαμβάνεται στις μορφές με ενδιάμεση ανάπτυξη σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Προτείνεται η ανάπτυξη του αστικού τουρισμού στις κυριότερες πόλεις της Περιφέρειας (Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά, Θήβα, και Καρπενήσι), σε συνδυασμό με την ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού και τουρισμού ειδικών εκδηλώσεων (μουσεία, εκθέσεις, φεστιβάλ κλπ). Επίσης στο δίκτυο γειτονίας Δελφοί – Ιτέα - Γαλαξίδι, λόγω της συνδυαστικής δυνατότητας με τον τουρισμό κρουαζιέρας της Ιτέας και της ιδιαίτερης παραδοσιακής και πολιτιστικής κληρονομιάς.	α. Υποστήριξη του ρόλου των πόλεων ως αυτόνομων προορισμών τουρισμού σύντομης διάρκειας (city break). β. Ανάδειξη και αναβάθμιση των ιστορικών κέντρων, μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των αστικών κέντρων. γ. Ένταξη των αστικών κέντρων σε εθνικά και διεθνή δίκτυα βάσει θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή, κ.α.). δ. Αναβάθμιση και επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε μουσεία, εκθετήρια, σύγχρονες εγκαταστάσεις πληροφόρησης, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. ε. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ποιότητας του ξενοδοχειακού δυναμικού των αστικών περιοχών με κατασκευή νέων καταλυμάτων υψηλών προδιαγραφών, παράλληλη απόσυρση απαξιωμένων μονάδων κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος οποιασδήποτε χρήσης με τη μετατροπή του σε τουριστικά καταλύματα και υποστηρικτικές χρήσεις

		καθώς και ανάπτυξη οργανωμένων χωρικών υποδοχέων στις ευρύτερες περιοχές των πόλεων. στ. Αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, βελτίωση της κυκλοφορίας και της ασφάλειας των πεζών καθώς και της προσβασιμότητας των εμποδιζομένων ατόμων. ζ. Κατάλληλη σήμανση και ενημέρωση των επισκεπτών για τη θέση και το περιεχόμενο των τουριστικών πόρων και εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης σε αυτούς.
Πολιτιστικός Τουρισμός	Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει πολιτιστικούς πόρους που της προσδίδουν δυνατότητες ανάπτυξης πολιτιστικού τουρισμού: - Μνημεία ενταγμένα στον κατάλογο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO (Δελφοί και Ι.Μ. Όσιου Λουκά) - Παγκόσμιας εμβέλειας αρχαιολογικούς χώρους Θερμοπυλών και Θήβας (Μουσείο – Καδμεία) - Πολιτιστικά μνημεία/χώροι: στην Ερέτρια, τη Χαιρώνεια και στο σύμπλεγμα τις Πλαταιές - Θεσπιές - Κοιλάδα Μουσών. Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ προτείνεται η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού α) με χωρική προτεραιότητα - επίκεντρο τους παραπάνω πολιτιστικούς πόρους και δευτερευόντως τους εκάστοτε περιφερειακούς/τοπικούς πόρους και β) με ιδιαίτερη προτεραιότητα την προώθηση των Δελφών ως παγκόσμιας εμβέλειας και ως πρωτεύοντα πόλο «αγκύρωσης» της τουριστικής δραστηριότητας για τη δημιουργία τουριστικής ταυτότητας της Περιφέρειας. Σε κάθε περίπτωση για τις παραπάνω περιοχές ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού τόσο για τον πολιτιστικό τουρισμό όσο και για την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων. Επιπλέον, το ΠΠΧΣΑΑ ορίζει ως επιθυμητή την χάραξη Ζωνών Α΄ και Β΄ Προστασίας στα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους, με προτεραιότητα σε όσα είναι επισκέψιμα και αξιοποιούνται τουριστικά.	α. Αναβάθμιση και διασύνδεση του μουσειακού, μνημειακού, αρχαιολογικού και λαογραφικού κεφαλαίου της χώρας. β. Διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων αλλά και μεμονωμένων κτιρίων. γ. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και υποστήριξη τους με κατάλληλα έργα υποδομών/Ένταξη τους σε τουριστικά δίκτυα. δ. Δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. ε. Ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας–πολιτισμού). στ. Ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. ζ. Ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού και ένταξη του στο τουριστικό προϊόν (ανάπτυξη βιολογικών προϊόντων, συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας τους και πιστοποίησης της αξίας και της μοναδικότητάς τους).
Ναυτικός Τουρισμός	**<u>Τουρισμός κρουαζιέρας και Τουρισμός με σκάφη αναψυχής:</u>** Οι τουριστικές μορφές του τουρισμού κρουαζιέρας καθώς και του τουρισμού με σκάφη αναψυχής περιλαμβάνονται στις	**<u>Τουρισμός κρουαζιέρας:</u>** β. Δημιουργία εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης επιβατών κρουαζιέρας (ports of call) σε λιμάνια που έχουν ήδη δυνατότητα, ή μπορούν να αποκτήσουν τη δυνατότητα να

	αναδυόμενες μορφές με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Προτείνεται η ανάπτυξη των εν λόγω τουριστικών μορφών, ως μορφών εντατικής ανάπτυξης. Βάσει και των σχετικών κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, το ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ανάπτυξη των κάτωθι τουριστικών λιμένων: - Καμένα Βούρλα - Ιτέα (μαρίνα και λιμάνι κρουαζιέρας) - Σκύρου -Γρεγολίμανο Αγ. Γεωργίου Λιχάδων Εύβοιας (Ξενοδοχειακός Λιμένας). Επίσης, προτείνεται και η ανάπτυξη των κάτωθι αγκυροβολίων: - Κύμης - Λουτρά Αιδηψού - Λινάρια Σκύρου - Βουρκάρι Χαλκίδας - Ωρεοί - Ροβιές - Ερέτρια. **<u>Αλιευτικός τουρισμός:</u>** Ο αλιευτικός τουρισμός περιλαμβάνεται στις μορφές με ενδιάμεση ανάπτυξη σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ.	εξυπηρετούν μεγάλα κρουαζιερόπλοια και βρίσκονται σε περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος. Κατά προτεραιότητα οι περιοχές αυτές σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού είναι: Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Κατάκολο, Ρόδος, Βόλος, Καβάλα, Κως, Πάτμος, Πύλος, Μύκονος, Σαντορίνη, Καλαμάτα, Κέρκυρα, Κρήτη (δεν συμπεριλαμβάνονται περιοχές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στις κατά προτεραιότητα περιοχές). δ. Ανάδειξη των σταθμών κρουαζιέρας σε πολυθεματικούς προορισμούς μέσω διασύνδεσής τους με τα θεματικά δίκτυα των ευρύτερων περιοχών (πολιτιστικά, θρησκευτικά, φυσιολατρικά κ.ά.). ε. Εξασφάλιση πρόσβασης των επιβατών κρουαζιέρας στους τουριστικούς πόρους των ευρύτερων περιοχών των σταθμών (βελτίωση συγκοινωνιών, διεύρυνση ωραρίου λειτουργίας μουσείων, αρχαιολογικών χώρων κ.λπ.). στ. Πρόβλεψη διαχωρισμού λιμενικής ζώνης σε ζώνη για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας και ζώνη εμπορικού/επιβατικού−ακτοπλοϊκού λιμένα και προσδιορισμός χρήσεων στην λιμενική ζώνη για εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας με αντίστοιχες λιμενικές και χερσαίες εγκαταστάσεις. ζ. Ανάπτυξη στις παρυφές των σταθμών κρουαζιέρας χώρων εμπορικών χρήσεων, ψυχαγωγίας και προώθησης τοπικών προϊόντων. η. Διαχείριση των επισκεπτών κρουαζιέρας με σκοπό αφενός την βέλτιστη εξυπηρέτησή τους και αφετέρου την προστασία του προορισμού από τις ταυτόχρονες αφίξεις κρουαζιερόπλοιων που εξαντλούν τα όρια των διαθέσιμων υποδομών. **<u>Τουρισμός με σκάφη αναψυχής:</u>** α. Πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) λαμβάνοντας υπόψη: αα. Τις θέσεις των ήδη χωροθετημένων τουριστικών λιμένων, όπως αυτές αποτυπώνονται στο Χάρτη Χωρικής Οργάνωσης Δικτύου Τουριστικών Λιμένων και παρατίθενται στο Παράρτημα με τίτλο «Κατάλογος χωροθετημένων τουριστικών λιμένων», που αποτελούν αναπόσπαστα μέρη της απόφασης αυτής. ββ. Την οργάνωση του θαλάσσιου χώρου σε Ζώνες Ναυσιπλοΐας Αναψυχής βάσει γεωγραφικών χαρακτηριστικών, μετεωρολογικών συνθηκών, προτιμώμενων ιστιοπλοϊκών διαδρομών κ.λπ. Οι Ζώνες Ναυσιπλοΐας Αναψυχής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, όπως εμφαίνονται στο Χάρτη Οργάνωσης Δικτύου Τουριστικών Λιμένων, είναι οι εξής: − Ζ.Ν.Α. 1: Θερμαϊκός−Βόρειες Σποράδες−Παγασητικός− Βόρειος Ευβοϊκός − Ζ.Ν.Α. 3: Κεντρικό−Ανατολικό Αιγαίο − Ζ.Ν.Α. 8: Αργολικός − Σαρωνικός – Νότιος Ευβοϊκός

		Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πύκνωση του δικτύου στο Ανατολικό Αιγαίο, το οποίο εν μέρει επηρεάζει και την θαλάσσια κίνηση της Σκύρου. γγ. Την εξασφάλιση συνθηκών ικανοποιητικής εξυπηρέτησης και ανεφοδιασμού των τουριστικών σκαφών μέσω ορθολογικής διασποράς τουριστικών λιμενικών υποδομών με στόχο τη διαμόρφωση δικτύου σε ενδεικτικές αποστάσεις 30 ν.μ. μεταξύ μαρινών και 15 ν.μ. μεταξύ μαρινών και καταφυγίων ή αγκυροβολίων. Περαιτέρω πύκνωση του δικτύου εξετάζεται κατά περίπτωση με βάση τη ζήτηση υπηρεσιών και υποδομών ελλιμενισμού τουριστικών σκαφών ή/και την ύπαρξη ιδιαίτερων τοπικών τουριστικών πόρων υψηλής επισκεψιμότητας. δδ. τη ζήτηση θέσεων ελλιμενισμού, όπως διαμορφώνεται στο χρόνο. εε. τα γεωμορφολογικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, τα ανεμολογικά και κυματικά στοιχεία, τις χρήσεις γης και τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα προστασίας των προτεινόμενων θέσεων, τα οποία λαμβάνονται υπόψη και για την επιλογή του τύπου και της κλίμακας του τουριστικού λιμένα. β. Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των λιμενικών υποδομών (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια), με κύριες κατευθύνσεις: αα. Ολοκληρωμένες και επαρκείς υπηρεσίες στους ελλιμενιζόμενους (καύσιμα, νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, χώροι υγιεινής, συλλογή και διαχείριση απόβλητων, τεχνική υποστήριξη, κ.λπ.). ββ. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και λειτουργία, με βάση τα χαρακτηριστικά των κύριων ομάδων στόχου (τύποι σκαφών και μέγεθος, διακύμανση της εποχικότητας και διαφοροποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των επισκεπτών ανά εποχή, μακροχρόνιος ελλιμενισμός, κ.λπ.). γγ. Εφαρμογή διαδικτυακής ενημέρωσης, πληροφόρησης, κράτησης, παροχή υπηρεσιών διαδικτύου στις λιμενικές υποδομές, εφαρμογή ηλεκτρονικών έξυπνων συναλλαγών (διακίνηση εγγράφων, καταβολή τελών και άλλες χρήσεις). δδ. Εφαρμογή εξοπλισμού και μεθόδου διαχείρισης φιλικών προς το περιβάλλον. γ. Ενσωμάτωση – ένταξη των λιμένων στον ευρύτερο σχεδιασμό για την ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου χώρου και της γειτονικής ενδοχώρας, με στόχο την ανάπτυξη συναφών – συγγενών δράσεων σε θεματικές ενότητες. δ. Αξιοποίηση τουριστικών λιμένων που έχουν παραμείνει ημιτελείς και ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών για άμεση ένταξή τους στο υφιστάμενο δίκτυο. ε. Ενθάρρυνση δημιουργίας τουριστικών λιμένων με διάνοιξη εσωτερικών λιμενολεκανών ή/και διαμόρφωση προστατευτικών νησίδων. στ. Αναβάθμιση αργούντων και σχολαζόντων κρηπιδωμάτων με προσθήκη των απαιτούμενων υποδομών και ένταξή τους στο δίκτυο τουριστικών λιμένων. ζ. Συνδυασμός της λειτουργίας επιλεγμένων τουριστικών λιμένων με κατά περίπτωση

		συναφείς χρήσεις, όπως –ενδεικτικά– ναυταθλητισμός, υδατοδρόμια, σταθμοί θαλάσσιων «ταξί», ημερόπλοια κ.λπ. η. Ανάπτυξη «περιβαλλοντικών υποδομών» (ενέργεια, διαχείριση απορριμμάτων κ.λπ.). θ. Ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. σε όλες τις κατηγορίες τουριστικών λιμένων. **Αλιευτικός τουρισμός:** Δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού, μπορούν να πραγματοποιούνται: 1. Στο θαλάσσιο χώρο και όπου επιτρέπεται η αλιεία στα πλαίσια θεσμικών δεσμεύσεων που ισχύουν από την εκάστοτε νομοθεσία και αφορούν είτε ειδικά καθεστώτα προστασίας – Εθνικά θαλάσσια Πάρκα, Δίκτυο Φύση – 2000/NATURA – είτε ειδικές δεσμεύσεις – π.χ. αλιευτικά πεδία με ειδικές και περιορισμένες διατάξεις, δεσμευμένες θαλάσσιες περιοχές για λόγους προστασίας υδρόβιων οργανισμών ή περιοχών αναπαραγωγής, κ.λπ., είτε αφορούν κεντρικές πολιτικές ολοκληρωμένης προσέγγισης, – π.χ. ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική. 2. Στα εσωτερικά επιφανειακά ύδατα – λίμνες, ποτάμια, υφάλμυρα οικοσυστήματα – και στα οποία επιτρέπεται η αλιεία, στα πλαίσια θεσμικών δεσμεύσεων που ισχύουν από την εκάστοτε νομοθεσία και αφορούν είτε ειδικά καθεστώτα προστασία – Εθνικά πάρκα, Δίκτυο Φύση – 2000/NATURA – είτε λοιπές κανονιστικές διατάξεις. 3. Σε μισθωμένα τμήματα του θαλάσσιου ή χερσαίου χώρου, με χρήση εκτροφής υδρόβιων οργανισμών, υπό των προϋποθέσεων που θέτει το πλαίσιο αδειοδότησης των μονάδων αυτών. **Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής:** − Ανάπτυξη τουρισμού καταδύσεων, αυτόνομων ή οργανωμένων, με στόχο τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος. − Δημιουργία θαλάσσιων καταδυτικών πάρκων, τα οποία οριοθετούνται σε θαλάσσιες περιοχές εφαπτόμενες ή μη της ακτής, προστατευμένες από την αλιεία και από άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες, εντός των οποίων αναπτύσσονται και διεξάγονται καταδυτικές δραστηριότητες για λόγους αναψυχής. Τα θαλάσσια καταδυτικά πάρκα αναπτύσσονται σε περιοχές που διαθέτουν τους απαιτούμενους προς τούτο πόρους (υποθαλάσσιοι γεωλογικοί σχηματισμοί και πλούσια σε ιχθυοπανίδα οικοσυστήματα ή επιδεχόμενα αναβάθμισης σε αριθμό και μέγεθος ειδών με κατάλληλα μέτρα, ναυάγια, ενάλιες αρχαιότητες, στοιχεία ιδιαίτερης τεχνητής μορφολογίας κ.λπ.), προσβασιμότητα και πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία, ιδίως επί θεμάτων

		υγείας και ασφάλειας. Για τη χωροθέτηση καταδυτικών και πάρκων και υποβρύχιων μουσείων, απαιτούνται επαρκής οδική προσβασιμότητα και λιμενική υποδομή σε απόσταση μικρότερη των 10 ν.μ. − Ανάπτυξη υποθαλάσσιων μουσείων με στόχο την αναψυχή και σε θαλάσσιες περιοχές με κατάλληλο ενάλιο απόθεμα, υπό τους όρους και τις δεσμεύσεις που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Ιατρικός Τουρισμός	**<u>Θερμαλιστικός –Ιατρικός τουρισμός:</u>** Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελεί την κατεξοχήν περιοχή ανάπτυξης του θερμαλιστικού τουρισμού σε εθνικό επίπεδο. Προτείνεται να αποτελέσει κύρια μορφή τουρισμού για την Περιφέρεια και τη διαμόρφωση σημαντικού τμήματος της τουριστικής της ταυτότητας. Προτεραιότητα για την ανάπτυξη του θερμαλιστικού τουρισμού (υποδομές και υπηρεσίες) δίνεται στις παρακάτω περιοχές, οι οποίες συγκαταλέγονται μεταξύ των θερμαλιστικών πόρων εθνικής εμβέλειας: - Λουτρά Αιδηψού, - Καμένα Βούρλα, - Λουτρά Υπάτης, - Θερμοπύλες και - Λουτρά Πλατυστόμου. Επίσης προτείνεται η διασύνδεση των περιοχών αυτών με χιονοδρομικούς προορισμούς. Για τις περιοχές αυτές ισχύουν οι σχετικές κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, ενώ επιπροσθέτως ορίζεται ότι επιδιώκεται: α) η άμεση αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας των περιοχών των ιαματικών πηγών με διατήρηση της ιδιαίτερης κτηριακής και πολεοδομικής κληρονομιάς (ιδίως στη περίπτωση των Καμένων Βούρλων και των Θερμοπυλών - Σύμπλεγμα Αρχαιολογικού Πάρκου-Ιαματικών) και β) η διασύνδεση του θερμαλιστικού τουρισμού με τον ιατρικό τουρισμό, κυρίως μέσω της αξιοποίησης του Περιφερειακού Νοσοκομείου Λαμίας (στην ευρύτερη περιοχή των Λουτρών Υπάτης, Θερμοπυλών και Καμ. Βούρλων).	α) Αξιοποίηση των ιαματικών φυσικών πόρων με σκοπό την ανάπτυξη περιοχών θερμαλισμού με κριτήρια: • Την αξία/ιαματικότητα/θεραπευτικές ιδιότητες (με βάση σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα), σε συνδυασμό με την επάρκεια του φυσικού πόρου για τη βιωσιμότητα της επένδυσης. • Την ποιότητα του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής του φυσικού ιαματικού πόρου. • Το βαθμό χωροταξικής ένταξης τους σε περιοχές που παρουσιάζουν ευρύτερο τουριστικό ενδιαφέρον. • Την προσβασιμότητα της περιοχής και την υποστήριξη της με σύγχρονη τεχνική και κοινωνική υποδομή. • Τη δυνατότητα υποστήριξης με ξενοδοχειακές υποδομές υψηλών προδιαγραφών καθώς και με συναφείς εγκαταστάσεις ελευθέρου χρόνου, αναψυχής, αθλητισμού. β) Λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη του φυσικού πόρου από τη ρύπανση και γενικότερα κάθε είδους υποβάθμιση. γ) Συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας των ιαματικών μέσων, ανάπτυξη σχετικής επιστημονικής έρευνας/ τεκμηρίωσης των θεραπευτικών ιδιοτήτων σε συνδυασμό με τις εφαρμοζόμενες τεχνικές και εκπαίδευση/εξειδίκευση επιστημονικού και μη προσωπικού. δ) Ανάδειξη και χαρακτηρισμός λουτροπόλεων σε περιοχές που διαθέτουν ιαματικούς φυσικούς πόρους (φυσικά νερά, ατμοί, φυσικά αέρια, πηλοί κ.λπ.), και όπου αναπτύσσεται ή δύναται να αναπτυχθεί συνολική προσφορά τουριστικών δραστηριοτήτων, προϊόντων και υπηρεσιών επικεντρωμένων στην παροχή υπηρεσιών θερμαλισμού, υγείας, ευεξίας, αποκατάστασης. ε) Δημιουργία γενικότερα κέντρων θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροτουρισμού – spa, τουρισμού ευεξίας – wellness, κ.ά.) με έμφαση στον συνδυασμό πρόληψης/θεραπείας −αποκατάστασης, αναψυχής και παραθερισμού σε περιοχές που διαθέτουν, σε αντιστοιχία με το αντικείμενο «θεραπείας», κατάλληλους πόρους, ιδιαίτερα σε αναπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές της χώρας με καλή προσβασιμότητα.

Άλλα προϊόντα	**<u>Θρησκευτικός Τουρισμός:</u>** Η Περιφέρεια διαθέτει πλήθος θρησκευτικών μνημείων, με σπουδαιότερα την Ι.Μ. Οσίου Λουκά (μνημείο UNESCO) στη Βοιωτία και την Ι.Μ. Προυσού στην Ευρυτανία, που αποτελούν θρησκευτικούς πόλους διεθνούς εμβέλειας. Παράλληλα, σημειώνονται και άλλοι θρησκευτικοί πόλοι εθνικής και διαπεριφερειακής εμβέλειας (όπως η Ι.Μ. Αγ. Ιωάννη Ρώσου στην Εύβοια, η Ι.Μ. Αγάθωνος στη Φθιώτιδα κλπ). Ο θρησκευτικός τουρισμός προτείνεται να αναπτυχθεί ως βασική μορφή τουρισμού στην Περιφέρεια, με επίκεντρο τους ανωτέρω θρησκευτικούς πόρους. Για τον θρησκευτικό τουρισμό ισχύουν οι σχετικές κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού αλλά επιπροσθέτως το ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την χάραξη των απαραίτητων ζωνών Α και Β Προστασίας (για τα κηρυγμένα μνημεία). **<u>Αθλητικός Τουρισμός:</u>** Ο αθλητικός τουρισμός περιλαμβάνεται επίσης στις αναδυόμενες μορφές με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Σχετικά αναφέρεται ότι προτείνεται οι πόλεις Χαλκίδα και Λαμία να αποτελούν κέντρα διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων με αναβάθμιση και αξιοποίηση των αθλητικών τους εγκαταστάσεων. Επίσης προτείνεται η μετεξέλιξη του Προπονητικού Κέντρου Καρπενησίου από εθνικής σε διεθνούς εμβέλειας. Για τη συγκεκριμένη τουριστική μορφή ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού. <u>Χιονοδρομικός τουρισμός – δραστηριότητες αναψυχής στον ορεινό χώρο:</u> Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει δύο Χιονοδρομικά Κέντρα (Παρνασσού και Καρπενησίου) με ισχυρή παράδοση και εμβέλεια εθνικού επίπεδου. Το ΠΠΧΣΑΑ προτείνει ο χιονοδρομικός τουρισμός να αναπτυχθεί με ένταση και ως βασική μορφή τουρισμού στα παραπάνω Κέντρα. Επιπλέον προτείνεται να εμπλουτιστεί με περαιτέρω χειμερινές τουριστικές δραστηριότητες και να διασυνδεθεί με τους γειτονικούς θερμαλιστικούς πόρους. Για το χιονοδρομικό τουρισμό ισχύουν τόσο οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού	**<u>Θρησκευτικός Τουρισμός:</u>** α. Ανάδειξη πόλων προσκυνηματικών και θρησκευτικών μνημείων και τόπων, συγκρότηση, οργάνωση και προβολή τους σε δίκτυα. β. Βελτίωση της προσβασιμότητάς τους καθώς και των μεταξύ των συνδέσεων. γ. Προώθηση μέτρων εξωραϊσμού/αναβάθμισης και ανάδειξης των λατρευτικών χώρων, των συνοδών τους εγκαταστάσεων διημέρευσης και διαμονής καθώς και του περιβάλλοντα χώρου τους και λοιπών θρησκευτικών μνημείων. δ. Διαφύλαξη των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών των μοναστηριών από νέες μη προσαρμοσμένες στο χαρακτήρα τους κτιριακές επεκτάσεις. ε. Στήριξη δράσεων που αφορούν στην οργάνωση σχετικών εκδηλώσεων. στ. Προώθηση/στήριξη προγραμμάτων ανταλλαγής επισκέψεων μεταξύ θρησκευτικών κοινοτήτων. **<u>Αθλητικός Τουρισμός:</u>** β. Ενίσχυση δυνατοτήτων εξειδικεύσεων αθλητικών εκδηλώσεων θέασης (αγώνες ταχύπλοων σκαφών, κωπηλατικοί αγώνες, κ.λπ.) σε πόλεις ή περιοχές που διαθέτουν κατάλληλες φυσικές ή τεχνητές εγκαταστάσεις και ξενοδοχειακή υποδομή, καθώς και αεροδρόμια. γ. Ανάπτυξη προπονητικών κέντρων σε περιοχές του ορεινού και ημιορεινού χώρου που διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση και ξενοδοχειακή υποστήριξη, καθώς και σε παραθαλάσσιες και παραλίμνιες περιοχές για τις δραστηριότητες του θαλάσσιου σκι, ιστιοδρομίες, κ.λπ. Τα προπονητήρια και οι λοιπές σχετικές υποδομές πρέπει να εναρμονίζονται με την κλίμακα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής εγκατάστασης. δ. Δημιουργία υποδομών αθλητισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες. ε. Προώθηση δράσεων εκσυγχρονισμού υφιστάμενων υποδομών. στ. Σύνδεση δράσεων αθλητικών φορέων με την τουριστική δραστηριότητα. <u>Γκολφ:</u> α. Δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ στις ευρύτερες περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων που αποτελούν τουριστικούς προορισμούς (δεν περιλαμβάνονται στις ενδεικτικές περιοχές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας), καθώς και ως μορφή ειδικής τουριστικής υποδομής που συνδυάζεται με ξενοδοχειακά καταλύματα ή εντάσσεται σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων ή/και σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα, με την προϋπόθεση εξασφάλισης των απαιτούμενων υδατικών πόρων της εγκατάστασης ύστερα από την ικανοποίηση υδρευτικών, αρδευτικών και οικολογικών αναγκών της περιοχής που επηρεάζεται ή τη χρήση ανακυκλωμένου νερού από αξιοποίηση των λυμάτων μετά από τριτοβάθμια επεξεργασία ή από αφαλάτωση. Στην κατεύθυνση αυτή είναι επιθυμητή η χρήση ειδών της τοπικής αυτοφυούς χλωρίδας με μικρές απαιτήσεις σε

	όσο και οι σχετικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ. **<u>Τουρισμός υπαίθρου-Αγροτουρισμός:</u>** Ο οικοτουρισμός - τουρισμός υπαίθρου περιλαμβάνεται στις μορφές με ενδιάμεση ανάπτυξη σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Από την άλλη πλευρά ο αγροτουρισμός περιλαμβάνεται στις αναδυόμενες μορφές με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Οι συγκεκριμένες μορφές παρουσιάζουν ιδιαίτερες προοπτικές ανάπτυξης με επίκεντρο το ορεινό σύμπλεγμα αναλλοίωτου φυσικού περιβάλλοντος της Ευρυτανίας και εν μέρει της Φωκίδας, και δευτερευόντως τους δύο Εθνικούς Δρυμούς της περιοχής (Παρνασσού και Οίτης) και στους ορεινούς όγκους του Ελικώνα, της Δίρφης και της Όχης. Το ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ανάπτυξη της εν λόγω τουριστικής μορφής στις παραπάνω περιοχές, και κατά προτεραιότητα εντός του ορεινού τους χώρου και των ορίων των περιοχών Natura που συναντώνται εντός αυτών, υπό την υποστήριξη των γειτνιαζόντων οικιστικών κέντρων. Οι κύριες γεωγραφικές ενότητες ανάπτυξης του οικοτουρισμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (με τα αντίστοιχα οικιστικά τους κέντρα) ορίζονται ως εξής: - Εθνικός Δρυμός Παρνασσού (Αράχοβα, Γραβιά, Πολύδροσος, Αμφίκλεια). - Εθνικός Δρυμός Οίτης (Υπάτη, Λουτρά Υπάτης, Λαμία) - Ευρυτανικά όρη (Καρπενήσι – Μ.Χωριό και Άγραφα, Φραγκίστα, Τυμφρηστός) - Γκιώνα (Λιδορίκι, Άμφισσα, Γραβιά) - Ελικώνας (Θήβα, Πλαταιές, Θεσπιές, Χαιρώνεια, Δίστομο, Αντίκυρα) - Δίρφη (Στενή Διρφύος, Χαλκίδα) - Όχη (Κάρυστος). Αντίστοιχα προτείνεται η ανάπτυξη αγροτουρισμού στις περιοχές: -Πεδιάδα Ψαχνών Εύβοια - Θηβαϊκή Ακτή – Πλαταιές - Κύμη - Κοιλάδα Αυλωναρίου – Αλιβέρι	υδατικούς πόρους σε συνδυασμό με κατάλληλες τεχνικές άρδευσης και ο περιορισμός της δημιουργίας τεχνητών λιμνών. β. Αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων γηπέδων γκολφ και δημιουργία δικτύων γηπέδων με στόχο τη δημιουργία «τουριστικών προορισμών γκολφ» σε επιλεγμένες περιοχές της Ελλάδος, ενδεικτικά, των περιοχών των κατηγοριών Α και Β1, καθώς και σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετα τουριστικά καταλύματα. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η λήψη μέτρων ορθής περιβαλλοντικής διαχείρισης καθώς και η διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των υδάτινων πόρων, από κινδύνους εξάντλησης και ρύπανσης. <u>Χιονοδρομικός τουρισμός – δραστηριότητες αναψυχής στον ορεινό χώρο:</u> α. Εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης πιθανής συμπλήρωσης, επέκτασης και αναβάθμισης της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών στα χιονοδρομικά κέντρα της χώρας με ταυτόχρονη βελτίωση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας των υποδομών πρόσβασης με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου. β. Δημιουργία δικτύων διαδρομών ορειβατικού σκι σε υφιστάμενες δασικές οδούς και ορειβατικά μονοπάτια, κατά προτεραιότητα, σε ορεινά συγκροτήματα που δεν διαθέτουν χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και γύρω από ορεινούς οικισμούς, οι οποίοι διαθέτουν ικανοποιητική υποδομή φιλοξενίας και εστίασης. γ. Ρυθμίσεις και κίνητρα για την προσέλκυση επενδυτών τουριστικών και συναφών δραστηριοτήτων στα υφιστάμενα χιονοδρομικά κέντρα. δ. Βελτίωση προσβασιμότητας σε χιονοδρομικά κέντρα με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου. ε. Ρυθμίσεις και κίνητρα για την εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε χιονοδρομικά κέντρα κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους. στ. Διεύρυνση της εποχικότητας της λειτουργίας των χιονοδρομικών κέντρων με ειδικά κίνητρα για την ανάπτυξη αθλητικών ορεινών δραστηριοτήτων και ειδικών αθλητικών δραστηριοτήτων. η. Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων (σπορ) στον ορεινό χώρο (π.χ. ορειβασία, αναρρίχηση, κανόε−καγιάκ, rafting, αιωροπτερισμός, αλεξίπτωτο πλαγιάς). Ορισμένες από τις δραστηριότητες αυτές μπορούν να αναπτυχθούν σε μικρότερο βαθμό και στον ημιορεινό και πεδινό χώρο. ζ. Δημιουργία αναρριχητικών πεδίων. **<u>Τουρισμός υπαίθρου:</u>** α. Ο τουρισμός υπαίθρου αναπτύσσεται σε περιοχές της υπαίθρου που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, πλην των

	- Περιοχές Natura (εκτός Εθν. Δρυμού) - ορεινός όγκος Κανδηλίου Εύβοιας - Λοιπός αγροτικός χώρος. Για τις παραπάνω περιοχές ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού για τις Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, αλλά και οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ. **<u>Γεωτουρισμός:</u>** Ο γεωλογικός τουρισμός περιλαμβάνεται στις αναδυόμενες μορφές με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Η εν λόγω μορφή τουρισμού προτείνεται να αναπτυχθεί σε μακροπρόθεσμη βάση, με σχετική ένταση. Ειδικότερα, οι πόροι της Περιφέρειας που δύνανται να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη του γεωλογικού τουρισμού είναι: - Παλιρροϊκό φαινόμενο Ευρίπου - Σπήλαια Καλλιδρόμου - Ηφαιστειακά πετρώματα Λιχαδονήσων - Καθρέπτης Αρκίτσας. Για τις περιοχές ανάπτυξης της συγκεκριμένης μορφής τουρισμού ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, ενώ επίσης απαιτείται: - Μέριμνα για την προστασία των φυσικών και γεωλογικών σχηματισμών. - Χάραξη ζωνών προστασίας όπου κρίνεται απαραίτητο - Προστασία του τοπίου της ευρύτερης περιοχής, ως πόρου πρωτίστως φυσικής και δευτερευόντως τουριστικής σημασίας. **<u>Γαστρονομικός τουρισμός:</u>** Ο γαστρονομικός τουρισμός περιλαμβάνεται στις μορφές με ενδιάμεση ανάπτυξη σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ. Ωστόσο μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω και να αποτελέσει αναπόσπαστο κομμάτι της τουριστικής ταυτότητας της Περιφέρειας, σε συνδυασμό και με άλλες τουριστικές μορφές. Το ΠΠΧΣΑΑ ορίζει ως απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού: α) την παραγωγή προϊόντων ποιότητας (ΠΟΠ, βιολογικών κλπ) και	περιοχών απόλυτης προστασίας της φύσης. Στις περιοχές προστασίας της φύσης) και στα εθνικά πάρκα επιτρέπονται μορφές τουρισμού φύσης που προσιδιάζει στις περιοχές αυτές (πχ. ορειβατικός, γεωτουρισμός) με τις αναγκαίες συνοδευτικές εγκαταστάσεις (καταφύγια μέχρι 200 τ.μ.). Στα περιφερειακά φυσικά πάρκα ενθαρρύνεται η ανάπτυξη τουρισμού της υπαίθρου, με την οριοθέτηση περιοχών οικοανάπτυξης με επέκταση της σχετικής δυνατότητας και εκτός οικιστικών ενοτήτων. β. Δράσεις ανάδειξης προστατευόμενων περιοχών που διαθέτουν σχετικούς πόρους (φύση, τοπίο), ως πόλων ανάπτυξης τουρισμού φύσης ευρύτερης ακτινοβολίας. Τέτοιες περιοχές αποτελούν καταρχήν οι προστατευόμενες περιοχές που διαθέτουν Φορέα Διαχείρισης. γ. Καθιέρωση τοπικών δικτύων, διαδρομών – μονοπατιών, πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση. δ. Σήμανση διαδρομών σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ισχύουν στην Ε.Ε. και έκδοση χαρτών ορεινής περιήγησης και εμπλουτισμός των διαδρομών με εναλλακτικές δραστηριότητες (πίστες mountain bike, ιππασία). Ένταξη σε αυτές, όπου είναι δυνατόν, παραδοσιακών οικισμών με υποδομές εστίασης και αναψυχής. ε. Διατήρηση και ανάδειξη των στοιχείων του παραδοσιακού τρόπου ζωής. στ. Δημιουργία υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (π.χ. παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, μουσεία και ορειβατικά καταφύγια). Ειδικότερα για την προώθηση του αγροτουρισμού – οινοτουρισμού: − Κατάστρωση και ενίσχυση διακριτού και ολοκληρωμένου αγροτουριστικού προϊόντος, που περιλαμβάνει διαμονή, διατροφή−εστίαση, παραγωγή και διάθεση προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής ως έχουν ή μετά από μία πρώτη μεταποίηση. − Ενίσχυση των δράσεων ανακαίνισης παραδοσιακών ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων και οικισμών ή συνόλων οικισμών με στόχο τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς. − Διασύνδεση της τοπικής παραγωγής με την αγροτοτουριστική κατανάλωση (σύμφωνα τοπικής ποιότητας κ.λπ.). − Ενίσχυση του γαστρονομικού τουρισμού με δράσεις προώθησης της ελληνικής κουζίνας και των επιμέρους εκδοχών της ως σημαντικού τουριστικού πόρου. − Προώθηση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων ποιότητας καθώς και τοπικά μεταποιημένων προϊόντων ποιότητας. − Ενίσχυση του προσανατολισμού των συνεχιζόμενων ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τον αγροτικό χώρο προς μια ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη.

	β) την προστασία της αγροτικής γης και των παραδοσιακών αγροτικών δραστηριοτήτων.	**<u>Γεωτουρισμός:</u>** α. Ανάδειξη, προβολή και δραστηριότητες επισκεψιμότητας των γεωτόπων της χώρας (ηφαίστεια, σπήλαια, φαράγγια, απολιθωματοφόρες θέσεις, μεγάλα γεωλογικά ρήγματα, αρχαία ή ανενεργά μεταλλεία και λατομεία, γεωμορφές και τοπία που δημιούργησε στην διάρκεια των γεωλογικών αιώνων η φύση) και δραστηριότητες για την ένταξή τους σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη) ανάλογα με τα ιδιαίτερα (γενικά ή ειδικά) χαρακτηριστικά που συγκεντρώνουν. β. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας τους και διαχείριση ροών επισκεπτών με σεβασμό στην αντοχή του εκάστοτε οικοσυστήματος. γ. Ένταξη τους σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη) ανάλογα με τα ιδιαίτερα (γενικά ή ειδικά) χαρακτηριστικά που συγκεντρώνουν. **<u>Άλλες ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού:</u>** Προώθηση ψυχαγωγικών και θεματικών πάρκων, είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με τον αστικό τουρισμό, όπου δύνανται να εντάσσονται τα θεματικά πάρκα, τα πάρκα περιπέτειας, τα πάρκα ομοιωμάτων (miniature parks), κ.ά. Τα πάρκα αυτά δύνανται να συνδυάζονται με άλλες δραστηριότητες όπως πολυκινηματογράφοι, εμπορικά κέντρα, εστιατόρια, λούνα παρκ, ιδίως στις μείζονες αστικές συγκεντρώσεις. Επιπροσθέτως, πέραν των ανωτέρω ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού, προωθούνται και άλλες ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού, που εμπλουτίζουν το τουριστικό προϊόν μιας περιοχής. Οι μορφές αυτές μπορεί να συνδέονται με τοπικούς τουριστικούς πόρους και οικονομικές δραστηριότητες της κάθε περιοχής (βιομηχανία, ενέργεια, αλιεία, κυνήγι, κ.ά.). Προβλέπεται η αξιοποίηση ανενεργών λατομείων (πέραν της αποκατάστασης τοπίου) για τουριστικές δραστηριότητες, όπως θεματικά πάρκα ή άλλες μορφές τουρισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV. ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Αναφορά του οράματος όπως διατυπώνεται στο κείμενο

Ο στόχος της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας RIS3 έτσι όπως διαμορφώνεται μέσα από το αναπτυξιακό όραμα είναι **«η ισόρροπη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, η δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής η οποία θα επιτευχθεί με την υιοθέτηση μιας στρατηγικής η οποία επικεντρώνει τις προσπάθειες και τη μόχλευση επενδύσεων σε τομείς που η Περιφέρεια διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα προστατεύοντας συγχρόνως το περιβάλλον το οποίο αποτελεί ένα από τα σημαντικά της περιουσιακά στοιχεία και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα»**.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας, σύμφωνα με τη RIS3, στηρίζεται κυρίως στην ανάπτυξη της αγροδιατροφής, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, με ταυτόχρονη έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, την αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και καλλιεργειών και τον εμπλουτισμό με νέες. Από την άλλη, η υψηλή ποιότητα παραγόμενων προϊόντων δύναται να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη της βιομηχανίας της εμπειρίας (τουρισμός, πολιτισμός δημιουργική βιομηχανία). Η τελευταία βασίζεται πρωτίστως στην ύπαρξη σημαντικού πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος στην Περιφέρεια, αλλά και στις δυνατότητες διαφοροποίησης του προϊόντος κάθε επιμέρους περιοχής.

Για την επίτευξη του παραπάνω αναπτυξιακού οράματος σημειώνεται ότι απαιτείται αξιοποίηση καθαρών πράσινων τεχνολογιών για τον περιορισμό των επιδράσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων της οικονομικής δραστηριότητας κάθε μορφής (συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού). Επίσης, η εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων αλλά και στην ενίσχυση της προσφερόμενης εμπειρίας στους τουρίστες της Περιφέρειας. Σε κάθε περίπτωση, και για όλους τους τομείς, αναγνωρίζεται η σημαντικότητα της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, των γνώσεων και των δεξιοτήτων του (μέσω π.χ. συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα της Περιφέρειας).

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

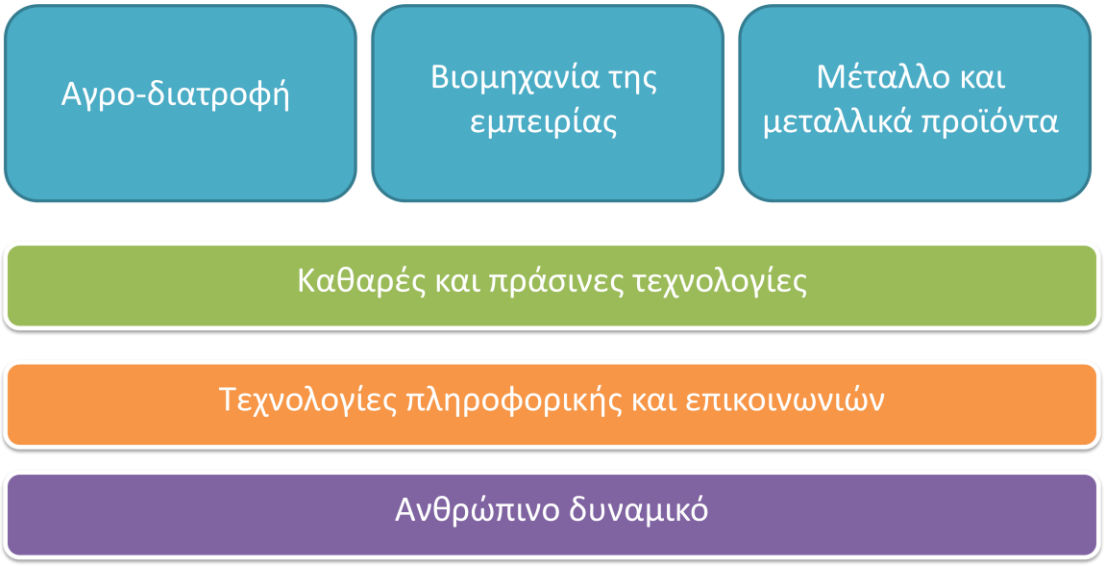

2. Στόχοι RIS3 με αναφορά στον τουρισμό

Οι στρατηγικές προτεραιότητες που ορίζονται σύμφωνα με τη RIS3 αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα. Οι προτεραιότητες που έχουν άμεση ή έμμεση αναφορά στην τουριστική δραστηριότητα σημειώνονται στη σχετική στήλη με την ένδειξη άμεσης (■) ή έμμεσης αναφοράς (☐).

Στρατηγικές Προτεραιότητες RIS3		**Αναφορά στον τουρισμό**
Άξονας 1: Αγροδιατροφή		
1.1	Διαφοροποίηση αγροτικού προϊόντος μέσα από την βελτίωση των χαρακτηριστικών, της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας	
1.2	Εκσυγχρονισμός καλλιεργητικών μεθόδων	
1.3	Διεύρυνση της τυποποίησης και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τροφίμων	
1.4	Προώθηση προϊόντων και ανάπτυξη δικτύων πωλήσεων	☐
1.5	Βελτίωση πολλαπλασιαστικού υλικού και ανάπτυξη νέων ειδών υδατοκαλλιέργειας που μπορούν να δημιουργήσουν διατροφικά προϊόντα μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας	
1.6	Αύξηση παραγωγικότητας μονάδων υδατοκαλλιέργειας και ποιότητας των προϊόντων	
1.7	Βελτίωση παραγωγικότητας ποιότητας και ασφάλειας στη μεταποίηση προϊόντων υδατοκαλλιέργειας	
1.8	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον από τις υδατοκαλλιέργειες	
1.9	Ανάπτυξη ανθρωπίνου δυναμικού	
Άξονας 2: Βιομηχανία της εμπειρίας		

2.1	Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας	■
2.2	Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και εμπλουτισμός της εμπειρίας	■
2.3	Διάχυση και χρήση υπηρεσιών και προϊόντων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών	■
2.4	Ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού	■
Άξονας 3: Στήριξη της αλυσίδας αξίας του μετάλλου		
3.1	Ανάπτυξη βιομηχανικών περιοχών	
3.2	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του μετάλλου και ένταξη τους σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα καινοτομίας	
Άξονας 4: Πράσινη καινοτομία, εξοικονόμηση και παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ		
4.1	Μείωση του οικολογικού αποτυπώματος στη γεωργία-κτηνοτροφία, στη μεταποίηση και τον τουρισμό	☐
4.2	Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και βιο-καύσιμα	

3. Πλέγμα προτεινόμενων δράσεων ή προτάσεων για τον τομέα του τουρισμού

Στα πλαίσια των παραπάνω στρατηγικών προτεραιοτήτων ακολουθεί ένα πλέγμα προτεινόμενων δράσεων με αναφορά στην τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα ανά στρατηγική προτεραιότητα αναφέρονται τα εξής:

Άξονας 1: Αγροδιατροφή	
1.4	Προώθηση προϊόντων και ανάπτυξη δικτύων πωλήσεων
Προτεινόμενες Δράσεις	
1.4.1 Ανάπτυξη και υλοποίηση σχεδίων μάρκετινγκ αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη δράση αναφέρεται μεταξύ άλλων στην εφαρμογή μεθόδων προώθησης και δημιουργίας brand name σε συνεργασία με την τουριστική στρατηγική προώθησης του brand name των Περιφερειακών Ενοτήτων και στη χρηματοδότηση προωθητικών ενεργειών των στρατηγικών μάρκετινγκ (όπως διοργάνωση τοπικών γεγονότων και φεστιβάλ, συνδεδεμένα με τις προωθητικές ενέργειες του τουρισμού και σε αρμονία με τις τοπικές παραδόσεις και πολιτισμό).	

Άξονας 2: Βιομηχανία της εμπειρίας	
2.1	Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας
Προτεινόμενες Δράσεις	
2.1.1 Ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων σε δραστηριότητες σχετιζόμενες με τον τουρισμό Η δράση αναφέρεται στην υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων σχετικών με τον τουρισμό και ιδιαίτερα με τις εναλλακτικές μορφές τουριστικής δραστηριότητας.	
2.1.2 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας Η δράση αναφέρεται στην υποστήριξη της δημιουργίας και λειτουργίας συνεργατικών επιχειρηματικών σχηματισμών (Clusters) στο σύνολο της αλυσίδας	

αξίας, με σκοπό την ανάπτυξη τεχνολογικών και μη τεχνολογικών καινοτομιών και την προώθηση των τουριστικών, αγροδιατροφικών και άλλων προϊόντων της μεταποίησης που σχετίζονται με τον τουρισμό. Επίσης είναι δυνατή η υποστήριξη εκτός του θεσμού των clusters, για τη σύσταση συνεργασιών μεταξύ ξενοδόχων και παραγωγών αγροτικών ή μεταποιημένων προϊόντων.
2.2 Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και εμπλουτισμός της εμπειρίας
Προτεινόμενες Δράσεις
2.2.1 Έρευνα των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και ανάπτυξη των υπηρεσιών εμπειρίας που μπορούν να αναπτυχθούν σε κάθε ΠΕ Η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει μια σειρά επιμέρους δράσεων που είναι οι εξής: - Εκπόνηση έρευνας ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων για την ανάπτυξη μοναδικών ειδών εμπειρίας και ανάδειξη των αναγκαίων προϋποθέσεων και ενεργειών για τη δημιουργία νέου τουριστικού προϊόντος - Ενημέρωση των εμπλεκόμενων στον τουρισμό για τις δυνατότητες που προσφέρει κάθε ΠΕ με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας - Ενέργειες προβολής των επιλεγμένων μορφών τουρισμού εμπειρίας και των σχετικών προϊόντων
2.2.2 Ανάπτυξη νέων και βελτίωση υφιστάμενων υπηρεσιών εμπειρίας Η δράση περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους δράσεις: - Μεταφορά εγχώριων και διεθνών καλών πρακτικών τουρισμού εμπειρίας - Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας για την είσοδο σε συγκεκριμένες αγορές τουρισμού εμπειρίας (π.χ. σχεδιασμός προσφερόμενων υπηρεσιών, παρεμβάσεις, εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου κλπ) - Εφαρμογή σχεδίων ανάπτυξης/βελτίωσης υπηρεσιών ενισχύοντας επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό - Αξιοποίηση για επιχειρηματικούς σκοπούς εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων και κτιρίων ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας
2.2.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών σημάτων ποιότητας Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται επιμέρους ενέργειες όπως: - Δημιουργία τοπικού σήματος ποιότητας καταλυμάτων και υπηρεσιών - Υποστήριξη και διάδοση του τοπικού σήματος ποιότητας - Χρηματοδότηση παρεμβάσεων στις επιχειρήσεις για να καλυφθούν οι απαιτήσεις απόκτησης του τοπικού σήματος ή άλλων σημάτων ποιότητας (π.χ. υποστήριξη της αναβάθμισης, εκπαίδευση προσωπικού, επενδύσει εξοπλισμού και υποδομών)
2.2.4 Διαμόρφωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος σε περιοχές που εντάσσονται στις σχεδιαζόμενες υπηρεσίες εμπειρίας Η δράση αναφέρεται στην ανάπτυξη υποδομών μικρής κλίμακας π.χ. χαράξεις διαδρομών για την ανάπτυξη συγκεκριμένων μορφών τουρισμού εμπειρίας (π.χ. τουρισμός περιπέτειας). Η δράση δρα συνεργατικά με την 2.2.1
2.2.5 Επενδύσεις ΣΔΙΤ για την κατασκευή μαρινών Η δράση περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους ενέργειες: - Προσδιορισμός κατάλληλων περιοχών δημιουργίας μαρίνων (σε συνέργεια με τη δράση 2.2.1)

- Διερεύνηση ιδιοκτησιακού καθεστώτος - Πρόσληψη τεχνικού συμβούλου προώθησης του σχεδιασμού της επένδυσης - Προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για την επιλογή επενδυτή	
2.3	Διάχυση και χρήση υπηρεσιών και προϊόντων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
Προτεινόμενες Δράσεις	
2.3.1 Δημιουργία εργαλείων και εφαρμογών ΤΠΕ για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας Η δράση αναφέρεται στη δημιουργία ψηφιακών υπηρεσιών και περιεχομένου, υποστηρικτικού των μορφών τουρισμού που θα αναπτυχθούν στην περιφέρεια, μέσω π.χ. της καταγραφής εκδηλώσεων, της λειτουργίας ψηφιακών οδηγών πόλεων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, της αναπαράστασης γεγονότων και της ψηφιοποίησης τουριστικών και πολιτισμικών πόρων, διαδρομών, χαρτών κλπ	
2.3.2 Χρήση ΤΠΕ για την αύξηση της παραγωγικότητας, αυτονομίας και ποιότητας υπηρεσιών στη βιομηχανία της εμπειρίας Στην εν λόγω δέσμη δράσεων περιλαμβάνεται η ανάπτυξη εφαρμογών για την προώθηση καταλυμάτων και υπηρεσιών, η διασύνδεση των μεμονωμένων συστημάτων κρατήσεων με τις μεγάλες διεθνείς υπηρεσίες κρατήσεων, η ανάπτυξη εφαρμογών δημιουργίας τουριστικών πακέτων (ιδιαίτερα για μικρές ξενοδοχειακές μονάδες) και εφαρμογών διαχείρισης επισκεπτών.	
2.4	Ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού
Προτεινόμενες Δράσεις	
Οι δράσεις κατάρτισης θα συνδυασθούν με τις δράσεις συμβουλευτικών υπηρεσιών, ανάπτυξης νέων προϊόντων και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων και θα ενσωματωθούν στις υπάρχουσες δράσεις.	

Άξονας 4: Πράσινη καινοτομία, εξοικονόμηση και παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ	
4.1	Μείωση του οικολογικού αποτυπώματος στη γεωργία-κτηνοτροφία, στη μεταποίηση και τον τουρισμό
Προτεινόμενες Δράσεις	
4.1.1 Χρήση πράσινων τεχνολογιών στη μεταποίηση και τον τουρισμό Η δράση αναφέρεται στην χρήση μεθόδων ενεργειακής εξοικονόμησης και μείωσης του ενεργειακού κόστους επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και ξενοδοχειακών μονάδων. Επιμέρους ενέργειες αποτελούν οι ενέργειες ευαισθητοποίησης των επιχειρηματιών για τα οφέλη των συγκεκριμένων τεχνολογιών, η εφαρμογή κουπονιού πράσινης καινοτομίας (χρηματοδότηση σύνταξης μελέτης ενεργειακής εξοικονόμησης για το 85%-100% του κόστους) και τέλος την υποβολή προτάσεων στο ΕΠΑΝΕΚ για τη χρηματοδότηση της επένδυσης.	

ΠΗΓΕΣ

- ΕΔΑ ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ***Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας*****,** 2014
- ΕΔΑ ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ***Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014-2020***, 2014 (εγκεκριμένο)
- ΥΠΕΚΑ, ***ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του περιφερειακού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας - Φαση Β' - Σταδιο Β1***, 2015
- ΕΥΣΣΑΑΠ, ***ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση 2014-2020»***, 2014 (εγκεκριμένο)
- ΕΥΣΣΑΑΠ, ***ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020»***, 2014 (εγκεκριμένο)
- ΕΥΣΣΑΑΠ, ***ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία 2014-2020»***, 2014 (εγκεκριμένο)
- ΕΥΔ ΕΠ «ΚΠ Interreg», ***(Interreg V-A) EL-AL - Greece-Albania***, 2014 (ενδιάμεση υποβολή)
- ΕΥΔ ΕΠ «ΚΠ Interreg», ***(Interreg V-A) EL-IT - Greece-Italia***, 2014 (ενδιάμεση υποβολή) .
- ΕΥΔ ΕΠ «ΚΠ Interreg», ***TNCP Balkan – Mediterranean 2014 – 2020,*** 2014 (ενδιάμεση υποβολή)
- ΕΥΔ ΕΠ «ΚΠ Interreg», ***TNCP ADRIATIC IONIAN 2014 – 2020,*** 2014 (ενδιάμεση υποβολή)
- ΣΕΤΕ, ***Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός - Οδικός Χάρτης Υλοποίησης, 2014*** (διαθέσιμο στη διεύθυνση: http://sete.gr/fileadmin/SETE_Conferences/2013/presentations/Tourism%20Strategy%20Plan_SETE%20Conference_Updated.pdf)
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020, (μη εγκεκριμένο σχέδιο – διαθέσιμο μέσω www.espa.gr)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΕΤΕ

Οδικός Χάρτης Εξειδίκευσης Δράσεων Τομέα Τουρισμού

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η αποκλειστική ευθύνη του περιεχομένου αυτής της έκθεσης βαραίνει τους συγγραφείς της και δεν αντιπροσωπεύει δεσμευτικά τις απόψεις του ΙΝΣΕΤΕ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"

INSETE

ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης